

**ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
«ЕФ.-ЕФ.-ЕЙЧ. ЮКРЕЙН ХОЛДІНГЗ»**

**Консолідована фінансова звітність відповідно до
Міжнародних стандартів фінансової звітності
та звіт незалежного аудитора**

31 грудня 2022 року

ЗМІСТ

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА

КОНСОЛІДОВАНА ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ

Консолідований звіт про фінансовий стан.....	1
Консолідований звіт про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід	2
Консолідований звіт про зміни капіталу	3
Консолідований звіт про рух грошових коштів	4
Примітки до консолідованої фінансової звітності	
1. Компанії Групи та їх діяльність.....	5
2. Економічні умови, в яких працює Група	6
3. Основні принципи облікової політики	8
4. Основні облікові оцінки та судження при застосуванні облікової політики	24
5. Запровадження нових або переглянутих стандартів та інтерпретацій	29
6. Нові положення бухгалтерського обліку	29
7. Грошові кошти та їх еквіваленти	33
8. Депозити в банках.....	34
9. Інвестиції у боргові цінні папери	35
10. Дебіторська заборгованість, у тому числі дебіторська заборгованість за страховою діяльністю	35
11. Обладнання та інші основні засоби	37
12. Нематеріальні активи	37
13. Гудвіл	38
14. Поточне зобов'язання з податку на прибуток та податок на дохід за договорами страхування	39
15. Суми, що підлягають сплаті перестраховикам	39
16. Суми, що підлягають сплаті страховим агентам та власникам страхових полісів	39
17. Зобов'язання з оренди.....	40
18. Забезпечення та інші зобов'язання	41
19. Страхові резерви та частка перестраховиків у страхових резервах	43
20. Зареєстрований капітал	45
21. Аналіз страхових премій, виплат та витрат	46
22. Аквазичні витрати.....	47
23. Інвестиційні доходи	48
24. Адміністративні та інші операційні витрати.....	48
25. Витрати з податку на прибуток та податку на дохід за договорами страхування	48
26. Управління фінансовими та страховими ризиками	50
27. Управління капіталом	54
28. Умовні та інші зобов'язання.....	54
29. Справедлива вартість фінансових інструментів.....	56
30. Представлення фінансових інструментів за категоріями оцінки	56
31. Операції з пов'язаними сторонами	56
32. Події після закінчення звітного періоду	58

Звіт незалежного аудитора

Учасникам та управлінському персоналу ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
“ЕФ.-ЕФ.-ЕЙЧ. ЮКРЕЙН ХОЛДІНГЗ”

Наша думка

На нашу думку, консолідована фінансова звітність відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах, консолідований фінансовий стан ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ “ЕФ.-ЕФ.-ЕЙЧ. ЮКРЕЙН ХОЛДІНГЗ” (далі – Компанія) та його дочірніх підприємств (далі – Група) станом на 31 грудня 2022 року та консолідовані фінансові результати та консолідований рух грошових коштів Групи за рік, що закінчився на вказану дату, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) і відповідає, в усіх суттєвих аспектах, вимогам Закону України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” щодо складання фінансової звітності.

Предмет аудиту

Консолідована фінансова звітність Групи включає:

- консолідований звіт про фінансовий стан станом на 31 грудня 2022 року;
- консолідований звіт про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід за рік, що закінчився на вказану дату;
- консолідований звіт про зміни капіталу за рік, що закінчився на вказану дату;
- консолідований звіт про рух грошових коштів за рік, що закінчився на вказану дату; та
- примітки до консолідованої фінансової звітності, які включають опис основних принципів облікової політики та іншу пояснювальну інформацію.

Основа для думки

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту (МСА). Наша відповідальність відповідно до цих стандартів описана далі у розділі “Відповідальність аудитора за аудит консолідованої фінансової звітності” нашого звіту.

Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки.

Незалежність

Ми є незалежними по відношенню до Групи відповідно до Міжнародного кодексу етики для професійних бухгалтерів (включаючи Міжнародні стандарти незалежності) Ради з Міжнародних стандартів етики для бухгалтерів (Кодекс РМСЕБ) та етичних вимог Закону України “Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність”, які стосуються нашого аудиту консолідованої фінансової звітності в Україні. Ми виконали наші інші етичні обов'язки відповідно до цих вимог і Кодексу РМСЕБ.

Суттєва невизначеність, пов'язана з подальшою безперервною діяльністю

Ми звертаємо увагу на Примітку 4 у консолідованій фінансовій звітності, в якій описано, що з 24 лютого 2022 року на діяльність Групи має значний вплив вторгнення Російської Федерації в Україну та воєнні дії, що тривають, і невизначеність подальшого розвитку подій, включаючи інтенсивність або тривалість цих дій. Як зазначено у Примітці 4, ці події та умови разом з іншими питаннями, описаними у Примітці 4, свідчать про існування суттєвої невизначеності, яка може викликати значні сумніви у спроможності Групи продовжувати подальшу безперервну діяльність. Наша думка не є модифікованою щодо цього питання.

Пояснювальний параграф - звітування у форматі iXBRL

Згідно із Законом України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” консолідована фінансова звітність Групи за МСФЗ має складатися в єдиному електронному форматі (iXBRL). Як описано в Примітці 3 у консолідованій фінансовій звітності, на дату затвердження консолідованої фінансової звітності управлінський персонал Групи ще не склав консолідовану фінансову звітність у форматі iXBRL через обставини, описані в Примітці 3, і планує скласти та подати консолідовану фінансову звітність у форматі iXBRL тоді, коли це стане можливим. Наша думка не є модифікованою щодо цього питання.

Інша інформація, включаючи консолідований звіт про управління

Управлінський персонал несе відповідальність за іншу інформацію. Інша інформація включає консолідований звіт про управління та фінансову інформацію Групи станом на 31 грудня 2022 року та за рік, що закінчився на вказану дату, підготовлену відповідно до вимог наказу Міністерства фінансів України “Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності” від 7 лютого 2013 року із змінами та доповненнями (але не включає консолідовану фінансову звітність та наш звіт аудитора щодо цієї фінансової звітності), які ми отримали до дати випуску цього звіту аудитора.

Наша думка щодо консолідованої фінансової звітності не поширюється на іншу інформацію, включаючи консолідований звіт про управління.

У зв'язку з проведенням нами аудиту консолідованої фінансової звітності наш обов'язок полягає в ознайомленні із зазначеною вище іншою інформацією та у розгляді питання про те, чи наявні суттєві невідповідності між іншою інформацією та консолідованою фінансовою звітністю або нашими знаннями, одержаними в ході аудиту, та чи не містить інша інформація інших можливих суттєвих викривлень.

На нашу думку, за результатами проведеної нами роботи у ході аудиту фінансова інформація, наведена в консолідованому звіті про управління за фінансовий рік, за який підготовлена консолідована фінансова звітність, відповідає консолідованій фінансовій звітності.

Крім того, виходячи з нашого знання та розуміння суб'єкта господарювання та його середовища, отриманих у ході аудиту, ми зобов'язані повідомляти про факт виявлення суттєвих викривлень у консолідованому звіті про управління та іншій інформації, які ми отримали до дати цього аудиторського звіту. Ми не маємо що повідомити у цьому зв'язку.

Відповідальність управлінського персоналу та Наглядової Ради за консолідовану фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання консолідованої фінансової звітності відповідно до МСФЗ та вимог Закону України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” щодо фінансової звітності, а також за такий внутрішній контроль, який управлінський персонал визначає потрібним для того, щоб забезпечити складання консолідованої фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні консолідованої фінансової звітності управлінський персонал несе відповідальність за оцінку здатності Групи продовжувати безперервну діяльність, за розкриття у відповідних випадках відомостей, що стосуються безперервної діяльності, та за складання звітності на основі припущення про подальшу безперервну діяльність, крім випадків, коли управлінський персонал має намір ліквідувати Групу або припинити її діяльність, або коли в нього відсутня жодна реальна альтернатива, крім ліквідації або припинення діяльності.

Наглядова Рада несе відповідальність за нагляд за процесом підготовки фінансової звітності Групи.

Відповідальність аудитора за аудит консолідованої фінансової звітності

Наша мета полягає в отриманні обґрунтованої впевненості у тому, що консолідована фінансова звітність у цілому не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки, та у випуску аудиторського

звіту, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, але не є гарантією того, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявляє суттєві викривлення за їх наявності. Викривлення можуть виникати внаслідок шахрайства або помилки і вважаються суттєвими, якщо можна обґрунтовано очікувати, що окремо чи в сукупності вони вплинуть на економічні рішення користувачів, які приймаються на основі цієї консолідованої фінансової звітності.

У ході аудиту, що проводиться відповідно до МСА, ми застосовуємо професійне судження та зберігаємо професійний скептицизм протягом всього аудиту. Крім того, ми виконуємо наступне:

- виявляємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення консолідованої фінансової звітності внаслідок шахрайства або помилки; розробляємо та виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики; отримуємо аудиторські докази, які є належними та достатніми і надають підстави для висловлення нашої думки. Ризик невиявлення суттєвого викривлення в результаті шахрайства є вищим, ніж ризик невиявлення суттєвого викривлення в результаті помилки, оскільки шахрайські дії можуть включати змову, підробку, навмисний пропуск, викривлене подання інформації та дії в обхід системи внутрішнього контролю;
- отримуємо розуміння системи внутрішнього контролю, що стосується аудиту, з метою розробки аудиторських процедур, які відповідають обставинам, а не з метою висловлення думки щодо ефективності внутрішнього контролю Групи;
- оцінюємо належний характер застосованої облікової політики та обґрунтованість бухгалтерських оцінок і відповідного розкриття інформації, підготовленої управлінським персоналом;
- робимо висновок про правомірність застосування управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності та на основі отриманих аудиторських доказів - висновок про наявність суттєвої невизначеності у зв'язку з подіями або умовами, які можуть викликати значні сумніви у спроможності Групи продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Якщо ми дійшли висновку про наявність суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу у нашому аудиторському звіті до відповідного розкриття інформації у консолідованій фінансовій звітності або, якщо таке розкриття є неналежним, модифікувати нашу думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудитора. Проте майбутні події або умови можуть призвести до того, що Група втратить здатність продовжувати свою діяльність на безперервній основі;
- проводимо оцінку подання консолідованої фінансової звітності в цілому, її структури та змісту, включаючи розкриття інформації, а також того, чи розкриває консолідована фінансова звітність операції та події, покладені в її основу, так, щоб було забезпечено їхнє достовірне подання;
- отримуємо достатні прийнятні аудиторські докази щодо фінансової інформації суб'єктів господарювання або напрямків господарської діяльності у складі Групи для висловлення думки про консолідовану фінансову звітність. Ми відповідаємо за спрямування, нагляд та проведення аудиту Групи. Ми одноосібно відповідаємо за нашу аудиторську думку.

Ми здійснюємо інформаційну взаємодію з Наглядовою Радою, повідомляючи їй, серед іншого, про запланований обсяг та строки аудиту, а також про суттєві зауваження за результатами аудиту, у тому числі про значні недоліки системи внутрішнього контролю, які ми виявляємо у ході аудиту.

Ключовий партнер з аудиту, відповідальний за завдання з аудиту, за результатами якого випущено цей звіт незалежного аудитора, - Вишневський Віктор Анатолійович.

ТОВ АФ „ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)”

ТОВ АФ „ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)”
Ідентифікаційний код 21603903
Номер реєстрації у Реєстрі аудиторів та суб'єктів
аудиторської діяльності 0152

Вишневський Віктор Анатолійович
Номер реєстрації у Реєстрі аудиторів та суб'єктів
аудиторської діяльності 101817

м. Київ, Україна

22 травня 2023 року

ТОВ «ЕФ.-ЕФ.-ЕЙЧ. ЮКРЕЙН ХОЛДІНГЗ»
Консолідований звіт про фінансовий стан

У тисячах гривень	Примітка	31 грудня 2022 року	31 грудня 2021 року
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти	7	1,210,988	448,818
Депозити в банках	8	775,131	844,191
Інвестиції в боргові цінні папери	9	1,826,415	1,708,428
Дебіторська заборгованість, у тому числі дебіторська заборгованість за страховою діяльністю	10	1,174,195	1,048,813
Частка перестраховиків у резерві незароблених премій	19	138,423	121,812
Частка перестраховиків у резервах на покриття збитків	19	807,552	53,854
Відстрочені аквізиційні витрати	22	540,662	622,235
Відстрочені податкові активи	25	53,843	53,480
Обладнання та інші основні засоби	11	119,310	127,953
Інвестиційна нерухомість		9,277	10,368
Нематеріальні активи	12	158,633	78,603
Передоплати та інші активи		99,381	99,668
Передплата з податку на прибуток		2,278	2,281
Гудвіл	13	101,126	101,126
ВСЬОГО АКТИВІВ		7,017,214	5,321,630
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Резерви на покриття збитків, загальна сума	19	1,439,076	591,854
Резерв незароблених премій, загальна сума	19	2,099,741	2,271,183
Математичні резерви	19	61,748	57,665
Поточне зобов'язання з податку на прибуток та податку на дохід за договорами страхування	14	45,783	55,477
Суми що підлягають сплаті перестраховикам	15	311,877	135,291
Суми що підлягають сплаті страховим агентам та власникам страхових полісів	16	374,303	348,846
Зобов'язання з оренди	17	49,670	66,080
Забезпечення та інші зобов'язання	18	260,920	161,236
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ		4,643,118	3,687,632
Капітал			
Зареєстрований капітал	20	793,912	793,912
Додатковий капітал		215,656	215,656
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)		1,364,528	624,430
ВСЬОГО КАПІТАЛУ		2,374,096	1,633,998
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА КАПІТАЛУ		7,017,214	5,321,630

Затверджено до випуску керівництвом 22 травня 2023 року.

Музичко Олексій Васильович

Директор

ТОВ «ЕФ.-ЕФ.-ЕЙЧ. ЮКРЕЙН ХОЛДІНГЗ»
Консолідований звіт про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід

У тисячах гривень	Примітка	2022 рік	2021 рік
Премії підписані, загальна сума	21	4,433,459	4,968,301
Зміна резерву незароблених премій, загальна сума	21	171,442	(455,079)
Премії зароблені		4,604,901	4,513,222
Премії, передані у перестраховування	21	(288,722)	(356,503)
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	21	16,849	18,268
Чисті премії зароблені		4,333,028	4,174,987
Страхові відшкодування, загальна сума	21	(1,520,859)	(1,859,495)
Страхові відшкодування, отримані від перестраховиків	21	7,232	18,681
Дохід за регресами	21	88,911	154,225
Зміна резервів на покриття збитків, загальна сума	21	(851,305)	(114,068)
Зміна частки перестраховиків у резервах на покриття збитків	21	753,461	12,784
Чиста сума понесених витрат на страхові відшкодування		(1,522,560)	(1,787,873)
Аквізичійні витрати	19	(1,411,980)	(1,367,639)
Інші витрати страхової діяльності	21	(13,612)	(8,920)
Результат від страхової діяльності до вирахування адміністративних та інших операційних витрат на страхову діяльність		1,384,876	1,010,555
Інвестиційні доходи	23	307,096	219,383
Прибуток за вирахуванням збитку/ (збиток за вирахуванням прибутку) від курсових різниць		289,168	(14,334)
Збиток від фінансових активів за справедливою вартістю через прибуток та збиток		(85,072)	(18,695)
Адміністративні та інші операційні витрати	24	(814,563)	(714,392)
Інші доходи		17,967	6,375
Інші витрати		(53,981)	(26,757)
Фінансові витрати		(6,046)	(6,561)
Фінансовий результат до оподаткування		1,039,445	455,574
Витрати з податку на прибуток	25	(165,455)	(57,433)
Витрати з податку на дохід за договорами страхування	25	(133,892)	(130,364)
ПРИБУТОК ЗА РІК		740,098	267,777
ВСЬОГО СУКУПНОГО ДОХОДУ ЗА РІК		740,098	267,777

Примітки, що додаються, є невід'ємною частиною цієї консолідованої фінансової звітності

ТОВ «ЕФ.-ЕФ.-ЕЙЧ. УКРЕЙН ХОЛДІНГЗ»
Консолідований звіт про зміни капіталу

	Прим.	Зареєстро- ваний капітал	Додатковий капітал	Нерозпо- ділений прибуток (непокритий збиток)	Всього
<i>У тисячах гривень</i>					
Залишок на 1 січня 2021 року		793,912	215,656	356,653	1,366,221
Прибуток за рік		-	-	267,777	267,777
Всього сукупного доходу за рік		-	-	267,777	267,777
Залишок на 31 грудня 2021 року		793,912	215,656	624,430	1,633,998
Прибуток за рік		-	-	740,098	740,098
Всього сукупного доходу за рік		-	-	740,098	740,098
Залишок на 31 грудня 2022 року		793,912	215,656	1,364,528	2,374,096

ТОВ «ЕФ.-ЕФ.-ЕЙЧ. ЮКРЕЙН ХОЛДІНГЗ»
Консолідований звіт про рух грошових коштів

У тисячах гривень	Прим.	2022 рік	2021 рік
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
- отриманих страхових премій		4,208,410	4,756,562
- компенсацій страхових виплат від перестраховиків		1,932	10,849
- відсотків за депозитами та поточними рахунками		146,134	120,983
- відсотків за облігаціями		156,227	135,180
- отриманих регресів		117,346	133,380
- оренди інвестиційної нерухомості		752	1,154
- інші надходження*		162,354	199,264
Витрачання на оплату:			
- премій, сплачених перестраховикам		(95,959)	(378,970)
- страхових відшкодувань та врегулювання збитків		(1,387,008)	(1,746,743)
- аквізиційних витрат		(1,299,015)	(1,428,581)
- адміністративних та інших операційних витрат		(207,678)	(166,644)
- працівникам		(396,737)	(329,019)
- зобов'язань з податку на прибуток		(165,138)	(66,355)
- зобов'язань з податку на дохід за договорами страхування		(137,656)	(137,367)
- зобов'язань з інших податків і зборів та відрахувань на соціальні заходи		(191,078)	(169,785)
- відсотків сплачених		(5,947)	(6,144)
- інші витрачання*		(128,941)	(275,656)
Чистий рух коштів від операційної діяльності		777,998	652,108
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Придбання основних засобів і нематеріальних активів		(121,518)	(52,170)
Надходження від продажу основних засобів		847	2,241
Придбання боргових цінних паперів		(965,999)	(1,088,921)
Надходження від погашення та продажу боргових цінних паперів		947,336	850,218
Повернення депозитів з кредитних установ		1,187,043	1,049,984
Розміщення депозитів у кредитних установах		(1,091,023)	(1,139,892)
Розміщення коштів у Моторному (транспортному) бюро України		(29,075)	(71,411)
Інші надходження/витрачання від інвестиційної діяльності		158	(533)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності		(72,231)	(450,484)
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Погашення зобов'язань з оренди – основна сума		(27,472)	(33,525)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності		(27,472)	(33,525)
Вплив зміни валютних курсів на грошові кошти та їх еквіваленти		83,875	(591)
Чистий рух грошових коштів за звітний період		762,170	167,508
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок року		448,818	281,310
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець року	7	1,210,988	448,818

Примітка:

* - інші надходження/витрачання у результаті операційної діяльності включають операції з надання/повернення гарантійного платежу за операціями з контрагентами Групи, що здійснюють послуги з ремонту та відновлення транспортних засобів.

1. Компанії Групи та їх діяльність

Ця консолідована фінансова звітність підготовлена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (далі – «МСФЗ») станом на 31 грудня 2022 року та за 2022 фінансовий рік для ТОВ «ЕФ.-ЕФ.-ЕЙЧ. ЮКРЕЙН ХОЛДІНГЗ» (далі – «Компанія») та його дочірніх компаній (далі – «Група»).

Компанія зареєстрована в Україні та є резидентом України. Компанія є товариством з обмеженою відповідальністю і була утворена 5 серпня 2019 року відповідно до законодавства України.

Компанія входить до складу міжнародної фінансової групи Fairfax Financial Holdings Limited (Канада). Структура учасників Компанії розкрита в Примітці 20.

Станом на 31 грудня 2022 року та 2021 року безпосередньою материнською компанією Компанії була FFHL Group Ltd., юридична особа, створена відповідно до законодавства Канади, яка володіє 70% часткою у Компанії. Fairfax Financial Holdings Limited (Канада) є кінцевою контролюючою стороною Компанії. Виконавчий директор Fairfax Financial Holdings Limited, пан Прем Ватса, прямо та опосередковано володіє 43.9% акцій статутного капіталу Fairfax Financial Holdings Limited, та здійснює суттєвий вплив на Fairfax Financial Holdings Limited. 30% Компанії належать Європейському банку реконструкції та розвитку (ЄБРР).

Наглядова рада Компанії є колегіальним органом, який захищає права учасників, а також здійснює нагляд та регулювання діяльності Компанії. Члени Наглядової ради, що складається з 4 осіб, у тому числі одного незалежного члена, обираються загальними зборами учасників Компанії строком до 3 років.

Станом на 31 грудня 2022 року до складу Наглядової ради входили:

Посада	ПІБ
Голова Наглядової ради	Пан Жан Клотьер
Член Наглядової ради, незалежний член	Пан Віллем Вінаєндтс
Член Наглядової ради	Пані Ксенія Кузнєцова
Член Наглядової ради	Пан Петер Чакварі

Директор Компанії здійснює управління поточною діяльністю Компанії.

Основна діяльність. Основним видом діяльності Групи на території України є надання страхових послуг. Компанії Групи здійснюють свою діяльність відповідно до ліцензій, виданих Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг. Послуги компаній Групи зі страхування включають страхування від нещасних випадків; медичне страхування (безперервне страхування здоров'я); страхування здоров'я на випадок хвороби; страхування залізничного транспорту; страхування наземного транспорту, страхування майна, страхування вогневих ризиків, страхування фінансових ризиків, страхування вантажів, страхування відповідальності перевізника, страхування відповідальності третіх осіб, страхування залізничного транспорту, страхування життя, інші види страхування та перестрахування.

Станом на 31 грудня 2022 року та 2021 року Компанія володіла часткою в таких трьох дочірніх компаніях: Товариство з додатковою відповідальністю «Страхова компанія «АРКС Лайф» (ТДВ «АРКС Лайф»), Приватне акціонерне товариство «Страхова компанія «АРКС» (ПрАТ «СК «АРКС»), Приватне акціонерне товариство «Страхова компанія «Універсальна» (ПрАТ «СК «Універсальна»).

Назва	Вид діяльності	Частка участі та частка прав голосу, % станом на		Місце ведення діяльності
		31 грудня 2022 року	31 грудня 2021 року	
Дочірні компанії:				
ТДВ «АРКС Лайф»	Страхування життя	99.99%	99.99%	Україна
	Страхування, інше, ніж страхування життя			
ПрАТ «Страхова компанія «АРКС»	страхування життя	99.99%	99.99%	Україна
ПрАТ «Страхова компанія «Універсальна»	Страхування, інше, ніж страхування життя	99.99%	99.99%	Україна

Юридична адреса та місце провадження діяльності. Юридична адреса Компанії: 01133, м. Київ, бульвар Лесі Українки, будинок 9.

Валюта представлення. Ця консолідована фінансова звітність представлена в українських гривнях, якщо не зазначено інше.

2. Економічні умови, в яких працює Група

Економіка України демонструє ознаки, притаманні країнам, економіка яких розвивається, і її подальший розвиток зазнає значного впливу податково-бюджетної та грошово-кредитної політики, яку реалізує уряд, а також юридичних, регуляторних і політичних тенденцій, які швидко змінюються.

24 лютого 2022 року російські збройні сили розпочали повномасштабне вторгнення в Україну, яке вплинуло на всі сфери життя громадян та економіку України. На початку війни території Київської, Чернігівської, Сумської, Харківської та частини Херсонської областей були окуповані, проте в подальшому були звільнені. Станом на 31 грудня 2022 року Крим і значні території Донецької, Луганської, Херсонської та Запорізької областей продовжують знаходитися під окупацією і є зоною активних бойових дій.

Український бізнес, розташований за межами основних зон воєнних дій, почав демонструвати ознаки відновлення з квітня 2022 року. Починаючи з жовтня 2022 року, Росія розпочала атаки на енергетичну інфраструктуру по всій території України, використовуючи ракети та ударні БПЛА, що спричинило її руйнування та відсутність електропостачання, а також призвело до запланованих і аварійних відключень електроенергії як для домогосподарств, так і для підприємств. Внаслідок усіх цих подій ВВП в Україні скоротився на 29.1% в 2022 році (у 2021 році - зростання на 3%) за оцінкою Міністерства економіки України. Ситуація залишається напруженою і впливає не тільки на українську, але й також на світову економіку, а її подальший вплив і тривалість складно спрогнозувати та оцінити.

Національний банк України (НБУ) проводить процентну політику, що відповідає цільовим показникам інфляції. У 2022 році темп інфляції в Україні знаходився на рівні 26.6% (у 2021 році - на рівні 10,0%) відповідно до статистичних даних, оприлюднених Державною службою статистики України. Зростання темпу інфляції у 2022 році змусило НБУ розпочати реалізацію жорсткішої кредитно-грошової політики та поступово підвищити його облікову ставку з 10% з 20 січня 2022 року до 25% з 3 червня 2022 року і дотепер.

З метою забезпечення надійного та стабільного функціонування фінансової системи країни обмінний курс гривні станом на 24 лютого 2022 року був зафіксований на валютному ринку на рівні 29,25 гривні за 1 долар США (порівняно з 27.28 гривні за 1 долар США станом на 31 грудня 2021 року). Починаючи з 21 липня 2022 року, обмінний курс гривні був скоригований до 36.57 гривні за 1 долар США і залишався зафіксованим на цьому рівні до дати підписання цієї консолідованої фінансової звітності.

З метою стримання зростання цін в Україні та контролю інфляції НБУ був змушений не лише зафіксувати обмінний курс долара США, але й також запровадити низку адміністративних обмежень, зокрема в частині операцій з іноземною валютою та руху капіталу, включаючи обмеження на виплату процентів і дивідендів в іноземній валюті закордон. Усі ці обмеження є причиною того, що гривня не є вільно конвертованою валютою по відношенню до твердих валют.

Доходність до погашення за єврооблігаціями України зросла до 63.4% (за інструментами з 5-річним строком погашення станом на 31 грудня 2022 року) з 8.9% станом на 31 грудня 2021 року. Водночас українські ОВДП у гривні (з 5-річним строком погашення) торгувалися з доходністю 22% станом на 31 грудня 2022 року. У серпні 2022 року кредитори України погодили дворічний мораторій на виплати за її всіма єврооблігаціями, що дозволяє відкласти передбачене графіком погашення близько 6 мільярдів доларів США. Починаючи з січня 2022 року міжнародні валютні резерви, які станом на 31 грудня 2021 року були на найвищому рівні з 2011 року, почали поступово використовувати, починаючи з січня 2022 року. Проте в результаті надходження міжнародної допомоги валютні резерви станом на 31 грудня 2022 року перевищили рівень лютого 2022 року до кінця 2022 року. З початку повномасштабної війни бюджет України зазнав значного дефіциту, який фінансувався за рахунок національних і міжнародних запозичень і грантів. Від початку повномасштабного російського вторгнення і до 31 грудня 2022 року загальний обсяг коштів, отриманих Україною від міжнародних партнерів, склав 31.2 мільярда доларів США (1,046 мільярдів гривень), з яких 45% було надано у вигляді грантів. Міжнародна підтримка є надзвичайно важливою для здатності України продовжувати боротьбу проти агресії та фінансування бюджетного дефіциту.

Станом на дату цієї консолідованої фінансової звітності воєнні дії тривають, і доцільно зазначити такі події:

- 24 лютого 2022 року в Україні було введено воєнний стан. У банківській системі введено обмеження на окремі види операцій, включаючи, крім іншого, мораторій на здійснення транскордонних валютних платежів, крім платежів для здійснення критичного імпорту та деяких інших винятків. З огляду на поступові послаблення, які вносились Національним банком України (НБУ) протягом 2022 та січня-лютого 2023 року, Група змогла погасити критично важливі заборгованості зі сплати перестрахових премій перестраховикам-нерезидентам. По мірі пом'якшення умов заборони транскордонних платежів Група планує

погасити всю наявну заборгованість перед перестраховиками до кінця 1 півріччя 2023 року та має достатній обсяг коштів для цього.

- НБУ було прийнято рішення на період дії воєнного стану не застосовувати заходів впливу за порушення строків подання звітності (зокрема консолідованої фінансової звітності за 2021 рік та проміжної консолідованої фінансової звітності за 2022 рік, складених на основі таксономії), вимог щодо подання до НБУ документів та інформації, передбачених Положенням про ліцензування та реєстрацію. НБУ також не застосовував до страховиків заходів впливу за порушення обов'язкових критеріїв і нормативів достатності капіталу та платоспроможності, ліквідності, прибутковості, якості активів та ризиковості операцій страховика. Дане послаблення діяло до серпня 2022 року. На сьогодні такі заходи впливу не застосовуються виключно до компаній, які здійснювали/здійснюють свою діяльність в районі проведення воєнних (бойових) дій або перебувають у тимчасовій окупації, оточенні.
- Також на початку 2022 НБУ оновив Ліцензійні умови діяльності компанії, вимога щодо виконання яких була призупинена у травні та повністю відновлена у жовтні 2022. Виконання вимог Ліцензійних умов потребувало від компаній Групи оновлення та ухвалення внутрішніх положень, політик та правил, приведення у відповідність організаційної структури та функціонування сайту. Також компаніями Групи було проведено перевірку відповідності членів Правління та Наглядової ради, головного бухгалтера та Внутрішнього аудитора, власників істотної участі, підготовлено та подано анкети кожного з них та опитувальник діяльності компаній Групи. Компаніями Групи було забезпечено максимально повне та оперативне виконання цих вимог в умовах воєнного стану.
- Попри переміщення багатьох співробітників вони мають усі можливості, обладнання та доступ для віддаленого виконання своїх обов'язків. За потребою, Група забезпечує всі категорії працівників мобільними робочими місцями, мобільним зв'язком, включаючи безлімітний інтернет, тому міграція працівників з технічної точки зору не вплинула на доступність робочих інструментів. Дистанційна робота також пришвидшила застосування у роботі компанії віддалених способів комунікації з державними органами через електронні кабінети, Державні електронні системи та взаємодія з клієнтами, партнерами та контрагентами через використання електронних систем документообігу.
- Ключові працівники забезпечені супутниковим зв'язком. Усі користувачі мігрували для роботи з файлами в хмарні сервіси. Протягом 2022 року Група реалізовувала і продовжує працювати над заходами щодо підтримки безперервності діяльності та оперативного відновлення роботи в разі виникнення аварійних та катастрофічних ситуацій.
- Завдяки заходам, вжитим Групою до початку активної фази повномасштабної війни, були максимально збережені активи Групи, включаючи інвестиції, основні засоби, нематеріальні активи.
- З метою забезпечення погашення дебіторської заборгованості страхувальників та іншої дебіторської заборгованості, збереження відносин з партнерами та укладення нових договорів в березні 2022 року, Компаніями Групи було вжито ряд необхідних заходів. Всім страхувальникам були надані канікули на оплату страхових премій на березень місяць, були проведені переговори з ключовим посередниками та партнерами щодо досягнення взаємовигідних умов по наданню страхового покриття та оплаті страхової премії на період дії воєнного стану. Компанією на регулярній основі проводиться активна робота по забезпеченню погашення дебіторської заборгованості шляхом прямих перемовин з клієнтами та посередниками, перегляду умов договорів тощо.
- Група на постійній основі проводить аналіз активів на знецінення. Об'єкти інвестиційної нерухомості не знаходяться в зоні бойових дій чи тимчасово окупованих територіях. Об'єкти основних засобів, що знаходяться на таких територіях, не мають суттєвої вартості, і їх можлива втрата внаслідок військових дій не матиме жодного впливу на здатність Групи продовжувати діяльність.
- Більшість фінансових інвестицій (депозити та цінні папери) розміщені в дочірніх банках міжнародних банківських груп і державних банках з достатньо високими рейтингами надійності та державних боргових цінних паперах. На даний момент всі фінансові інвестиції Групи обслуговуються в повному обсязі.
- Договори страхування, укладені компаніями Групи, в основному, не покривають ризики, пов'язані з військовими діями. У Компаній Групи є група договорів страхування, яка покриває військові ризики, проте всі ці договори мають відповідне перестрахування у перестраховиків-

нерезидентів. Тому Група не очікує суттєвих чистих страхових збитків, пов'язаних з військовими діями.

- Група на постійній основі відслідковує впроваджені міжнародні та національні санкції щодо країн-агресорів. Після подій 2014 року Група максимально обмежила діяльність з компаніями, пов'язаними з Російською Федерацією, тому ми не очікуємо втрат від впровадження санкцій.
- Війна призвела до значного переміщення громадян України, переважно до сусідніх країн Європейського Союзу та відносно більш безпечних територій України. Мільйони громадян були змушені полишити свої звичайні місця проживання. Така значна та неочікувана міграція спричинила значний тиск суспільство, послуги державних і місцевих органів влади та економічну діяльність.

Війна з Росією та шкода, яка завдається Україні щодня, є значним фактором невизначеності. Станом на дату затвердження цієї консолідованої фінансової звітності керівництво Групи не має можливості у повному обсязі оцінити остаточний вплив цього вторгнення в Україну на співробітників, фінансовий стан та результати діяльності Групи. Група також не може прогнозувати тривалість війни, можливість посилення її інтенсивності або вплив міграції на свою діяльність.

Остаточний результат зазначених обставин та їх поточні наслідки передбачити вкрай складно, проте вони можуть мати подальший негативний вплив на економіку України та бізнес Групи.

3. Основні принципи облікової політики

Основа підготовки. Ця консолідована фінансова звітність підготовлена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) за принципом історичної вартості з коригуваннями на початкове визнання фінансових інструментів за справедливою вартістю. Нижче описані основні принципи облікової політики, що використовувалися під час підготовки цієї консолідованої фінансової звітності. Ці принципи облікової політики застосовувалися послідовно протягом всіх періодів, представлених у звітності.

Підготовка консолідованої фінансової звітності відповідно до МСФЗ вимагає застосування певних важливих бухгалтерських оцінок. Вона також вимагає, щоб при застосуванні облікової політики Групи її керівництво застосовувало власні професійні судження. Області, де такі судження є особливо важливими, області, що характеризуються високим рівнем складності, та області, в яких припущення й розрахунки мають велике значення для підготовки консолідованої фінансової звітності, описані у Примітці 4.

Подання інформації в єдиному електронному форматі. Відповідно до пункту 5 статті 12¹ Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» підприємства, які зобов'язані складати фінансову звітність за МСФЗ, складають і подають фінансову звітність на основі таксономії фінансової звітності за МСФЗ в єдиному електронному форматі (iXBRL). Станом на дату випуску цієї консолідованої фінансової звітності таксономію UA XBRL МСФЗ 2022 року було опубліковано, однак процес подання консолідованої фінансової звітності за 2022 рік ще не ініційовано. Керівництво Групи планує підготувати пакет звітності у форматі iXBRL за 2022 рік та подати його після усунення обставин, що перешкоджають звітуванню.

Безперервність діяльності. Керівництво Групи підготувало цю консолідовану фінансову звітність відповідно до принципу подальшої безперервності діяльності. Див. Примітку 4, в якій викладена інформація про фактори невизначеності, пов'язані з подіями та умовами, які можуть викликати значні сумніви у спроможності Групи продовжувати свою безперервну діяльність.

Валюта подання. Ця консолідована фінансова звітність представлена у тисячах українських гривень ("гривень"), що є функціональною валютою компаній Групи та валютою подання Групи.

Група представляє консолідований звіт про фінансовий стан у порядку ліквідності. Аналіз відшкодування або погашення протягом дванадцяти місяців після звітної дати (поточної частини) та понад дванадцять місяців після звітної дати (необоротної частини) представлений у примітках.

Консолідована фінансова звітність. Дочірні підприємства – це такі об'єкти, які Група контролює, оскільки Група (i) володіє повноваженнями, які надають їй можливість управляти значущою діяльністю, що суттєво впливає на дохід об'єкта інвестицій, (ii) наражається на ризики, пов'язані з коливанням доходу від участі в об'єкті інвестицій, або має право на одержання такого доходу, та (iii) має можливість скористатися своїми повноваженнями щодо об'єкта інвестицій з метою здійснення впливу на величину доходу інвестора. Під час оцінки наявності у Групи контролю над іншим підприємством необхідно розглянути наявність та вплив реальних прав, включаючи реальні потенційні права голосу. Право є реальним, якщо власник має практичну можливість реалізувати це

право при прийнятті рішення щодо управління значущою діяльністю об'єкта інвестицій. Група може володіти повноваженнями щодо об'єкта інвестицій, навіть якщо вона не має більшості прав голосу в об'єкті інвестицій. У подібних випадках для визначення наявності реальних повноважень щодо об'єкта інвестицій Група оцінює розмір пакета своїх прав голосу по відношенню до розміру та ступеня розосередження пакетів інших власників прав голосу. Права захисту інших інвесторів, наприклад, ті, що пов'язані із внесенням докорінних змін у діяльність об'єкта інвестицій, або ті, що застосовуються у виключних обставинах, не перешкоджають можливості Групи контролювати об'єкт інвестицій. Консолідація дочірніх підприємств починається з дати переходу до Групи контролю над ними (дата придбання) і припиняється з дати втрати контролю над їх діяльністю.

Придбання дочірніх підприємств, крім підприємств, придбаних у сторін під спільним контролем, обліковується за методом придбання. Придбані активи, що піддаються визначенню, а також зобов'язання і умовні зобов'язання, взяті на себе при об'єднанні підприємств, оцінюються за справедливою вартістю на дату придбання, незалежно від величини частки неконтролюючих акціонерів.

Група оцінює частку неконтролюючих акціонерів, яка являє собою поточну частку власності та надає їй власнику право на пропорційну частку чистих активів у випадку ліквідації, окремо за кожною операцією: за пропорційною часткою у чистих активах придбаної компанії, що належить акціонерам, які не здійснюють контроль. Частка неконтролюючих акціонерів, яка не є поточною часткою власності, оцінюється за справедливою вартістю.

Гудвіл визначається шляхом вирахування суми чистих активів придбаного підприємства із загальної суми таких величин: переданого відшкодування за придбане підприємство, суми частки неконтролюючих акціонерів у придбаному підприємстві та справедливої вартості частки участі у капіталі придбаного підприємства, що належала Групі безпосередньо перед датою придбання. Будь-яка від'ємна сума ("негативний гудвіл" або "вигідне придбання") визнається у складі прибутку чи збитку після того, як керівництво повторно оцінить, чи повністю ідентифіковані усі придбані активи, а також прийняті зобов'язання та умовні зобов'язання, і проаналізує правильність їхньої оцінки.

Сума винагороди, сплаченої за придбану компанію, оцінюється за справедливою вартістю переданих активів, емітованих дольових інструментів і понесених або взятих на себе зобов'язань, включаючи справедливу вартість активів чи зобов'язань відповідно до домовленостей про умовну винагороду, але без урахування пов'язаних із придбанням витрат, таких як витрати на консультаційні, юридичні, оціночні та аналогічні професійні послуги. Витрати на проведення операції, пов'язані з придбанням та понесені у зв'язку з випуском дольових інструментів, вираховуються з суми капіталу; витрати на проведення операції, понесені у зв'язку з випуском боргових зобов'язань у межах угод з об'єднання бізнесу, вираховуються з їхньої балансової вартості, а всі інші витрати на проведення операції, понесені у зв'язку з придбанням, відносяться на видатки.

Всі внутрішньогрупові операції, залишки та нереалізовані прибутки за операціями між компаніями Групи виключаються при консолідації; нереалізовані збитки також виключаються при консолідації, крім випадків, коли витрати не можуть бути відшкодовані. Компанія і всі її дочірні підприємства застосовують єдину облікову політику, що відповідає обліковій політиці Групи. За необхідності, суми, відображені у звітності дочірніх підприємств, були скориговані для приведення їх у відповідність обліковій політиці Групи.

Частка неконтролюючих акціонерів – це частина чистого результату та власного капіталу дочірнього підприємства, що відноситься до часток, які прямо чи опосередковано не належать Групі. Частка неконтролюючих акціонерів є окремим компонентом власного капіталу Групи.

Зміни у форматі представлення. Протягом 2022 року Група змінила формат представлення та презентації звіту про фінансовий стан для забезпечення більш коректного представлення активів: капіталізований податок на доходи за договорами страхування перенесено із дебіторської заборгованості, у тому числі дебіторська заборгованість за страховою діяльністю до складу передоплат та інших активів. Керівництво Групи вважає, що ця зміна забезпечує надійну та більш доречну інформацію. Відповідно до вимог МСБО 1 зміни у форматі представлення були здійснені ретроспективно, а порівняльні дані за 2021 фінансовий рік були представлені належним чином для відповідності формату представлення сум поточного року.

Нижче показаний вплив рекласифікацій та зміни презентації для цілей представлення звіту про фінансовий стан станом на 31 грудня 2021 року:

У тисячах українських гривень	За попередньою звітністю	Вплив зміни в презентації	Після зміни в презентації
Дебіторська заборгованість, у тому числі дебіторська заборгованість за страховою діяльністю	1,117,031	(68,218)	1,048,813
Передоплати та інші активи	31,450	68,218	99,668
ВСЬОГО АКТИВІВ	1,148,481	-	1,148,481

Придбання та продаж часток неконтролюючих акціонерів. Група застосовує модель суб'єкта економічної діяльності для обліку операцій із неконтролюючими акціонерами, які не призводять до втрати контролю. Будь-яка різниця між сплаченою сумою та балансовою вартістю придбаної частки неконтролюючих акціонерів відображається як операція з капіталом безпосередньо у складі капіталу. Різниця між отриманою від продажу сумою та балансовою вартістю реалізованої частки неконтролюючих акціонерів відображається як операція з капіталом у звіті про зміни капіталу.

Придбання дочірніх підприємств у сторін, що знаходяться під спільним контролем. Придбання дочірніх підприємств у сторін, що знаходяться під спільним контролем, обліковуються відповідно до методу балансової вартості у фінансовій звітності компанії-попередника з представленням відповідної інформації перспективно. Активи та зобов'язання дочірнього підприємства, передані під спільний контроль, показуються за балансовою вартістю компанії-попередника.

Компанією-попередником вважається компанія, що звітує, найвищого рівня, на якому була консолідована фінансова інформація дочірнього підприємства, підготовлена відповідно до МСФЗ. Гудвіл, що виник при початкових придбаннях компанії-попередника, також відображається у цій консолідованій фінансовій звітності. Різниця між балансовою вартістю чистих активів, включаючи гудвіл компанії-попередника, та відшкодуванням за придбання відображається у цій консолідованій фінансовій звітності як коригування додаткового капіталу у складі капіталу. Додатковий гудвіл у результаті такого придбання відсутній.

Вибуття дочірніх підприємств. Коли Група припиняє здійснювати контроль або суттєвий вплив, частка участі у капіталі підприємства, що залишилась, переоцінюється за її справедливою вартістю на дату втрати контролю, а зміна балансової вартості визнається у складі прибутку чи збитку. Справедлива вартість – це первісна балансова вартість для цілей подальшого обліку частки участі у капіталі, що залишилась, як асоційованої компанії, спільного підприємства або фінансового активу. Крім того, всі суми, раніше визнані в іншому сукупному доході щодо цієї організації, обліковуються так, ніби Група здійснила безпосереднє вибуття відповідних активів або зобов'язань. Це може означати, що суми, раніше відображені в іншому сукупному доході, рекласифікуються у прибуток чи збиток.

Якщо частка участі в асоційованій компанії зменшується, але при цьому зберігається суттєвий вплив, то лише пропорційна частка сум, раніше визнаних в іншому сукупному доході, переноситься на прибуток чи збиток у необхідних випадках.

Переоцінка іноземної валюти. Функціональною валютою кожної дочірньої компанії Групи є валюта первинного економічного середовища, в якому вона працює. Функціональною валютою Компанії та її дочірніх підприємств і валютою представлення Групи є національна валюта України – українська гривня. Суми у цій консолідованій фінансовій звітності подані в українській гривні, яка є валютою представлення Групи.

Монетарні активи та зобов'язання в іноземній валюті перераховуються у функціональну валюту за офіційним обмінним курсом Національного банку України (НБУ) станом на кінець відповідного звітного періоду. Прибуток чи збитки, що виникають у результаті розрахунків за операціями в іноземній валюті та від перерахунку монетарних активів і зобов'язань у функціональну валюту за офіційним обмінним курсом НБУ на кінець року, включаються до звіту про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід (як прибутки чи збитки від курсових різниць). Перерахунок за обмінними курсами на кінець року не застосовується до немонетарних статей.

Основні обмінні курси, що використовувались для перерахунку сум у іноземній валюті, були такими:

	31 грудня 2022 року, гривень	31 грудня 2021 року, гривень
1 долар США	36.5686	27.2782
1 євро	38.951	30.9226

Фінансові інструменти – основні терміни оцінки. Фінансові інструменти відображаються за справедливою вартістю або амортизованою вартістю залежно від їх класифікації. Нижче описано ці методи оцінки.

Справедлива вартість – це ціна, яка була б отримана від продажу активу або сплачена за зобов'язанням при звичайній операції між учасниками ринку на дату оцінки. Найкращим підтвердженням справедливої вартості є ціна на активному ринку. Активний ринок – це такий ринок, на якому операції щодо активів і зобов'язань мають місце із достатньою частотою та в достатніх обсягах для того, щоб забезпечити інформацію щодо ціноутворення на регулярній основі.

Справедлива вартість фінансових інструментів, що торгуються на активному ринку, вимірюється як добуток ціни котирування на ринку за окремим активом або зобов'язанням та їх кількості, що утримується організацією.

Для визначення справедливої вартості фінансових інструментів, за якими відсутня інформація про ринкові ціни із зовнішніх джерел, використовуються такі методи оцінки, як модель дисконтування грошових потоків, модель, заснована на інформації щодо останніх угод, здійснених між непов'язаними сторонами, або аналіз фінансової інформації про об'єкти інвестування.

Результати оцінки справедливої вартості аналізуються та розподіляються за рівнями ієрархії справедливої вартості наступним чином: (i) до Рівня 1 відносяться оцінки на основі цін котирування (без коригувань) на активних ринках для ідентичних активів та зобов'язань, (ii) до Рівня 2 – оцінки, отримані з використанням методів, згідно з якими всі суттєві вхідні дані, які використовуються, є наявними для активу чи зобов'язання безпосередньо (наприклад ціна), або опосередковано (наприклад, розраховані на основі ціни) і (iii) оцінки Рівня 3, які являють собою оцінки, що не базуються виключно на ринкових даних (тобто для оцінки необхідний значний обсяг вхідних даних, які не є наявними на ринку).

Амортизована вартість – це вартість при початковому визнанні фінансового інструмента мінус погашення основної суми боргу плюс нараховані проценти, а для фінансових активів – мінус будь-яке зменшення вартості щодо очікуваних кредитних збитків. Нараховані проценти включають амортизацію відстрочених витрат за угодою при початковому визнанні та будь-яких премій або дисконту від суми погашення із використанням методу ефективної процентної ставки. Нараховані процентні доходи та нараховані процентні витрати, в тому числі нарахований купонний дохід та амортизований дисконт або премія (у тому числі комісії, які переносяться на наступні періоди при первісному визнанні, якщо такі є), не відображаються окремо, а включаються до балансової вартості відповідних статей звіту про фінансовий стан.

Метод ефективної процентної ставки – це метод визнання процентних доходів або процентних витрат протягом відповідного періоду з метою отримання постійної процентної ставки (ефективної процентної ставки) від балансової вартості інструмента. Ефективна процентна ставка – це процентна ставка, за якою розрахункові майбутні грошові виплати або надходження (без урахування майбутніх кредитних збитків) точно дисконтуються протягом очікуваного терміну дії фінансового інструменту або, у відповідних випадках, протягом коротшого терміну до валової балансової вартості фінансового інструменту. Ефективна процентна ставка використовується для дисконтування грошових потоків по інструментах із плаваючою ставкою до наступної дати зміни процентної ставки, за винятком премії чи дисконту, які відображають кредитний спред понад плаваючу ставку, встановлену для такого інструмента, або інших змінних факторах, які не змінюються залежно від ринкових ставок. Такі премії або дисконти амортизуються протягом всього очікуваного терміну дії інструмента. Розрахунок поточної вартості включає всі комісійні та виплати, сплачені або отримані сторонами договору, що є невід'ємною частиною ефективної процентної ставки.

Первісне визнання фінансових інструментів. Фінансові інструменти, що оцінюються за справедливою вартістю через прибуток чи збиток, спочатку визнаються за справедливою вартістю. Всі інші фінансові інструменти спочатку обліковуються за справедливою вартістю, скоригованою на витрати, понесені на здійснення операції. Найкращим підтвердженням справедливої вартості при первісному визнанні є ціна угоди. Прибуток або збиток при первісному визнанні визнається лише у тому випадку, якщо існує різниця між справедливою вартістю та ціною угоди, підтвердженням якої

можуть бути інші поточні угоди з тим самим фінансовим інструментом, що спостерігаються на ринку, або методики оцінки, які у якості базових даних використовують лише дані з відкритих ринків.

Усі операції із придбання або продажу фінансових активів, що передбачають поставку протягом періоду, визначеного законодавством або традиціями ринку (угоди "звичайної" купівлі-продажу), визнаються на дату здійснення угоди, тобто на дату, коли Група зобов'язується здійснити поставку фінансового активу. Всі інші операції з придбання фінансових інструментів визнаються тоді, коли суб'єкт господарювання стає стороною договору про придбання фінансового інструменту.

Фінансові активи – класифікація і подальша оцінка – категорії оцінки. Група класифікує фінансові активи у такі категорії оцінки: за справедливою вартістю через прибуток чи збиток, за справедливою вартістю через інший сукупний дохід і за амортизованою вартістю. Класифікація та подальша оцінка боргових фінансових активів залежить від (i) бізнес-моделі Групи для управління відповідним портфелем активів та (ii) характеристик грошових потоків за активом.

Фінансові активи – класифікація і подальша оцінка – бізнес-модель. Бізнес-модель відображає спосіб, у який Група управляє активами з метою отримання грошових потоків: чи є метою Групи (i) виключно отримання передбачених договором грошових потоків від активів («утримання активів для отримання передбачених договором грошових потоків»), або (ii) отримання передбачених договором грошових потоків і грошових потоків, які виникають у результаті продажу активів («утримання активів для отримання передбачених договором грошових потоків і продажу»), або якщо не застосовується ні пункт (i), ні пункт (ii), фінансові активи відносяться у категорію «інших» бізнес-моделей та оцінюються за справедливою вартістю через прибуток чи збиток.

Бізнес-модель визначається для групи активів (на рівні портфеля) на основі всіх відповідних доказів діяльності, яку Група має намір здійснити для досягнення цілі, встановленої для портфеля, наявного на дату оцінки. Фактори, які Група враховує при визначенні бізнес-моделі, включають мету і склад портфеля, минулий досвід отримання грошових потоків по відповідних активах, підходи до оцінки та управління ризиками, методи оцінки доходності активів та схему виплат керівникам.

Фінансові активи – класифікація і подальша оцінка – характеристики грошових потоків. Якщо бізнес-модель передбачає утримання активів для отримання передбачених договором грошових потоків або для отримання передбачених договором грошових потоків і продажу, Група оцінює, чи являють собою грошові потоки виключно виплати основної суми боргу та процентів («тест на виплати основної суми боргу та процентів» або «SPPI-тест»).

Фінансові активи із вбудованими похідними інструментами розглядаються у сукупності, щоб визначити, чи є грошові потоки по них виплатами виключно основної суми боргу та процентів. У ході такої оцінки Група аналізує, чи відповідають передбачені договором грошові потоки умовам базового кредитного договору, тобто проценти включають тільки відшкодування щодо кредитного ризику, вартості грошей у часі, інших ризиків базового кредитного договору та маржу прибутку.

Якщо умови договору передбачають схильність до ризику чи волатильності, які не відповідають умовам базового кредитного договору, відповідний фінансовий актив класифікується та оцінюється за справедливою вартістю через прибуток чи збиток. SPPI-тест виконується при первісному визнанні активу, а подальша переоцінка не проводиться.

Фінансові активи – рекласифікація. Фінансові інструменти рекласифікуються тільки у випадку, якщо змінюється бізнес-модель для управління цим портфелем у цілому. Рекласифікація проводиться перспективно з початку першого звітного періоду після зміни бізнес-моделі.

Знецінення фінансових активів – оціночний резерв під очікувані кредитні збитки. На основі прогнозів Група оцінює очікувані кредитні збитки, пов'язані з фінансовими інструментами, які оцінюються за амортизованою вартістю та за справедливою вартістю через інший сукупний дохід. Група оцінює очікувані кредитні збитки і визнає чисті збитки від знецінення фінансових активів і активів за договорами з покупцями на кожну звітну дату. Оцінка очікуваних кредитних збитків відображає: (i) об'єктивну і зважену з урахуванням імовірності суму, визначену шляхом оцінки діапазону можливих результатів, (ii) вартість грошей у часі та (iii) всю обґрунтовану і підтверджену інформацію про минулі події, поточні умови та прогнозовані майбутні економічні умови, доступну на звітну дату без надмірних витрат і зусиль.

Фінансові інструменти, які оцінюються за амортизованою вартістю, інша дебіторська заборгованість, видані кредити та активи за договорами з покупцями відображаються у звіті про фінансовий стан за вирахуванням оціночного резерву під очікувані кредитні збитки. Зміни в амортизованій вартості фінансових активів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, за вирахуванням оціночного резерву під очікувані кредитні збитки, відображаються у складі прибутку чи збитку. Інші зміни у балансовій вартості відображаються у складі іншого сукупного доходу в статті

«Інший сукупний дохід».

Для фінансових активів Група застосовує триетапну модель обліку знецінення на основі змін кредитної якості з моменту первісного визнання. Фінансовий інструмент, який не є знеціненим при первісному визнанні, класифікується як такий, що відноситься до Етапу 1. Для фінансових активів Етапу 1 очікувані кредитні збитки оцінюються за сумою, яка дорівнює частині очікуваних кредитних збитків за весь строк, що виникають внаслідок дефолтів, які можуть відбутися протягом наступних 12 місяців чи до дати погашення відповідно до договору, якщо вона настає до закінчення 12 місяців («12-місячні очікувані кредитні збитки»).

Якщо Група ідентифікує значне підвищення кредитного ризику з моменту первісного визнання, актив переводиться в Етап 2, а очікувані кредитні збитки за цим активом оцінюються на основі очікуваних кредитних збитків за весь строк, тобто до дати погашення відповідно до договору, але з урахуванням очікуваної передоплати, якщо вона передбачена («очікувані кредитні збитки за весь строк»). Опис порядку визначення Групою значного підвищення кредитного ризику наведений у Примітці 26. Якщо Група визначає, що фінансовий актив є знеціненим, такий актив переводиться в Етап 3, і очікувані кредитні збитки щодо цього активу оцінюються як очікувані кредитні збитки за весь строк. Визначення Групою кредитно-знецінених активів та визначення дефолту описані у Примітці 26. Для придбаних чи створених кредитно-знецінених фінансових активів очікувані кредитні збитки завжди оцінюються як очікувані кредитні збитки за весь строк. У Примітці 26 наведено інформацію про вхідні дані, припущення і методи розрахунку, використані для оцінки очікуваних кредитних збитків, включаючи пояснення способу включення Групою прогнозованої інформації у моделі очікуваних кредитних збитків.

Фінансові активи – списання. Фінансові активи списуються повністю або частково, коли Група вичерпала всі практичні можливості щодо їх стягнення і дійшла висновку про необґрунтованість очікувань відносно відшкодування таких активів. Списання - це подія припинення визнання.

Група може списати фінансові активи, щодо яких ще вживаються заходи з примусового стягнення, коли Група намагається стягнути суми заборгованості за договором, хоча у неї немає обґрунтованих очікувань щодо їх стягнення.

Припинення визнання фінансових активів. Група припиняє визнання фінансових активів, коли (а) активи погашені або права на грошові потоки від них іншим чином закінчилися або (б) Група передала права на грошові потоки від фінансових активів або уклала угоду щодо передачі, і при цьому (і) також передала, в основному, всі ризики та вигоди володіння цими активами або (ii) не передавала й не зберігала, в основному, всі ризики та вигоди володіння цими активами, але припинила здійснювати контроль.

Контроль зберігається, коли контрагент не має практичної можливості повністю продати актив непов'язаній стороні, не накладаючи при цьому обмежень на продаж.

Фінансові зобов'язання – категорії оцінки. Фінансові зобов'язання Групи класифікуються як у подальшому оцінювані за амортизованою вартістю, крім: (i) фінансових зобов'язань, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток чи збиток: ця класифікація застосовується до похідних фінансових інструментів, фінансових зобов'язань, утримуваних для торгівлі (наприклад, короткі позиції по цінних паперах), умовної винагороди, визнаної покупцем при об'єднанні бізнесу, та інших фінансових зобов'язань, визначених як такі при первісному визнанні; та (ii) договорів фінансової гарантії та зобов'язань із надання кредитів.

Припинення визнання фінансових зобов'язань. Визнання фінансового зобов'язання припиняється, якщо зобов'язання погашене, анульоване або строк його дії минув. Якщо наявне фінансове зобов'язання замінюється іншим зобов'язанням перед тим самим кредитором на суттєво відмінних умовах, або якщо умови наявного зобов'язання значно змінені, то така заміна або зміни обліковуються як припинення визнання первісного зобов'язання і початок визнання нового зобов'язання, а різниця в їх балансовій вартості визнається у звіті про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід.

Взаємозалік фінансових інструментів. Взаємозалік фінансових активів та зобов'язань, з подальшим включенням до звіту про фінансовий стан лише їхньої чистої суми, може здійснюватися лише у випадку існування юридично визначеного права взаємозаліку визнаних сум, коли є намір провести розрахунок на основі чистої суми або одночасно реалізувати актив та розрахуватися за зобов'язаннями. При цьому право на взаємозалік (а) не повинне залежати від майбутніх подій та (б) повинне мати юридичну силу в усіх наступних обставинах: (i) у ході звичайного ведення бізнесу, (ii) у випадку дефолту та (iii) у випадку неплатоспроможності або банкрутства.

Грошові кошти та їх еквіваленти. Грошові кошти та їх еквіваленти складаються з готівки в касі, депозитів до запитання в банках та інших короткострокових високоліквідних інвестицій з первісним

строком погашення не більше трьох місяців. Грошові кошти та їх еквіваленти являють собою активи, які можна конвертувати у відому суму готівки за першою вимогою і яким притаманний незначний ризик зміни вартості. Суми, що стосуються коштів, використання яких обмежено, виключаються з грошових коштів та еквівалентів. Грошові кошти та їх еквіваленти відображаються за амортизованою вартістю, оскільки (i) вони утримуються для отримання передбачених договором грошових потоків і ці грошові потоки являють собою виключно виплати основної суми боргу та процентів та (ii) вони не віднесені у категорію оцінки за справедливою вартістю через прибуток чи збиток.

Депозити в банках. Депозити в банках – це розміщення коштів у банках з первісним строком розміщення більше трьох місяців. Депозити в банках обліковуються за амортизованою вартістю за вирахуванням резерву під очікувані кредитні збитки.

Враховуючи законодавчі вимоги до страхових компаній щодо забезпечення платоспроможності та вимоги щодо якості активів страхової компанії, розміщення вільних коштів на депозитних рахунках можливе лише у банківських установах із високим рівнем кредитного рейтингу. Отже, при прийнятті рішення щодо розміщення коштів Група перевіряє кредитний рейтинг банківської установи та аналізує наявну інформацію щодо зміни кредитного рейтингу банківської установи за попередні звітні періоди. У разі відсутності негативної інформації приймається рішення щодо розміщення коштів на депозитних рахунках.

На кожен звітну дату здійснюється обов'язкова перевірка кредитного рейтингу банківської установи, у якій Група розмістила кошти на депозитному рахунку. Деталі наведено у Примітці 26.

Дебіторська заборгованість, у тому числі дебіторська заборгованість за страховою діяльністю. Дебіторська заборгованість, що виникла в результаті безпосередньої реалізації страхових полісів компаніями Групи своїм клієнтам, вважається дебіторською заборгованістю, що не призначена для перепродажу, та визнається за амортизованою вартістю за вирахуванням резерву під кредитні збитки. Сума резерву під кредитні збитки дебіторської заборгованості визначається керівництвом Групи, виходячи з оцінки ймовірності відшкодування заборгованості після проведення аналізу строків виникнення дебіторської заборгованості, а також інших факторів, які впливають на залишки заборгованості, насамперед той факт, що за більшістю договорів страхування (іншими ніж страхування відповідальності власників транспортних засобів та добровільного страхування витрат осіб, які подорожують за кордон) у випадку прострочення страхового платежу понад 30 днів, відповідні договори страхування вважаються такими, що припинили свою дію (відповідно, за такими договорами страхування Група не формує резерв під кредитні збитки).

Передоплати. Передоплати обліковуються за первісною вартістю мінус резерв на знецінення. Сума передоплати за придбання активу включається в його балансову вартість при отриманні Групою контролю над цим активом і наявності ймовірності того, що пов'язані з ним майбутні економічні вигоди будуть отримані Групою. Інші передоплати списуються на прибуток чи збиток після отримання товарів або послуг, за які вони були здійснені. Якщо є ознака того, що активи, товари або послуги, що відносяться до передоплати, не будуть отримані, балансова вартість передоплати підлягає списанню, і відповідний збиток від знецінення відображається в прибутку або збитку за період.

Обладнання та інші основні засоби. Обладнання та інші основні засоби обліковуються за первісною вартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та резерву на знецінення, якщо необхідно. Первісна вартість об'єкта основних засобів складається з сум, що сплачують постачальникам активів та підрядникам за виконання будівельно-монтажних робіт (за вирахуванням непрямих податків), реєстраційних зборів, державного мита та аналогічних платежів, що здійснюються у зв'язку з придбанням (отриманням) прав на об'єкт основних засобів, сум ввізного мита, непрямих податків у зв'язку з придбанням (створенням) основних засобів (якщо вони не відшкодовуються Групі), витрат зі страхування ризиків доставки основних засобів, витрат на транспортування, установку, монтаж, налагодження основних засобів та інших витрат, безпосередньо пов'язаних із доведенням основних засобів до стану, в якому вони придатні для використання із запланованою метою. Основні засоби амортизуються прямолінійним методом протягом строку корисного використання активу.

Балансова вартість основних засобів перевіряється на предмет зменшення корисності, коли події або зміни обставин вказують на те, що балансова вартість може не бути відшкодованою. Збитки від знецінення визнаються у складі прибутку або збитку.

Група використовує прямолінійний метод амортизації із використанням таких строків корисного використання:

Групи основних засобів	Роки
Комп'ютери та пов'язані з ними пристрої, телефони	4-5
Інструменти, прилади, інвентар та меблі	4-5
Транспортні засоби	5
Інші основні засоби	12
Будівлі та споруди	15-50

Прибутки або збитки від реалізації основних засобів визначаються виходячи з їхньої балансової вартості та беруться до уваги при визначенні операційного прибутку.

Інвестиційна нерухомість. До інвестиційної нерухомості Група відносить нерухомість (землю чи будівлі або частину будівлі або їх поєднання) утримувану на правах власності або згідно з угодою про оренду з метою отримання орендних платежів або збільшення вартості капіталу чи для досягнення обох цілей, а не для: (а) використання у виробництві чи при постачанні товарів при наданні послуг чи для адміністративних цілей або (б) продажу в звичайному ході діяльності.

Інвестиційна нерухомість визнається як актив тоді і тільки тоді коли: (а) є ймовірність того, що Група отримає майбутні економічні вигоди, які пов'язані з цією інвестиційною нерухомістю (б) собівартість інвестиційної нерухомості можна достовірно оцінити.

Якщо будівлі включають одну частину, яка утримується з метою отримання орендної плати, та другу частину для використання у процесі діяльності Групи або для адміністративних цілей, в бухгалтерському обліку такі частини об'єкту нерухомості оцінюються та відображаються окремо, якщо вони можуть бути продані окремо.

Первісна оцінка інвестиційної нерухомості здійснюється за собівартістю. Витрати на операцію включаються до первісної вартості. Собівартість придбаної інвестиційної нерухомості включає ціну її придбання та будь-які витрати, які безпосередньо віднесені до придбання.

Безпосередньо віднесені витрати охоплюють, наприклад, винагороди за надання професійних юридичних послуг, податки, пов'язані з передачею права власності та інші витрати на операцію.

Подальша оцінка інвестиційної нерухомості відбувається відповідно до норм МСБО 40 за моделлю обліку за справедливою вартістю.

Справедливою вартістю є ціна, за якою може відбутися обмін нерухомістю між добре поінформованими, незалежними сторонами, що бажають зробити такий обмін. При цьому справедлива вартість інвестиційної нерухомості повинна відображати ринкові умови на кінець звітного періоду.

Група один раз на рік здійснює перегляд справедливої вартості інвестиційної нерухомості. Дохід або збиток від зміни справедливої вартості інвестиційної нерухомості визнається у складі прибутку або збитку за той період, у якому вони виникли.

За відсутності поточних цін на активному ринку, Група розглядає інформацію з різних джерел, включаючи:

(а) поточні ціни на активному ринку нерухомості іншого характеру, стану чи місцезнаходження, скориговані з урахуванням цих відмінностей;

(б) останні ціни на подібні об'єкти нерухомості на менш активних ринках із коригуваннями, щоб відобразити будь-які зміни в економічних умовах з дати операцій, що відбулися за цими цінами; і

(в) прогнозування дискontованого грошового потоку на основі достовірних оцінок майбутніх грошових потоків, підкріплених умовами будь-яких існуючих договорів оренди та інших контрактів та (коли це можливо) зовнішніх доказів, таких як поточна ринкова орендна плата за подібні об'єкти нерухомості в тому самому місці та стані, та використання дисконтних ставок, що відображають поточні ринкові оцінки невизначеності у розмірі та термінах руху грошових потоків.

Ринкова вартість інвестиційної нерухомості Групи визначається на основі звітів незалежних оцінювачів, які мають визнану та відповідну професійну кваліфікацію та мають нещодавній досвід оцінки подібного майна.

Зароблений орендний дохід відображається у складі прибутку або збитку за рік у складі інших інвестиційних доходів. Прибутки чи збитки, спричинені зміною справедливої вартості інвестиційної нерухомості, відображаються у прибутку або збитку за рік та відображаються у складі інших доходів або інших витрат.

Активи у формі прав користування. Група орендує різноманітні офісні приміщення та транспортні засоби. Договори можуть включати як компоненти, які є договорами оренди, так і

компоненти, які не є договорами оренди. Група розподіляє винагороду за договором між компонентами оренди та компонентами, які не є орендою, на основі їх відносної ціни відокремленої угоди.

Активи, що виникають за договорами оренди, спочатку оцінюються за приведеною вартістю.

Активи у формі права користування оцінюються за первісною вартістю, яка включає:

- суму первісної оцінки зобов'язання з оренди;
- орендні платежі на дату початку оренди чи до неї, за вирахуванням отриманих стимулюючих платежів за орендою;
- будь-які первісні прямі витрати; та
- витрати на відновлення активу до стану, який вимагається умовами договорів оренди.

Активи у формі права користування, як правило, амортизуються лінійним методом протягом строку корисного використання активу або строку оренди, залежно від того, який з них закінчиться раніше. Якщо Група достатньою мірою упевнена у виконанні опціону на придбання, Група амортизує актив у формі права користування протягом строку корисного використання базового активу. Група розраховує амортизацію активів у формі права користування лінійним методом протягом оціночного строку їх корисного використання.

Зобов'язання з оренди. Зобов'язання, що виникають за договорами оренди, спочатку оцінюються за приведеною вартістю. Орендні зобов'язання включають чисту приведену вартість наступних орендних платежів:

- фіксованих платежів (у тому числі, по суті, фіксованих платежів) за вирахуванням будь-яких стимулюючих платежів за орендою до отримання;
- змінного орендного платежу, який залежить від індексу чи ставки, що спочатку оцінюється з використанням індексу або ставки на дату початку оренди;
- сум, очікуваних до сплати Групою за гарантіями ліквідаційної вартості;
- ціни виконання опціону на придбання, за умови, що Група достатньою мірою упевнена у виконанні цього опціону; та
- сплату штрафів за припинення оренди, якщо строк оренди відображає виконання Групою опціону на припинення оренди.

Опціони на подовження та припинення оренди передбачені у низці договорів оренди будівель та автомобілів Групи. Ці умови використовуються для забезпечення максимальної операційної гнучкості при управлінні активами, які Група використовує у своїй діяльності. Група має переважне право на подовження договорів оренди. Опціони на подовження (або період часу після строку, визначеного умовами опціонів на припинення оренди) включаються до строку оренди тільки у тому випадку, якщо існує достатня впевненість у тому, що договір буде подовжено (або не буде припинено). В оцінку зобов'язання також включаються орендні платежі, які будуть здійснені у межах виконання опціонів на подовження, якщо існує достатня впевненість у тому, що оренду буде подовжено.

Орендні платежі дисконтуються з використанням процентної ставки, закладеної у договір оренди. Якщо цю ставку легко визначити неможливо, що, як правило, має місце у випадку наявних у Групи договорів оренди, Група використовує ставку залучення додаткових позикових коштів – це ставка, за якою Група могла б залучити на аналогічний строк та за аналогічного забезпечення позикові кошти, необхідні для отримання активу вартістю, аналогічною вартості активу у формі права користування в аналогічних економічних умовах.

Група зазнає впливу ризику потенційного збільшення змінних орендних платежів у майбутньому, що залежать від індексу чи ставки, яке не відображається в орендному зобов'язанні, доки не вступить у силу. Після проведення коригувань орендних платежів, які залежать від індексу чи ставки, виконується переоцінка зобов'язання з оренди з коригуванням вартості активу у формі права користування.

Орендні платежі розподіляються між основною сумою зобов'язань та фінансовими витратами. Фінансові витрати відображаються у складі прибутку чи збитку протягом усього періоду оренди для того, щоб забезпечити постійну періодичну процентну ставку за непогашеним залишком зобов'язання за кожний період.

Платежі за короткостроковою орендою офісів, обладнання, транспортних засобів та орендою будь-

яких активів із низькою вартістю визнаються лінійним методом як витрати у складі прибутку чи збитку.

Короткострокова оренда - це договір оренди строком не більше 12 місяців.

Активи з низькою вартістю включають ІТ-обладнання та невеликі предмети офісних меблів, вартість яких не перевищує 10 тисяч гривень.

Гудвіл. Гудвіл обліковується за первісною вартістю мінус збитки від знецінення, за наявності. Гудвіл відноситься на одиниці або групу одиниць, які генерують грошові кошти і які, як очікується, отримають вигоди від об'єднання підприємств. Такі одиниці або групи одиниць є найнижчим рівнем, на якому Група визначає гудвіл. Вони не можуть перевищувати розмір операційного сегменту.

Група перевіряє гудвіл на наявність ознак знецінення щонайменше раз на рік або якщо існують ознаки того, що гудвіл може бути знецінений. Балансова вартість одиниці, що генерує грошові кошти, до якої був віднесений гудвіл, порівнюється з вартістю відшкодування, яка дорівнює вартості використання або справедливій вартості за вирахуванням витрат на вибуття, залежно від того, яка з них більша. Знецінення визнається безпосередньо у складі витрат і у подальшому не сторнується.

Прибутки або збитки від вибуття певного елементу в межах одиниці, що генерує грошові кошти і на яку може бути віднесений гудвіл, включає балансову вартість гудвілу, пов'язаного з елементом, що вибув. Як правило, ця балансова вартість оцінюється на основі співвідношення вартості елементу, що вибув, та частки одиниці, що генерує грошові кошти, яка залишилася.

Нематеріальні активи, крім гудвілу. Нематеріальні активи Групи включають капіталізоване комп'ютерне програмне забезпечення, ліцензії та програмне забезпечення. Нематеріальні активи обліковуються за їхньою вартістю придбання плюс будь-які витрати, які можна прямо віднести до підготовки цього активу для використання за призначенням:

- витрати на установку і налагодження нематеріального активу, у тому числі витрати на виплати працівникам або гонорари спеціалістам, які виникають безпосередньо в результаті приведення активу до робочого стану;
- інші витрати, безпосередньо пов'язані з доведенням нематеріального активу до стану, у якому він придатний до використання за призначенням.

Після первісного визнання нематеріальні активи оцінюються за первісною вартістю за мінусом накопиченої амортизації.

Витрати на придбання (виготовлення) нематеріальних активів капіталізуються та амортизуються за лінійним методом протягом розрахункового строку служби активів. Розрахунковий строк служби програмного забезпечення визначається для кожного конкретного виду активу на основі строків використання аналогічних нематеріальних активів, очікуваного морального старіння, юридичних та інших подібних обмежень щодо строку використання та інших факторів і становить 2-10 років.

Витрати на обслуговування програмного забезпечення відносяться до витрат того періоду в якому вони понесені. При цьому витрати, які призводять до вдосконалення програмного забезпечення або подовження строку його використання, включаються до балансової вартості активу.

Податок на прибуток та податок на дохід за договорами страхування. Податок на прибуток відображається у консолідованій фінансовій звітності відповідно до вимог законодавства із використанням податкових ставок та законодавчих норм, які діяли або фактично були введені в дію станом на кінець звітного періоду. Витрати з податку на прибуток та податку на дохід за договорами страхування включають поточний податок, відстрочений податок, податок за договорами страхування та зміну у капіталізованому податку на дохід за договорами страхування та відображаються у складі прибутку чи збитку за рік, якщо тільки вони не мають бути відображені в іншому сукупному доході або безпосередньо у складі капіталу у зв'язку з тим, що вони стосуються операцій, які також відображені у цьому самому або іншому звітному періоді в іншому сукупному доході або безпосередньо у складі капіталу.

Поточний податок – це сума, що, як очікується, має бути сплачена податковим органам або ними відшкодована стосовно оподатковуваних прибутків чи збитків за поточний та попередні періоди. Поточні витрати з податку на прибуток визнаються на основі податкового законодавства та чинних ставок оподаткування протягом періоду, за який отримано дохід. Якщо консолідована фінансова звітність затверджується до подання відповідних податкових декларацій, оподатковуваний прибуток або податковий збиток визначаються розрахунковим шляхом. Інші податки, крім податку на прибуток та податку на дохід за договорами страхування, відображаються у складі адміністративних та інших операційних витрат.

Відстрочений податок на прибуток розраховується за методом балансових зобов'язань відносно податкових збитків та тимчасових різниць, що виникають між податковою базою активів та зобов'язань та їхньою балансовою вартістю для цілей консолідованої фінансової звітності. Відповідно до виключення при початковому визнанні, відстрочений податок не визнається для тимчасових різниць, що виникають при початковому визнанні активу або зобов'язання у результаті операції, яка не є об'єднанням компаній і яка при початковому визнанні не впливає на бухгалтерський або оподатковуваний прибуток.

Суми відстрочених податків визначаються із використанням ставок оподаткування, які були введені в дію або практично були введені в дію станом на кінець звітного періоду і які, як очікується, застосовуватимуться у періоді, коли будуть сторновані тимчасові різниці або зараховані перенесені податкові збитки. Відстрочені податкові активи по тимчасових різницях, що зменшують оподатковувану базу, та перенесені на майбутні періоди податкові збитки визнаються лише в тій мірі, в якій існує імовірність отримання достатнього оподаткованого прибутку, відносно якого можна буде реалізувати тимчасові різниці. Взаємозалік відстрочених податкових активів і зобов'язань можливий тоді, коли законодавством передбачене право взаємозаліку поточних податкових активів та поточних податкових зобов'язань і коли відстрочені податкові активи та зобов'язання відносяться до податку на прибуток, що сплачується одному й тому ж податковому органу або одною й тою ж оподатковуваною особою, або різними оподатковуваними особами, при цьому існує намір здійснити розрахунки шляхом взаємозаліку.

Податок на дохід за договорами страхування – розраховується відповідно до норм чинного податкового законодавства. Оскільки базою для розрахунку податку на дохід за договорами страхування є безпосередньо страхова премія за договором страхування, дотримуючись принципу відповідності доходів і витрат, Група визнає у складі витрат періоду тільки ту частину податку на доходи за договорами страхування, яка відповідає частині заробленої страхової премії, яку визнають у складі доходу. Капіталізований баланс з податку на дохід за договорами страхування включається до складу передоплат та інших активів з його подальшою амортизацією через витрати з податку на дохід за договорами страхування.

Невизначені податкові позиції. Керівництво оцінює невизначені податкові позиції Групи на кінець кожного звітного періоду. Зобов'язання, що відображаються щодо податку на прибуток, визначаються керівництвом як позиції із невисокою імовірністю того, що їх не вдасться відстояти у випадку виникнення претензій з боку податкових органів. Така оцінка виконується виходячи з тлумачення Групою податкового законодавства, яке є чинним або фактично набуло чинності на кінець звітного періоду, та будь-якого відомого рішення судових або інших органів з подібних питань.

Нарахування, резерви зобов'язань та відрахувань. Резерви зобов'язань та відрахувань (забезпечення) – це зобов'язання нефінансового характеру із невизначеним строком або сумою. Резерви відображаються у консолідованій фінансовій звітності, коли Група має теперішнє юридичне або конструктивне зобов'язання у результаті минулих подій і коли існує імовірність того, що погашення такого зобов'язання потребуватиме відтоку ресурсів, які передбачають економічні вигоди, а суму цього зобов'язання можна розрахувати з достатнім рівнем точності.

Забезпечення переглядаються на кінець кожного звітного періоду та коригуються для відображення поточної найкращої оцінки. Якщо вже немає ймовірності, що вибуття ресурсів, котрі втілюють у собі економічні вигоди, буде потрібним для погашення зобов'язання, забезпечення припиняють визнавати у обліку.

Кредиторська заборгованість за основною діяльністю та інша кредиторська заборгованість. Кредиторська заборгованість за основною діяльністю нараховується, коли контрагент (кредитор) виконав свої зобов'язання за договором, і визнається спочатку за справедливою вартістю, а в подальшому обліковується за амортизованою вартістю.

Чисті активи, які належать учасникам та Зареєстрований капітал. Компанія була створена у формі товариства з обмеженою відповідальністю та не має випущених акцій. Відповідно до чинного законодавства України та Статуту Компанії, учасники товариства мають безумовне право на відшкодування своїх часток у її статутному капіталі у будь-який час у грошовій формі в розмірі їх пропорційної частки у справедливій вартості активів Компанії. Сума відшкодування є змінною та залежить від справедливої вартості чистих активів, визначених відповідно до МСФЗ. Зобов'язання Компанії з відшкодування часток учасникам у її статутному капіталі призводить до виникнення фінансового зобов'язання, сума якого дорівнює поточній вартості відшкодування, навіть якщо вказане зобов'язання залежить від наміру учасника реалізувати своє право.

В якості винятку з визначення фінансового зобов'язання інструмент, який включає таке зобов'язання, класифікується як інструмент власного капіталу, якщо він має всі наведені далі ознаки, визначені в пунктах 16А та 16В МСБО 32:

(а) Учасники мають право на отримання пропорційної частки чистих активів суб'єкта господарювання в разі ліквідації Компанії.

(б) Частки учасників відносяться до класу інструментів, який підпорядковується всім іншим класам інструментів при ліквідації Компанії. Щоб належати до цього класу інструмент повинен мати такі ознаки:

1) відсутність пріоритетної черговості відносно інших вимог на активи суб'єкта господарювання при його ліквідації;

2) відсутність необхідності у конвертації в інший інструмент щоби увійти до класу інструментів, які субординовані по відношенню до всіх інших класів інструментів.

(в) Всі частки учасників мають однакові характеристики.

(г) Частки учасників не передбачають жодного зобов'язання надати грошові кошти чи інший фінансовий актив, окрім контрактного зобов'язання емітента здійснити зворотне придбання або погашення цього інструменту за грошові кошти або в обмін на інший фінансовий актив.

(д) Загальний обсяг грошових потоків, які належать учасникам, переважно базується на прибутках або збитках, зміні у визнаних чистих активах або на зміні справедливої вартості визнаних і невизнаних чистих активів Компанії.

Керівництво Групи вважає, що кожен із зазначених вище критеріїв виконується, отже, чисті активи Групи класифікуються як власний капітал.

Виплати на основі акцій. Група може використовувати плани компенсаційних виплат на основі акцій із розрахунком грошовими коштами чи дольовими інструментами, відповідно до яких організація отримує послуги від працівників в якості компенсації за надані винагороди на основі акцій.

Послуги працівників, винагороду за які виплачують у формі дольових інструментів. Справедлива вартість послуг працівників, наданих в обмін на опціони або акції, визнається як витрати. Загальна сума витрат, що визнаються протягом періоду набуття права, визначається з урахуванням справедливої вартості наданих опціонів або акцій, яка встановлюється на дату надання, без урахування впливу будь-яких неринкових умов передачі акцій (наприклад, планових показників зростання доходності та обсягу реалізації). Виконання умов надання прав на опціони та акції, які пов'язані з результатами послуг і не передбачають досягнення ринкових показників, враховується у припущеннях про кількість опціонів, які передбачається реалізовувати, або кількість акцій, які працівник зрештою отримає. Оцінка переглядається на кожну звітну дату, а різниця відноситься/кредитується на рахунок прибутку чи збитку із відповідним коригуванням капіталу. Сума, віднесена на рахунок, не змінюється, якщо очікуваний або фактичний обсяг запропонованих винагород відрізняється від первісної оцінки внаслідок невиконання умов, які передбачають досягнення ринкових показників, наприклад, сукупного прибутку акціонерів або ціни акції.

Товари або послуги, розрахунки за які здійснюються грошовими коштами. Товари чи послуги, у тому числі послуги, які надають працівники, в обмін на виплати на основі акцій, розрахунки за якими здійснюються грошовими коштами, визнаються за справедливою вартістю прийнятого зобов'язання та відносяться на витрати в момент використання або капіталізуються як активи, що амортизуються. Поки зобов'язання не буде погашене, Група проводить переоцінку зобов'язання за справедливою вартістю на кінець кожного звітного періоду і на дату погашення, а всі зміни справедливої вартості визнає у складі прибутку чи збитку за період. Сума, визнана стосовно товарів та послуг, отриманих протягом періоду надання прав, основана на найкращій доступній розрахунковій оцінці кількості винагород, права на які, як очікується, будуть надані. Група за необхідності переглядає цю розрахункову оцінку, якщо подальша інформація свідчить про те, що кількість винагород, права на які, як очікується, будуть надані, відрізняється від їх попередньої розрахункової кількості. На дату набуття прав Група переглядає цю оцінку так, щоб вона стала рівною кількості винагород, права на які у кінцевому підсумку були надані. Кумулятивна сума, визнана у кінцевому підсумку стосовно товарів або послуг, отриманих як винагорода за виплати на основі акцій із розрахунком грошовими коштами, дорівнює сумі виплачених грошових коштів.

Визнання доходів і витрат. Дохід визнається, коли виникає зростання майбутніх економічних вигід, які можливо достовірно оцінити. Дохід пов'язаний із збільшенням активу або зменшенням зобов'язання, що зумовлює зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків учасників підприємства), за умови, що сума доходу може бути достовірно визначена. Облік та визнання доходу ведеться дотримуючись принципів нарахування та відповідності доходів та витрат. Витратами звітного періоду визнаються зменшення активів або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу Групи (за винятком зменшення капіталу внаслідок його вилучення або розподілу власникам), за умови, що ці витрати можуть бути достовірно оцінені.

Комісійні витрати за операціями страхування визнаються витратами певного періоду одночасно з визнанням доходу, для отримання якого вони здійснені. Витрати, які неможливо прямо пов'язати з доходом певного періоду, відображаються у складі витрат того звітного періоду, в якому вони були здійснені. Якщо актив забезпечує одержання економічних вигід протягом кількох звітних періодів, то витрати визнаються шляхом систематичного розподілу його вартості (наприклад, у вигляді амортизації) між відповідними звітними періодами.

Процентні доходи та витрати за всіма борговими інструментами обліковуються відповідно до методу нарахування із використанням методу ефективної процентної ставки. Цей метод включає до складу процентних доходів та витрат і розподіляє протягом всього періоду дії усі комісії, які виплачують або отримують сторони договору і які є невід'ємною частиною ефективної процентної ставки, витрати за угодою, а також усі інші премії та дисконти.

Витрати, які є невід'ємною частиною ефективної процентної ставки, включають комісійні, отримані або сплачені у зв'язку із створенням або придбанням фінансового активу чи випуском фінансового зобов'язання, наприклад, комісійні за оцінку кредитоспроможності, врегулювання умов надання інструменту та обробку документів за угодою.

Процентний дохід розраховується із застосуванням ефективної процентної ставки до валової балансової вартості фінансових активів, крім: (i) фінансових активів, які стали кредитно-знеціненими (Етап 3) і для яких процентний дохід розраховується із застосуванням ефективної процентної ставки до їх амортизованої вартості (за вирахуванням резерву під очікувані кредитні збитки); і (ii) створених або придбаних кредитно-знецінених фінансових активів, для яких первісна ефективна процентна ставка, скоригована на кредитний ризик, застосовується до амортизованої вартості.

Операції страхування. Страховий контракт (договір) – це контракт, згідно з яким одна сторона (страховик) приймає значний страховий ризик іншої сторони (власника страхового поліса – надалі «страхувальника»), погодившись надати компенсацію власникові страхового поліса, якщо визначена непевна майбутня подія (страховий випадок) негативно вплине на страхувальника. Визнання страхового контракту (договору) посиляється на страховий ризик, що визначається МСФЗ 4 як ризик інший, ніж фінансовий ризик, переданий страхувальником емітенту. Контракт, який наражає емітента на фінансовий ризик без значного страхового ризику, не є страховим контрактом.

Страховий ризик існує, коли на момент підписання договору Група не впевнена в таких аспектах: настання страхової події, дата настання страхової події та сума відшкодування за страховою подією.

Якщо контракт віднесений до категорії страхових контрактів, він залишається таким до тих пір, поки не припиняться всі права та зобов'язання по ньому або не закінчиться термін їх дії, навіть якщо страховий ризик істотно зменшується протягом цього періоду.

Премії зароблені та резерв незароблених премій. Страхова премія визнається як премія підписана у періоді, в якому згідно з умовами договору страхування, страховик починає нести відповідальність перед страхувальником. За страховими договорами, премія за якими визначається після закінчення договору страхування (або після закінчення періоду, вказаного у договорі) та може істотно змінюватися, залежно від умов, зазначених у договорі, премія визнається в тому періоді, в якому її можна достовірно оцінити. Якщо таку премію можливо достовірно оцінити після закінчення звітного періоду, але до дати оприлюднення консолідованої фінансової звітності, то така премія визнається у звітному періоді.

Премія поступово на пропорційній основі протягом терміну дії відповідного полісу формує зароблену премію. Резерв незароблених премій складається з частини премій, яка стосується незавершеного терміну дії полісу.

Розрахунок розміру резерву незароблених премій здійснюється за кожним видом страхування окремо. Загальний розмір резерву незароблених премій дорівнює сумі розмірів резервів незароблених премій, розрахованих окремо за кожним видом страхування.

Розмір резерву незароблених премій розраховується методом "1/365" ("pro rata temporis") за всіма видами страхування та визначається як сумарне значення незароблених страхових премій за кожним договором.

Страхові відшкодування. Виплачені страхові відшкодування у звіті про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід включають суми відшкодування і відповідні витрати на врегулювання, кошти щодо яких були перераховані пред'явникам вимог або постачальникам послуг. Суми, що підлягають відшкодуванню за регресами, вираховуються з валової суми страхових виплат у звіті про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід.

На кожну звітну дату Група розраховує баланс очікуваних регресів (коли у Групі виникає право регресу по страхових справах) та визнає такий баланс у складі дебіторської заборгованості. Зміна балансу очікуваних регресів протягом звітного періоду коригує величину страхового відшкодування за звітний період.

Резерви на покриття збитків. Резерви на покриття збитків являють собою сукупні розрахунки остаточних збитків і включають резерв заявлених, але не виплачених збитків і резерв збитків, які виникли, але не заявлені.

Зобов'язання за договорами страхування ґрунтуються на розрахунковій кінцевій вартості усіх понесених, але не врегульованих збитків у кінці звітного періоду, незалежно від того, заявлені вони чи ні, разом із відповідними витратами на врегулювання збитків.

Резерв заявлених, але не виплачених збитків – це оцінка обсягу зобов'язань для здійснення виплат страхових сум (страхового відшкодування) за відомими вимогами страхувальників, включаючи витрати на врегулювання збитків (експертні, консультаційні та інші витрати, пов'язані з оцінкою розміру збитку), які не оплачені або оплачені не в повному обсязі на звітну дату та які виникли в зв'язку зі страховими подіями, що мали місце в звітному або попередніх періодах, та про факт настання яких компанії Групи повідомлено відповідно до вимог законодавства України та/або умов страхового договору.

Величина резерву заявлених, але не виплачених збитків визначається за кожним видом страхування з урахуванням умов відповідних договорів на підставі відомих вимог страхувальників, отриманих у будь-якій формі (письмова заява, факсимільне повідомлення тощо), залежно від сум фактично понесених або очікуваних страхувальниками збитків у результаті настання страхового випадку. Величина резерву заявлених, але не виплачених збитків визначається як сума резервів заявлених, але не виплачених збитків, розрахованих за всіма видами страхування за кожною неврегульованою претензією. Якщо про страховий випадок заявлено, але розмір збитку не визначений, для розрахунку цього резерву використовується оціночна середня величина збитку, що відноситься до відповідного виду страхування, яка не перевищує страхову суму за договором страхування.

Величина резерву заявлених, але не виплачених збитків за напрямком діяльності оцінюється для кожної непогашеної вимоги. Якщо повідомляється про нещасний випадок, але збитки не визначені, резерв заявлених, але не виплачених збитків оцінюється як середня втрата, що припадає на відповідний напрямок діяльності, в межах страхової суми, що охоплюється договором страхування.

Резерв збитків, які виникли, але не заявлені – це оцінка загальної суми зобов'язань для здійснення страхових виплат, які виникли у зв'язку зі страховими випадками у звітному та попередніх періодах, про факт настання яких Групі не було заявлено на звітну дату в установленому законодавством України та/або договором порядку.

Резерв збитків, які виникли, але не заявлені розраховується за ланцюговим методом (Chain Ladder), методом Борнхуеттера-Фергюсона (Bornhuetter-Ferguson), лінійною комбінацією вищезазначених актуарних методів або методом фіксованого відсотка у відповідності до Розпорядження №1638 Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, від 18 вересня 2018 року, а також до методик формування страхових резервів компаній Групи.

Модифікацією актуарних методів є розрахунок резерву збитків, які виникли, але не заявлені, з урахуванням впливу інфляції, факторів розвитку збитків (тренду), зміни коефіцієнтів збитковості.

Розрахунки резерву ланцюговим методом (включаючи модифікацію) можуть базуватися як на даних тільки за сплаченими на звітну дату збитками (страховими виплатами), так і на даних за сплаченими та заявленими збитками на звітну дату.

Розрахунок резерву збитків, які виникли, але не заявлені здійснюється за кожним видом страхування окремо. Величина резерву збитків, які виникли, але не заявлені, визначається як сума резервів збитків, які виникли, але не заявлені, розрахованих за всіма видами страхування.

При розрахунку резервів на покриття збитків дисконтування не проводиться, оскільки вимоги про виплату відшкодування і самі виплати надходять і розглядаються досить швидко.

При розрахунку резерву методом фіксованого відсотка, розмір резерву складає 10% від заробленої страхової премії за останні 4 повних звітних квартали (розрахунковий період). Зароблена страхова премія визначається збільшенням суми надходжень страхових премій протягом розрахункового періоду на суму незаробленої премії на початок розрахункового періоду і зменшенням отриманого результату на суму незаробленої премії на кінець розрахункового періоду (за вирахуванням частки перестраховика).

Очікувана сума збитків збільшується для резервування додаткових витрат, пов'язаних з врегулюванням збитків.

Тест адекватності зобов'язань. Станом на кінець кожного звітного періоду Група проводить тест адекватності зобов'язань для перевірки достатності визнаних зобов'язань за вирахуванням відповідних неамортизованих відстрочених аквізиційних витрат. При проведенні цього тесту використовуються поточні оцінки майбутніх грошових потоків, витрат на врегулювання та усіх адміністративних витрат. Крім того Група аналізує страхові портфелі дочірніх компаній і за необхідності застосовує додаткову маржу щодо невизначеностей, пов'язаних з оцінкою страхових резервів, в рамках оцінки майбутніх грошових потоків для цілей тестування адекватності зобов'язань. Будь-яка недостатня сума негайно відноситься на прибуток або збиток, а саме створюється резерв непередбачуваного ризику, що виникає в результаті тестування адекватності зобов'язань. Резерв непередбачуваного ризику відображається у складі резерву на покриття збитків.

При проведенні перевірки адекватності зобов'язань можуть використовуватись такі методи оцінки: модель дисконтованих грошових потоків, модель опціонного ціноутворення та стохастичне моделювання.

Припущення, сформовані для перевірки адекватності зобов'язань, використовуються у майбутньому для оцінки страхових зобов'язань станом на кінець кожного наступного звітного періоду за окремими видами страхування, які за результатами перевірки виявились неадекватними. Збитки за результатами перевірки адекватності зобов'язань сторнуються у майбутніх роках на суму додатково створених зобов'язань, якщо недостатності зобов'язань більше не існує.

Описана вище перевірка адекватності зобов'язань здійснюється на рівні окремих контрактів або на рівні портфелю контрактів, які, в цілому, наражаються на схожі ризики та управляються разом як єдиний портфель.

Математичні резерви. Група створює математичні резерви за договорами страхування відповідно до затвердженої методики Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг щодо формування резервів зі страхування життя. Більш детальну інформацію щодо складу математичних резервів наведено у Примітці 4.

Перестраховування. У ході нормальної діяльності Група передає ризики в перестраховування. Політика Групи передбачає перестраховування всіх значних ризиків. Сума ліміту залежить від виду страхового продукту.

Витрати на перестраховування відображаються поступово на пропорційній основі протягом терміну дії відповідного полісу. Частина премії, переданої у перестраховування, яка стосується незавершеного терміну дії полісу, відображається у складі частки перестраховика у резерві незароблених премій.

Договори страхування, передані в перестраховування, не звільняють Групу від її зобов'язань перед власниками страхових полісів. Активи перестраховування включають суми до отримання від перестраховувальних компаній за виплаченими відшкодуваннями, включаючи відповідні витрати на врегулювання. Кредиторська заборгованість за перестраховуванням являє собою зобов'язання Групи передати перестраховикам премії з перестраховування.

Група регулярно оцінює свої активи перестраховування на предмет знецінення. Якщо існує об'єктивне свідчення того, що актив перестраховування знецінено, Група зменшує балансову вартість цього активу до його вартості відшкодування та визнає у звіті про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід відповідний збиток від знецінення. Група збирає об'єктивні свідчення знецінення активу перестраховування з використанням тих же методів, які вона застосовує до фінансових активів, що обліковуються за амортизованою вартістю.

Аквізиційні витрати — це витрати, пов'язані із залученням страхувальників, укладанням договорів страхування. Вони включають оплату послуг із розробки умов правил страхування та проведення актуарних розрахунків; комісійну винагороду страховим посередникам (брокерам, агентам) за укладання й обслуговування договорів страхування, за консультування потенційних та діючих клієнтів компаній Групи та рекламування компаній Групи; відшкодування страховим агентам витрат на службові поїздки, пов'язані з виконанням їхніх обов'язків; оплату послуг спеціалістів, які оцінюють прийняті на страхування ризики; витрати на виготовлення бланків страхової документації; витрати на рекламу та інші. Аквізиційні витрати поділяються на постійні та змінні витрати.

Відстрочені аквізиційні витрати. Аквізиційні витрати, які включають витрати на виплату комісійних страховим агентам, брокерам та деякі інші витрати на здійснення страхової діяльності, які є змінними та виникають у зв'язку з придбанням або продовженням страхових полісів, відносяться на витрати майбутніх періодів і амортизуються протягом періоду, за який будуть зароблені відповідні премії. Відстрочені аквізиційні витрати розраховуються та аналізуються окремо по кожному напрямку

діяльності в момент видачі страхового полісу або в кінці кожного звітного періоду, щоб переконатися в можливості їх відшкодування.

Опис страхових продуктів. Діяльність Групи представлена наступними основними видами страхових продуктів:

КАСКО – страхування наземного транспорту (крім залізничного). Це вид страхування, за яким предметом договору страхування є майнові інтереси, що не суперечать закону, пов'язані з володінням, користуванням і розпорядженням наземним транспортним засобом, у тому числі причепом до нього, та всіма видами транспортних засобів спеціального призначення.

Об'єктом страхування за договором є автомобіль або інший наземний транспортний засіб (крім залізничного), зареєстрований в територіальних сервісних центрах, які підпорядковуються Головному Сервісному Центру Міністерства внутрішніх справ України, або в інших уповноважених державних органах. Разом з транспортним засобом може бути застраховане додаткове обладнання та / або комплектуючі елементи транспортного засобу, які встановлені на ньому, але не входять в заводську комплектацію транспортного засобу відповідно до документації заводу-виробника або його офіційного дилера (наприклад, автомобільна аудіо- і відеоапаратура, обробка салону, чохли на сидіння, додаткові прилади, світлове і сигнальне обладнання, захисна плівка, встановлена на транспортному засобі, інше). Як правило, строк дії таких договорів страхування становить один рік.

ОСЦПВ – обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів. Об'єктом обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності є майнові інтереси, що не суперечать законодавству України, пов'язані з відшкодуванням особою, цивільно-правова відповідальність якої застрахована, шкоди, заподіяної життю, здоров'ю, майну потерпілих внаслідок експлуатації забезпеченого транспортного засобу.

Строк дії договорів ОСЦПВ може становити від 15 днів до 1 року. Укладення договорів обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності на строк менший, ніж один рік, але не менш як на 15 днів допускається виключно щодо транспортних засобів: незареєстрованих - на час до їх реєстрації, тимчасово зареєстрованих - на час до їх постійної реєстрації, зареєстрованих на території іноземних держав - на час їх перебування на території України. Договори обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників транспортних засобів, що підлягають обов'язковому технічному контролю, укладаються на строк, що не перевищує строку чергового проходження транспортним засобом обов'язкового технічного контролю відповідно до вимог Закону України "Про дорожній рух".

Страхування майна, у тому числі від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ. Предметом договору страхування є майнові інтереси страхувальника (вигодонабувача), що не суперечать закону та пов'язані з володінням, користуванням, і розпорядженням застрахованим майном (іншим, ніж залізничний, наземний, повітряний, водний транспорт (морський внутрішній та інші види водного транспорту), вантаж та багаж (вантажобагаж).

Найпоширенішими страховими ризиками, що покриваються договором, є: пожежа, вибух, удар блискавки, стихійні лиха, сторонній вплив (безпосередній наїзд наземних транспортних засобів або саморушних машин; безпосередній вплив водних транспортних засобів або самохідних плаваючих інженерних споруджень; падіння на застраховане майно дерев та впливу інших об'єктів; безпосередня дія ударної хвилі надзвукового літака), задимлення, протиправні дії третіх осіб. Як правило, строк дії таких договорів страхування становить один рік.

Добровільне медичне страхування (безперервне страхування здоров'я). Предметом страхування є ризики пов'язані із здоров'ям та працездатністю страхувальника чи застрахованої особи. Страховим ризиком є необхідність застрахованої особи в медичних товарах та послугах під час дії договору страхування, спричинена її захворюванням, загостренням хронічного захворювання, розладом здоров'я внаслідок нещасного випадку або іншими обставинами, що обумовлюють необхідність застрахованої особи в медичних товарах та послугах. Як правило, строк дії таких договорів страхування становить один рік.

Авіастрахування. Предметом договору страхування є страхування КАСКО повітряних суден; страхування відповідальності експлуатанта та/або авіаперевізника за шкоду, заподіяну третім особам, пасажиром, багажу, пошти, вантажу; страхування членів екіпажу та іншого авіаційного персоналу; страхування працівників замовника авіаційних робіт, осіб, пов'язаних із забезпеченням технологічного процесу під час виконання авіаційних робіт; страхування відповідальності аеропортів; страхування відповідальності виробників продукції авіаційного призначення; страхування відповідальності провайдера аеронавігаційного обслуговування. Як правило, строк дії таких договорів страхування становить один рік.

Страхування життя. Страхування життя представлено наступними основними видами страхових продуктів:

- банкострахування
- корпоративне (групове) страхування

На даний час страхові програми як групового так і банківського страхування побудовані на основі затвердженої Правилами страхування Програми «Страхування життя на строк» (згідно додатку 2 до Правил страхування). Основним страховим ризиком зазвичай є ризик смерті застрахованої особи. Програми страхування в переважній більшості випадків містять в собі крім основного ризику «Смерть», додаткові ризики – ризик інвалідності 1, 2, 3 групи (в результаті нещасного випадку та з інших причин), травматичних ушкоджень, критичних захворювань; рідше - ризики тимчасової непрацездатності, госпіталізації (в результаті нещасного випадку та з інших причин).

Витрати на персонал та відповідні відрахування. Зарплата, внески на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, оплачувані щорічні відпустки та лікарняні, премії, а також негрошові винагороди нараховуються у тому році, в якому відповідні послуги надавалися працівниками Компанії. Компанія не має жодних правових чи таких, що впливають зі сформованої ділової практики, зобов'язань з виплати пенсій або аналогічних виплат, крім платежів згідно з державним планом із встановленими внесками відповідно до законодавства.

Умовні зобов'язання. Умовні зобов'язання не визнаються у звіті про фінансовий стан, але розкриваються, за винятком випадків, коли ймовірний будь-який відтік коштів. Умовні активи не визнаються у звіті про фінансовий стан, але розкривається, коли можливий приплив економічних вигод.

4. Основні облікові оцінки та судження при застосуванні облікової політики

Група використовує оцінки та припущення, які впливають на суми, що визнаються у консолідованій фінансовій звітності, та на балансову вартість активів і зобов'язань протягом наступного фінансового року. Оцінки та судження постійно оцінюються і базуються на попередньому досвіді керівництва та інших факторах, у тому числі на очікуваннях щодо майбутніх подій, які вважаються обґрунтованими за існуючих обставин. Крім суджень, які передбачають облікові оцінки, керівництво Групи також використовує професійні судження при застосуванні облікової політики. Професійні судження, які чинять найбільш суттєвий вплив на суми, що відображаються у консолідованій фінансовій звітності, та оцінки, результатом яких можуть бути значні коригування балансової вартості активів і зобов'язань протягом наступного фінансового року, включають:

Безперервність діяльності. Керівництво Групи підготувало цю консолідовану фінансову звітність відповідно до принципу подальшої безперервності діяльності. При формуванні цього професійного судження керівництво врахувало її фінансовий стан, поточні плани, прибутковість діяльності та доступ до фінансових ресурсів, а також проаналізувало вплив макроекономічних тенденцій та подій після звітної дати на діяльність Групи.

24 лютого 2022 року, Російська Федерація розпочала неспровоковану повномасштабну війну агресію в Україні. Негайно після цього урядом України було введено воєнний стан та відповідні тимчасові обмеження, які впливають на економічні умови. Додаткову інформацію про ці події після закінчення звітного періоду наведено також у Примітці 2.

Оскільки російське воєнне вторгнення в Україну відбувається з численних напрямків, деякі регіони України залишаються ареною інтенсивних бойових дій або тимчасово окуповані. Група проводить діяльність та надає послуги на всій території України за винятком тимчасово окупованих територій або територій, де ведуться активні бойові дії, отже, ці події мають суттєвий негативний вплив на українську економіку і, відповідно, на бізнес, фінансовий стан та результати діяльності Групи.

Станом на дату випуску цієї консолідованої фінансової звітності не було пошкоджень критично важливих активів, які перешкоджали б Групі продовжувати діяльність. Група не має суттєвих активів у зоні активних воєнних дій або на тимчасово окупованих територіях.

Станом на 31 грудня 2022 року компанії Групи дотримувалася усіх зовнішніх регуляторних вимог. Керівництво планує своєчасно обслуговувати зобов'язання Групи у відповідності до умов укладених договорів. Виходячи зі стану справ на дату випуску цієї консолідованої фінансової звітності, а також прогнозів менеджменту, компанії Групи не очікують значних складнощів з виконанням вимог НБУ щодо платоспроможності та достатності капіталу протягом щонайменше наступних 12 місяців. Група має достатній обсяг ліквідних активів (грошові кошти та їх еквіваленти, депозити в банках, інвестиції в цінні папери) для покриття короткострокових фінансових зобов'язань та страхових резервів.

Попри тимчасові регуляторні обмеження на міжнародні валютні перекази, Група зможе здійснити усі належні виплати після скасування таких обмежень, оскільки Група має достатньо коштів (також, див. Примітку 33 щодо інформації про пом'якшення обмежень для страховиків щодо здійснення оплати за договорами перестрахування за кордон). Усі перестраховики, перед якими компанії Групи мають заборгованість за преміями з перестрахування, були поінформовані про мораторій на міжнародні валютні операції. Група отримала підтвердження, що перестраховики продовжать нести їхню частку відповідальності та виконувати свої зобов'язання за договорами перестрахування, отже, керівництво Групи вважає, що затримка чи перенесення дати виплати премій із перестрахування не матиме впливу на продовження перестрахування.

Виходячи з наступних прогнозів керівництво Групи не очікує проблем з ліквідністю та дотриманням регуляторних вимог:

- 1) збереження продажів у 2023 році на тому ж самому рівні, що й у звітному році, що перевищує обсяги довоєнного періоду, внаслідок зосередження на роботі з підтримки і розширення існуючого бізнесу в основних напрямках – КАСКО, ОСЦВП, добровільне медичне страхування, страхування від нещасних випадків та авіастрахування;
- 2) деяке підвищення збитковості у 2023 році за рахунок збільшення кількості звернень та її поступове повернення до довоєнного рівня, хоча зростання коефіцієнта збитковості вище цього рівня не очікується.

У разі найгіршого сценарію розвитку подій, за якого інтенсивні воєнні дії відбуватимуться по всій території України, можна припустити, що це матиме вплив на діяльність Групи, тривалість якого неможливо спрогнозувати. Ці обставини являють собою фактор невизначеності поза контролем Групи.

Керівництво вжило належних заходів для забезпечення безперервної діяльності Групи та зробило такі припущення у своєму прогнозі на дванадцять місяців з дати цієї фінансової звітності:

- інтенсивність воєнних дій та охоплення територій України, на які вторглися російські війська, значно не збільшаться;
- Група зможе забезпечити безперебійну роботу критичної IT-інфраструктури та доступність свого персоналу у відповідності до заходів, вжитих керівництвом та передбачених планом безперервності діяльності;
- наявна ліквідність, а також надходження від погашення існуючої дебіторської заборгованості та укладення нових договорів страхування дозволять Групі фінансувати операційні витрати та продовжувати обслуговувати зобов'язання Групи, в тому числі щодо страхових відшкодувань.

Керівництво проаналізувало здатність Групи продовжувати подальшу безперервну діяльність станом на дату випуску цієї консолідованої фінансової звітності та дійшло висновку, що існує лише один суттєвий фактор невизначеності, який може викликати значні сумніви у спроможності Групи продовжувати безперервну діяльність, а саме подальша значна ескалація воєнних дій, що може призвести до дестабілізації діяльності Групи. Отже, Група може бути не в змозі реалізувати свої активи та погасити зобов'язання за звичайного перебігу господарської діяльності. Спираючись на ці фактори, керівництво обґрунтовано очікує наявності у Групі достатніх ресурсів для управління діяльністю протягом наступних дванадцяти місяців з дати цієї консолідованої фінансової звітності. Керівництво продовжить відстежувати потенційний вплив та вживатиме усіх можливих заходів для мінімізації будь-яких наслідків.

З урахуванням цих та інших заходів керівництво Групи дійшло висновку, що застосування припущення про безперервність діяльності для підготовки консолідованої фінансової звітності є доцільним.

Об'єднання бізнесу. Облік операцій з об'єднання бізнесу вимагає оцінок справедливої вартості сплаченої винагороди, придбаних активів і прийнятих зобов'язань. Для визначення справедливої вартості Група використовує усю наявну інформацію, у тому числі незалежні оцінки третіх сторін у разі необхідності. Зміни в оцінках справедливої вартості в результаті додаткової інформації, що стосується фактів та обставин, які існували на дату придбання, впливають на суму визнаного гудвілу або прибутку від вигідного придбання. Група має один рік після дати придбання для завершення розрахунку справедливої вартості об'єднання бізнесу у разі потреби.

Оціночне знецінення гудвілу. Група тестує гудвіл на предмет знецінення, принаймні, щороку. Вартість відшкодування одиниць, які генерують грошові кошти, визначається на основі розрахунку вартості використання.

Оцінка бізнес-моделі. Фінансові активи класифікуються на основі бізнес-моделі. У ході оцінки

бізнес-моделі керівництво застосувало судження для визначення рівня агрегування і портфелів фінансових інструментів. У процесі оцінки операцій продажу Група аналізує їхню регулярність у минулих періодах, строки та вартість, причини продажу та очікування щодо діяльності з продажу у майбутньому. Вважається, що операції продажу, націлені на мінімізацію потенційних збитків внаслідок погіршення якості обслуговування фінансового активу, відповідають бізнес-моделі, за якою інструмент утримується в портфелі для отримання потоків грошових коштів. Інші операції продажу до настання строку погашення, не пов'язані з діяльністю з управління кредитним ризиком, також відповідають бізнес-моделі, за якою інструмент утримується в портфелі для отримання потоків грошових коштів, за умови, якщо вони не є регулярними або мають незначну вартість як окремо, так і в сукупності. Група оцінює суттєвість операцій продажу за рахунок порівняння вартості продажів із вартістю портфеля, щодо якого проводиться оцінка бізнес-моделі, протягом середнього строку портфеля. Крім того, операції продажу фінансового активу, що очікуються лише у випадку стресового сценарію або у відповідь на поодинокі події, яка знаходиться поза межами контролю Групи, не є повторюваною і не може бути прогнозована Групою, вважаються невластивими меті бізнес-моделі і не впливають на класифікацію відповідних фінансових активів.

Бізнес-модель «утримання для отримання грошових потоків і продажу» означає, що активи утримуються для отримання грошових потоків, але продаж активів є невід'ємною складовою досягнення цілі бізнес-моделі, такої як управління потребами ліквідності, досягнення конкретної доходності або приведення строку фінансових активів у відповідність до строку зобов'язань, за рахунок яких фінансуються ці активи.

Залишкова категорія включає портфелі фінансових активів, які управляються з метою реалізації грошових потоків, у першу чергу, через продажі, що використовуються для отримання прибутку. Група застосовує дану бізнес-модель для управління фінансовими інвестиціями у державні облігації України. Даний вибір відображає бізнес-модель управління цими фінансовими активами, оскільки відповідно до підходів та принципів інвестиційного управління Групи Fairfax, Групою було запроваджено стратегію загальної прибутковості. Стратегія загальної прибутковості має завдання забезпечувати суцільну дохідність інвестиційного портфелю від ширшого переліку джерел фінансового прибутку, включаючи отримання доходу від надходження відсоткових платежів, переоцінки вартості цінних паперів, включаючи переоцінку інвестицій деномінованих в іноземній валюті.

Впровадження зазначених підходів дозволяє Групі збільшити та зробити більш рівномірними грошові надходження від інвестицій, незважаючи на неминучі коливання на ринку.

Застосування стратегії загальної прибутковості може передбачати активнішу торгівельну діяльність з цінними паперами для збалансування загальної терміновості портфелю шляхом продажу цінних паперів з коротшою датою погашення та використання надходжень для купівлі облігацій з більш довгим терміном погашення, процес, відомий як "подовження дюрації портфелю". Цільова дюрація інвестиційного портфелю встановлюється та регулярно переглядається, в тому числі на Інвестиційному комітеті, разом з представниками Групи Fairfax.

Резерви на покриття збитків і витрати на врегулювання збитків. У відповідності з діючими законодавчими та нормативними актами, які регулюють страхову діяльність, а також у відповідності до вимог МСФЗ, Група зобов'язана створювати резерви на покриття збитків та резерви витрат на врегулювання збитків, що виникають у результаті діяльності компаній Групи по загальному страхуванню. Ці резерви являють собою очікувані остаточні витрати на виплату відшкодувань за страховими подіями, які настали до закінчення звітного періоду, але які все ще залишаються невиплаченими станом на кінець звітного періоду. Група створює резерви за напрямками діяльності, видами і сумами страхового покриття. Резерви на покриття збитків відносяться до двох категорій: резерви неврегульованих вимог і резерви збитків понесених, але ще не заявлених.

Група створює резерви на покриття заявлених збитків на основі оціночних майбутніх виплат для покриття заявлених збитків по загальній страховій діяльності. Оціночні розрахунки Групи базуються на фактах, які є наявними у момент резервування. При створенні цих резервів дисконтування не проводиться. При цьому в обліку визнаються оціночні витрати на остаточне врегулювання невиконаних вимог, а також інші фактори, які можуть впливати на суми відповідних резервів, одні з яких є суб'єктивними, а інші залежать від майбутніх подій.

При створенні резервів збитків понесених, але ще не заявлених, Група не проводить їх дисконтування. При цьому в обліку визнаються оціночні витрати на покриття збитків по страхових подіях, які вже настали, але про які ще не було заявлено. Ці резерви створюються для відображення оціночних витрат, необхідних для остаточної виплати відшкодувань на покриття цих ще не заявлених збитків. Оскільки ці збитки ще не заявлені, Група використовує історичну інформацію та статистичні моделі за напрямками діяльності, видами і сумами страхового покриття для розрахунку резервів

збитків понесених, але ще не заявлених. При оцінці резервів збитків понесених, але ще не заявлених Група також використовує дані про тенденції заявлених збитків, суттєвості сум збитків, збільшення ризику, а також враховує інші фактори. Група переглядає оцінку цих резервів після отримання додаткової інформації та фактичних повідомлень про виникнення збитків. У Групи відсутні значні довгострокові напрямки діяльності. Аналіз чутливості резервів на покриття збитків надано у Примітці 26.

Додатково Група проводить тест адекватності зобов'язань для перевірки адекватності договірних зобов'язань за вирахуванням відповідних неамортизованих відстрочених аквізиційних витрат станом на кінець кожного звітного періоду. При проведенні цього тесту використовуються поточні оцінки майбутніх договірних грошових потоків, витрат на врегулювання та адміністративних витрат. Будь-яка недостатня сума негайно відноситься на прибуток або збиток, а саме створюється резерв непередбачуваного ризику, що виникає в результаті тестування адекватності зобов'язань. Резерв непередбачуваного ризику відображається у складі резерву на покриття збитків.

При створенні резервів Групи важливим аспектом є час, необхідний для отримання повідомлення про настання страхової події та виплати відповідного відшкодування. Повідомлення за короткостроковими страховими зобов'язаннями по відшкодуванню збитків наприклад, тих, які виникають в результаті пошкодження майна, зазвичай надходять одразу після настання страхової події. Відповідні відшкодування, як правило, виплачуються протягом місяця з моменту отримання заяви на виплату страхового відшкодування.

При визначенні суми резервів та проведенні тесту адекватності зобов'язань Група враховує попередній досвід і минулі виплати на покриття збитків, існуючі суми невиплачених відшкодувань і види страхового покриття. Крім того, судові рішення, економічні умови і громадська думка можуть впливати на суму остаточних витрат на врегулювання, отже, і на оцінку резервів Групи. Протягом періоду між датою настання страхової події, датою повідомлення про настання страхової події та датою остаточної виплати відшкодування можуть відбуватися зміни обставин, які можуть призвести до зміни суми створених резервів. Відповідно, Група регулярно переглядає та переоцінює суми відшкодувань і резервів. Суми, які остаточно виплачуються на покриття збитків (у тому числі тих, що виникли, але не заявлені) та витрат на врегулювання збитків, можуть істотно відрізнятися від сум первісно створених резервів.

Математичний резерв та резерв на покриття збитків. Згідно з чинним законодавчими та нормативними актами, які регулюють страхову діяльність, а також у відповідності до вимог МСФЗ, Група формує математичні резерви за договорами страхування життя, що складаються з:

- резервів нетто-премій;
- резервів витрат на ведення справи;
- резерву бонусів;

та резерви належних виплат страхових сум, що складаються з:

- резерву заявлених, але не виплачених збитків;
- резерву збитків, що виникли, але не заявлені.

Розрахунок резерву нетто-премій здійснюється проспективно – як актуарна вартість потоку майбутніх страхових виплат (без урахування бонусів).

Резерв витрат на ведення справи формується у розмірі 5% від страхової премії у момент її нарахування та зменшується лінійно протягом періоду, за який ця премія була сплачена, таким чином, що у момент закінчення цього періоду розмір резерву витрат на ведення справи дорівнює нулю.

Резерв бонусів є оцінкою актуарної вартості додаткових зобов'язань страховика, що виникають при збільшенні розмірів страхових сум та (або) страхових виплат за результатами отриманого інвестиційного доходу.

Група створює резерв бонусів відповідно до вимог чинного законодавства щодо додаткового інвестиційного доходу від активів, які забезпечують договори страхування життя та реалізовані до кінця року.

Резерв заявлених, але не виплачених збитків є оцінкою грошових зобов'язань Групи щодо страхових випадків, що мали місце у звітному або звітних періодах, що передують йому, але не були виконані або виконані неповністю на звітну дату. Розрахунок резерву заявлених, але не виплачених збитків здійснюється за кожним чинним на звітну дату договором окремо.

Станом на кожну звітну дату Група оцінює необхідність у формуванні резерву збитків, що виникли, але не заявлені.

При визначенні суми резервів та проведенні тесту адекватності зобов'язань Група використовує методичний підхід відносно тестування адекватності математичних резервів, що створюються Групою по договорах страхування життя. Підхід полягає в оцінюванні справедливої вартості зобов'язань по цих договорах страхування і порівнянні отримуваної оцінки з величиною сформованих на звітну дату математичних резервів після зменшення їх на суму відкладених аквізиційних витрат за вирахуванням витрат, що були враховані при модифікації резерву нетто-премій. Резерв заявлених та неврегульованих збитків зазвичай не підлягає переоцінці, оскільки суми зарезервовані до виплати є остаточними, та очікується погашення усіх вимог протягом року.

Оцінювання справедливої вартості зобов'язань Групи за договорами страхування полягає в розрахунку дисконтованої вартості всіх майбутніх грошових потоків за страховими контрактами на основі реалістичних актуарних припущень. Ця оцінка включає якнайкращі поточні оцінки всіх майбутніх контрактних грошових потоків та пов'язаних з ними таких грошових потоків, як витрати на врегулювання збитків, адміністративні витрати за страховими полісами, а також грошових потоків, що походять від вбудованих опціонів та гарантій, якщо вони передбачені договором страхування. Якщо така оцінка показує, що балансова вартість страхових зобов'язань є недостатньою, тобто меншою за чисту поточну вартість розрахункових майбутніх грошових потоків, нестачу (дефіцит) слід визнавати у складі витрат.

Можливості подовження та припинення договорів оренди. Можливості подовження та припинення договорів передбачені у низці договорів оренди будівель та автомобілів Групи. Вони використовуються для забезпечення максимальної операційної гнучкості при управлінні активами, які Група використовує у своїй діяльності. Група має переважне право на подовження договорів оренди.

При визначенні строку оренди керівництво враховує усі факти та обставини, які створюють економічні стимули для використання можливості подовження договору чи відмови від можливості його припинення. Опціони на подовження (або періоди часу після строку, визначеного умовами опціонів на припинення оренди) включаються до строку оренди тільки у тому випадку, якщо існує достатня впевненість у тому, що договір буде подовжено (або не буде припинено).

Для оренди будівель та автомобілів, як правило, найбільш значущими є такі фактори:

- У Групи, як правило, є достатня впевненість у тому, що вона подовжить (або не припинить) оренду, якщо для припинення (чи відмови від подовження) договору оренди встановлені значні штрафи.
- У Групи, як правило, є достатня впевненість у тому, що вона подовжить (або не припинить) оренду, якщо будь-які капіталізовані витрати на покращення орендованого активу, як очікується, матимуть істотну ліквідаційну вартість.
- В інших випадках Група розглядає інші фактори, у тому числі тривалість оренди у минулих періодах, а також витрати і порушення у звичайному порядку діяльності, які потребуватимуться для заміни орендованого активу.

Термін оренди переоцінюється, якщо опціон фактично реалізований (або не реалізований) або Група зобов'язана його здійснити (або не використовувати). Оцінка обґрунтованої достовірності переглядається лише у випадку, якщо відбувається суттєва подія або суттєва зміна обставин, що впливає на цю оцінку, і яка знаходиться під контролем Групи.

Виплати на основі акцій. Група визнає витрати на винагороди працівникам за операціями, виплати за якими здійснюються на основі акцій, і застосовує суттєві професійні судження у процесі розрахунку цих витрат. Витрати переважно основані на справедливій вартості винагород, наданих працівникам. Справедлива вартість оцінюється із використанням оптимальних оціночних моделей та моделей оцінки опціонів, де доречно, виходячи з оцінки:

- (а) характеру наданих винагород, та
- (б) власних прав і зобов'язань Компанії.

Якщо Група є стороною, що отримує послуги, вона оцінює отримані послуги як операцію, виплата за якою здійснюється на основі акцій із розрахунком дольовими інструментами, коли:

- (а) надані винагороди є її власними дольовими інструментами, чи
- (б) організація не має зобов'язання здійснити розрахунки за операцією, виплата за якою здійснюється на основі акцій.

У всіх інших обставинах Група оцінює отримані послуги як операцію, виплата за якою здійснюється на основі акцій із розрахунком грошовими коштами.

Числові значення, присвоєні ключовим припущенням, використаним в оціночних моделях стосовно значних схем заохочення, виплати за якими здійснюються на основі акцій, розкриті у Примітці 18.

5. Запровадження нових або переглянутих стандартів та інтерпретацій

Наступні змінені стандарти набули чинності з 1 січня 2022 року, але не мали суттєвого впливу на Компанію:

- МСБО 16 Основні засоби - надходження до запланованого використання, МСБО 37 Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи - обтяжливі контракти, МСФЗ 3 Об'єднання бізнесу - посилення на Концептуальну основу;
- Щорічні удосконалення МСФЗ 2018-2020 років – зміни МСФЗ 1, МСФЗ 9, МСФЗ 16 та МСБО 41.

6. Нові положення бухгалтерського обліку

Були випущені окремі нові стандарти та інтерпретації, які є обов'язковими до застосування у річних періодах, що починаються з 1 січня 2023 року або після цієї дати, і які не були достроково застосовані Групою.

МСФЗ 17 "Договори страхування" (опублікований 18 травня 2017 року і вступає в силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2021 року або після цієї дати; дату набуття чинності було в подальшому перенесено на 1 січня 2023 року змінами МСФЗ 17, як зазначено нижче). МСФЗ 17 замінює МСФЗ 4, який дозволяв компаніям застосовувати існуючу практику обліку договорів страхування. Інвесторам було складно порівнювати і зіставляти фінансові результати в інших відносинах аналогічних страхових компаній. МСФЗ 17 є єдиним заснованим на принципах стандартом обліку всіх видів договорів страхування, включаючи договори перестрахування, наявні у страховика. МСФЗ 17 запроваджує три нові моделі вимірювання, що відображають різний ступінь участі страхувальників у інвестиційній діяльності або загальній діяльності страхової компанії. Загальна модель вимірювання, також відома як блоковий підхід, передбачає, що визнання і оцінка груп договорів страхування повинні виконуватися за: (i) приведеною вартістю майбутніх грошових потоків (грошові потоки після виконання договорів), скоригованою з урахуванням ризику, в якій врахована вся наявна інформація про грошові потоки після виконання договорів, яка відповідає спостережуваній ринковій інформації, плюс (якщо вартість є зобов'язанням) чи мінус (якщо вартість є активом) (ii) сумою, яка являє собою незароблений прибуток по групі договорів (сервісна маржа за договорами). Страховики відображатимуть прибуток від групи договорів страхування за період, протягом якого вони надають страхове покриття, і в міру того, як вони звільняються від ризику. Якщо група договорів є чи стає збитковою, організація негайно відображатиме збиток. Підхід на основі змінних платежів – це обов'язкова модифікація загальної моделі оцінки, що стосується методу обліку маржі за передбаченим контрактом послуги, з метою регламентування контрактів з умовою прямої участі. Підхід на основі розподілу премії – це спрощений підхід, який може обрати організація для застосування у разі дотримання певних критеріїв.

Оцінка виконується на основі груп контрактів, а не на рівні окремих контрактів. Для формування груп контрактів організації спершу необхідно визначити портфелі, які включають контракти зі схожими ризиками, управління якими здійснюється разом. Ці портфелі мають бути поділені на групи на основі доходності та річних когорт.

У звіті про фінансовий стан відстрочені аквізиційні витрати, дебіторська та кредиторська заборгованість за страховою діяльністю більше не відображатимуться окремо, а будуть подані у складі страхових зобов'язань. Це призведе до зменшення загальної суми активів, що компенсується зменшенням загальної суми зобов'язань, із лише обмеженим впливом на власний капітал.

Нижче наведено класифікацію страхових контрактів з точки зору ієрархії оцінки та обліку контрактів відповідно до МСФЗ 17:

- Портфелі: страхові контракти, що наражаються на схожі ризики і управління якими здійснюється разом, об'єднуються у портфель.
- Групи контрактів: портфель поділяється на групи контрактів.
- Річні когорти: групи контрактів додатково поділяються відповідно до років випуску контрактів ("річні когорти").

Група протягом 2020-2022 років здійснювала вивчення нового стандарту, визначення принципів облікових політик щодо визначення та визнання нових показників звітності та оцінила вплив даного стандарту на фінансову звітність Групи.

В ході даного процесу Група здійснила наступні заходи:

- проведено детальний аналіз та розподіл всіх контрактів до відповідних груп, як для договорів прямого страхування так і для договорів перестрахування;
- розроблено методологію тестування обтяжливих контрактів з метою виявлення обтяжливих груп страхових контрактів (GIC) відповідно до вимог МСФЗ 17 з урахуванням наявності даних та структури портфеля прямого страхування та вхідного перестрахування. Протестували страхові контракти на предмет обтяжливості;
- протестовані всі групи контрактів та визначений метод обліку для них. Методом обліку для всіх груп контрактів у страхуванні іншлму, ніж страхування життя, визначено спрощений метод – РАА; для контрактів у страхування життя – метод GMM;
- Розроблена методологія та механізм розподілу витрат згідно стандарту. Визначені категорії та розміри витрат, що будуть обліковуватись за амортизованою вартістю;
- розроблено методологію оцінки коригування ризиків з урахуванням правил МСФЗ 17;
- розроблено методологію аналізу чутливості оцінки до найважливіших змінних та припущень;
- визначені перемінні, що підлягають дисконтуванню. Для побудови вектора ставок Risk Free Rate (RFR) використовується припущення Bottom Up. В подальшому на основі RFR розраховуються дисконтні множники, що застосовуються для розрахунку зобов'язань претензіями що виникли;
- розрахунок коригування ризику (Risk Adjustment) здійснюється з використанням методу Bootstrap через оцінку лишків;
- розроблено методологія визначення частки перестраховика в показнику коригування ризику через коефіцієнтне оцінювання частки згідно статистики минулих періодів;
- здійснено розрахунки для вхідного балансу.

Зміни МСФЗ 17 та зміна МСФЗ 4 (опубліковані 25 червня 2020 року і вступають у силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2023 року або після цієї дати). Зміни включають роз'яснення для спрощення запровадження МСФЗ 17 і спрощення окремих вимог стандарту та перехідних положень. Ці зміни стосуються восьми областей МСФЗ 17 і не передбачають зміни основоположних принципів стандарту. До МСФЗ 17 були внесені такі зміни:

- **Дата набуття чинності:** Дату набуття чинності МСФЗ 17 (зі змінами) відкладено на два роки. Стандарт має застосовуватися до річних звітних періодів, які починаються з 1 січня 2023 року або після цієї дати. Встановлений у МСФЗ 4 строк дії тимчасового звільнення від застосування МСФЗ 9 також перенесено на річні звітні періоди, які починаються з 1 січня 2023 року або після цієї дати.
- **Очікуване відшкодування страхових аквізиційних грошових потоків:** Організації повинні відносити частину своїх аквізиційних витрат на відповідні договори, які очікується подовжити, та визнавати такі витрати як активи до моменту визнання організацією подовження договору. Організації повинні оцінювати ймовірність відшкодування активу на кожну звітну дату і надавати інформацію про конкретний актив у примітках до фінансової звітності.
- **Маржа за передбачені договором послуги, що відноситься на інвестиційні послуги:** Слід ідентифікувати одиниці покриття з урахуванням обсягу вигод і очікуваного періоду страхового покриття та інвестиційних послуг за договорами зі змінними платежами та іншими договорами з послугами по отриманню інвестиційного доходу відповідно до загальної моделі. Витрати, пов'язані з інвестиційною діяльністю, слід включати як грошові потоки у межі договору страхування у тих випадках, в яких організація здійснює таку діяльність для збільшення вигод від страхового покриття для власника страхового полісу.
- **Утримувані договори перестрахування – відшкодування збитків:** Коли організація визнає збиток при первісному визнанні обтяжливої групи базових договорів страхування чи при додаванні обтяжливих базових договорів страхування до групи, організація повинна скоригувати маржу за передбачені договором послуги відповідної групи утримуваних договорів перестрахування і визнати прибуток за такими договорами перестрахування. Сума збитку, відшкодованого за утримуваним договором перестрахування, визначається множенням збитку, визнаного за базовими договорами страхування, на процент вимог за базовими договорами страхування, який організація очікує відшкодувати за утримуваним договором перестрахування. Ця вимога застосовуватиметься тільки у тому випадку, коли утримуваний договір перестрахування визнається до визнання збитку від базового договору страхування або одночасно з таким визнанням.
- **Інші зміни:** Інші зміни включають виключення зі сфери застосування для певних договорів

кредитних карт (або аналогічних договорів) і для певних кредитних договорів; представлення активів і зобов'язань за договорами страхування у звіті про фінансовий стан у портфелях, а не в групах; застосовність варіанту зниження ризику при зниженні фінансових ризиків за допомогою утримуваних договорів перестрахування та непохідних фінансових інструментів за справедливою вартістю через прибуток чи збиток; вибір облікової політики для зміни оцінок, зроблених у попередній проміжній фінансовій звітності, при застосуванні МСФЗ 17; включення платежів і надходжень з податку на прибуток, що відносяться на конкретного власника страхового полісу, за умовами договору страхування до грошових потоків; і вибіркове звільнення від вимог протягом перехідного періоду та інші незначні зміни.

Щодо більшості страхових контрактів Група передбачає, що велика частина бізнесу відповідає критеріям, які уможливають застосування підходу на основі розподілу премії. Група має незначну частку довгострокових контрактів у таких лініях бізнесу як страхування майна та страхування наземних транспортних засобів, однак для таких контрактів також планує застосовувати підхід на основі розподілу премій, так як очікувана сума страхових резервів, розрахована за загальною моделлю оцінки суттєво не відрізняється від суми, яка розрахована за підходом на основі розподілу премій. Контракти у лінії бізнесу індивідуального накопичувального страхування життя будуть оцінюватися за загальною моделлю оцінки.

На додаток до описаного вище якісного впливу, Група наразі оцінює кількісний вплив застосування МСФЗ 17. Підсумкові показники також залежатимуть від застосування підходів перехідного періоду. МСФЗ 17 має застосовуватися ретроспективно, крім випадків, коли це практично неможливо. У цьому випадку організація може обрати між модифікованим ретроспективним підходом або підходом на основі справедливо вартості. Мета модифікованого ретроспективного підходу полягає у використанні обґрунтованої та підтверджуваної інформації, наявної без надмірних витрат або зусиль, для досягнення максимально наближеного можливого результату до повного ретроспективного застосування. У тих випадках, коли ретроспективне визначення неможливе, дозволяються певні модифікації. Відповідно до підходу на основі справедливої вартості маржа за передбачені контрактом послуги за групою контрактів на момент переходу визначається як різниця між справедливою вартістю цієї групи на момент переходу, яку визначено згідно з МСФЗ 13, і відповідними показниками грошових потоків виконання за МСФЗ 17 на момент переходу. Група попередньо очікує застосувати повний ретроспективний підхід.

Фінансовий вплив

Підготовка консолідованого вхідного балансу Групи станом на 1 січня 2022 року за МСФЗ 17 практично завершена, однак підготовка квартальних результатів за 2022 рік ще триває, і очікується, що результати за весь рік будуть завершені в у кінці 2023 року. Група має встановлену систему управління для управління впровадженням МСФЗ 17, включаючи підготовку квартальних результатів за 2022 рік, які можуть вплинути на значні облікові оцінки та судження. Вплив на початковий консолідований баланс за 2022 рік, як представлено нижче у цій примітці є орієнтовним.

На основі оцінок на дату випуску цієї консолідованої фінансової звітності, вплив переходу на МСФЗ 17 та МСФЗ 9 на звіт про фінансовий стан станом на 1 січня 2022 року за оцінками Групи представлено в таблиці нижче. Зверніть увагу, що, як зазначалося раніше, вплив на початковий консолідований баланс є орієнтовним, тому цифри можуть змінитися.

<i>У тисячах українських гривень</i>	1 січня 2022 року (за діючими МСФЗ)	Попередній вплив застосування МСФЗ 17	1 січня 2022 року (з урахуванням впливу застосування МСФЗ 17)
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти	448,818	-	448,818
Депозити в банках	844,191	-	844,191
Інвестиції у боргові цінні папери	1,708,428	-	1,708,428
Інвестиції у дольові цінні папери	715	-	715
Активи за договорами страхування	-	19,904	19,904
Активи за договорами перестрахування	-	53,964	53,964
Дебіторська заборгованість, у тому числі дебіторська заборгованість за страховою діяльністю	1,048,813	(791,999)	256,814
Частка перестраховиків у резерві незароблених премій	121,812	(121,812)	-
Частка перестраховиків у резерві на покриття збитків	53,854	(53,854)	-
Відстрочені аквізиційні витрати	622,235	(622,235)	-
Інвестиційна нерухомість	10,368	-	10,368
Обладнання та інші основні засоби	127,953	-	127,953
Нематеріальні активи	78,603	-	78,603
Відстрочений податковий актив	53,480	-	53,480
Передплата з податку на прибуток	2,281	-	2,281
Інші активи	98,953	(64,098)	34,855
Гудвіл	101,126	-	101,126
ВСЬОГО АКТИВІВ	5,321,630	(1,580,130)	3,741,500
КАПІТАЛ			
Зареєстрований капітал	793,912	-	793,912
Додатковий капітал	215,656	0	215,656
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	624,430	108,605	733,035
ВСЬОГО КАПІТАЛУ	1,633,998	108,605	1,742,603
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Зобов'язання за договорами страхування	-	1,558,876	1,558,876
Зобов'язання за договорами перестрахування	-	310	310
Математичні резерви	57,665	(57,665)	-
Резерв незароблених премій, загальна сума	2,271,183	(2,271,183)	-
Резерв на покриття збитків, загальна сума	591,854	(473,854)	118,000
Суми, що підлягають сплаті перестраховикам	135,291	(135,291)	-
Суми, що підлягають сплаті страховим агентам та власникам страхових полісів	348,846	(260,153)	88,693
Зобов'язання з оренди	66,080	-	66,080
Поточне зобов'язання з податку на прибуток	19,799	-	19,799
Поточне зобов'язання з податку на дохід за договорами страхування	35,678	-35,678	-
Забезпечення та інші зобов'язання	161,236	-14,097	147,139
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	3,687,632	(1,688,735)	1,998,897
ВСЬОГО КАПІТАЛУ І ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	5,321,630	(1,580,130)	3,741,500

Загальний очікуваний вплив на капітал станом на 1 січня 2022 року при переході на МСФЗ 17 і МСФЗ 9 є його збільшення з 1,633,998 тисяч гривень до 1,742,603 тисячі гривень.

Зміни МСФЗ 17 «Перехідна опція для страхових компаній, що застосовують МСФЗ 17» (опубліковані 9 грудня 2021 року і вступають у силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2023 року або після цієї дати). Зміна до перехідних положень МСФЗ 17 надає страховим компаніям опцію, спрямовану на підвищення корисності інформації, яка надається інвесторам при початковому застосуванні МСФЗ 17. Зміна стосується лише переходу страхових компаній на облік згідно з МСФЗ 17 та не впливає на будь-які інші вимоги МСФЗ 17. Перехідні положення МСФЗ 17 та

МСФЗ 9 застосовуються на різні дати та призведуть до таких разових відмінностей у класифікації у порівняльній інформації, представленій станом на дату початкового застосування МСФЗ 17: облікова невідповідність між зобов'язаннями за договорами страхування, що оцінюються за поточною вартістю, та відповідними фінансовими активами, що оцінюються за амортизованою вартістю, а також, якщо організація прийняла рішення скоригувати порівняльну інформацію у відповідності до вимог МСФЗ 9, відмінності між класифікацією фінансових активів, визнання яких припинене за порівняльний період (до яких МСФЗ 9 не застосовується), та інших фінансових активів (до яких МСФЗ 9 застосовується). Зміна стандарту допоможе страховим компаніям уникнути цих тимчасових облікових невідповідностей, а отже, підвищить корисність порівняльної інформації для інвесторів. Для цього страховим компаніям надається опція щодо представлення порівняльної інформації про фінансові активи. При початковому застосуванні МСФЗ 17 організаціям для цілей представлення порівняльної інформації дозволяється застосовувати підхід накладання при класифікації фінансових активів, за якими організація не коригує порівняльну інформацію згідно з МСФЗ 9. Перехідна опція може застосовуватися окремо за кожним інструментом, дозволяє організації представляти порівняльну інформацію так, якби до цього фінансового активу застосовувалися вимоги МСФЗ 9 щодо класифікації та оцінки, але не вимагає від організації застосовувати вимоги МСФЗ 9 щодо знецінення, а також вимагає від організацій, які застосовують при класифікації фінансового активу підхід накладання, використовувати обґрунтовану та підтверджену інформацію, наявну на дату переходу на облік згідно зі стандартом для визначення того, як організація очікує класифікувати цей фінансовий актив із застосуванням МСФЗ 9.

Наступні інші нові положення бухгалтерського обліку, як очікується, не матимуть суттєвого впливу на фінансову звітність Групи після їх прийняття:

- **Зміни МСБО 1 і Практичного керівництва 2 з МСФЗ: розкриття інформації про облікову політику (опубліковані 12 лютого 2021 року та застосовуються до річних періодів, які починаються з 1 січня 2023 року або після цієї дати).**
- **Зміни МСБО 8: визначення бухгалтерських оцінок (опубліковані 12 лютого 2021 року і вступають у силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2023 року або після цієї дати).**
- **Відстрочені податки, пов'язані з активами та зобов'язаннями, що виникають за однією операцією – зміни МСБО 12 (опубліковані 7 травня 2021 року і вступають у силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2023 року або після цієї дати).**
- **Зміни МСФЗ 16 «Оренда»: Зобов'язання щодо оренди під час продажу та зворотної оренди (опубліковані 22 вересня 2022 року та вступають у силу до річних періодів, які починаються 1 січня 2024 року або після цієї дати).**
- **Класифікація зобов'язань у короткострокові або довгострокові – перенесення дати набуття чинності – зміни МСБО 1 (початково опубліковані 23 січня 2020 року та згодом змінені 15 липня 2020 року та 31 жовтня 2022 року, остаточно вступають у силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2024 року або після цієї дати).**
- **Продаж чи внесок активів в асоційовану компанію або спільне підприємство інвестором – зміни МСФЗ 10 та МСБО 28 (опубліковані 11 вересня 2014 року і вступають у силу для річних періодів, які починаються з дати, яка буде встановлена РМСБО, або після цієї дати).**

7. Грошові кошти та їх еквіваленти

У тисячах гривень	31 грудня 2022 року	31 грудня 2021 року
Кошти на поточних рахунках та рахунках до запитання	661,167	399,236
Строкові депозити з початковим строком розміщення до трьох місяців	549,811	49,575
Грошові кошти в касі	10	7
Всього грошових коштів та їх еквівалентів	1,210,988	448,818

Нижче у таблиці подано інформацію щодо грошових коштів та їх еквівалентів за кредитною якістю на основі рівнів кредитного ризику станом на 31 грудня 2022 року. Опис системи класифікації кредитного ризику Групи наведено у Примітці 26.

У тисячах гривень	Кошти на поточних рахунках та рахунках до запитання	Строкові депозити	Всього
uaAAA-uaA	661,154	549,811	1,210,965
uaB+ і нижче	13	-	13
Всього грошових коштів та їх еквівалентів, без грошових коштів в касі	661,167	549,811	1,210,978

Нижче у таблиці подано інформацію щодо грошових коштів та їх еквівалентів за кредитною якістю на основі рівнів кредитного ризику станом на 31 грудня 2021 року. Опис системи класифікації кредитного ризику Групи наведено у Примітці 26.

У тисячах гривень	Кошти на поточних рахунках та рахунках до запитання	Строкові депозити	Всього
- uaAAA-uaA	419,246	29,565	448,811
Всього грошових коштів та їх еквівалентів, без грошових коштів в касі	419,246	29,565	448,811

Аналіз грошових коштів та їх еквівалентів за валютами представлений у Примітці 26.

Станом на 31 грудня 2022 року Група мала залишки у 8 банках-контрагентах (на 31 грудня 2021 року – 4 банках-контрагентах) із сукупною сумою коштів на поточних рахунках та рахунках до запитання в банках понад 10,000 тисяч гривень в кожному банку. Загальна сума цих коштів становила 652,235 тисяч гривень (на 31 грудня 2021 року – 389,480 тисяч гривень), або 99% від загальної суми коштів на поточних рахунках та рахунках до запитання (на 31 грудня 2021 року – 98%).

Станом на 31 грудня 2022 року Група мала залишки короткострокових депозитів у 6 банках-контрагентах (на 31 грудня 2021 року – у 2 банках-контрагентах) із сукупною сумою короткострокових депозитів понад 10,000 тисяч гривень в кожному банку. Загальна сума цих коштів становила 529,532 тисячі гривень (на 31 грудня 2021 року – 38,057 тисяч гривень), або 96% від загальної суми короткострокових депозитів (на 31 грудня 2021 року – 77%).

Грошові кошти та їх еквіваленти не мають забезпечення.

8. Депозити в банках

Нижче у таблиці подано інформацію щодо депозитів в банках за кредитною якістю на основі рівнів кредитного ризику станом на 31 грудня 2022 року та 2021 року. Опис системи класифікації кредитного ризику Групи наведено у Примітці 26.

У тисячах гривень	31 грудня 2022 року	31 грудня 2021 року
- uaAAA-uaA	775,131	844,191
Всього депозитів в банках	775,131	844,191

Аналіз депозитів у банках за валютами представлений у Примітці 26.

Станом на 31 грудня 2022 року процентну ставку за депозитами у гривні встановлено у діапазоні від 6% до 19.25% річних (станом на 31 грудня 2021 року: у діапазоні від 4.25% до 10.75% річних) залежно від дати розміщення та строків погашення.

Станом на 31 грудня 2022 року процентну ставку за депозитами у доларах США встановлено у діапазоні від 0.2% до 3.2% річних (на 31 грудня 2021 року: у діапазоні від 0.3% до 2.5% річних) залежно від дати розміщення та строків погашення.

Станом на 31 грудня 2022 року та 2021 року депозити в банках є короткостроковими.

Всі депозити в банках є не простроченими та не мають ознак знецінення. Резерв під очікувані кредитні збитки за депозитами в банках станом на 31 грудня 2022 року та 2021 року не формувався.

Депозити в банках не мають забезпечення.

Станом на 31 грудня 2022 року Група мала залишки у 14 банках-контрагентах (на 31 грудня 2021 року – 15 банках-контрагентах) із сукупною сумою депозитів в банках понад 10,000 тисяч гривень в кожному банку. Загальна сума цих депозитів становила 755,487 тисяч гривень (на 31 грудня 2021

року – 777,695 тисяч гривень), або 97% від загальної суми депозитів в банках (на 31 грудня 2021 року – 92%).

9. Інвестиції у боргові цінні папери

<i>У тисячах гривень</i>	31 грудня 2022 року	31 грудня 2021 року
Державні облігації України	1,810,806	1,698,428
Корпоративні облігації	15,609	10,000
Всього інвестицій у боргові цінні папери	1,826,415	1,708,428

Станом на 31 грудня 2022 року, Державні облігації України класифіковані як такі, що обліковуються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через прибуток чи збиток та не мають забезпечення.

Державні облігації України котируються на Першій фондовій торговельній системі України (ПФТС), Українській біржі, Фондовій біржі «Перспектива».

Інвестиції в державні облігації України облігації включають лише облігації внутрішньої державної позики, є не простроченими та не мають ознак знецінення. Станом на 31 грудня 2022 року керівництво Групи не виявило ознак знецінення даної частини портфеля цінних паперів, враховуючи статистику торгів на вторинному ринку облігацій внутрішньої державної позики наприкінці 2022 року, де облігації торгувалися без істотного дисконту, а державна вчасно обслуговувала всі внутрішні запозичення. Протягом 2022 року Група отримувала платежі за нарахованими процентами та основною сумою за облігаціями внутрішньої державної позики згідно з графіком.

Станом на 31 грудня 2022 року строк погашення державних облігацій, деномінованих у гривні, – 2023-2027 роки, дохідність до погашення – 10.05%-20.75% (станом на 31 грудня 2021 року строк погашення державних облігацій, деномінованих у гривні, – 2022-2027 роки, дохідність до погашення – 10.5%-12.99%).

Станом на 31 грудня 2021 року строк погашення державних облігацій, деномінованих у доларах США, – 2023-2027 роки, дохідність до погашення – 2.08%-7.75% (станом на 31 грудня 2021 року строк погашення державних облігацій, деномінованих у доларах США, – 2022-2023 роки, дохідність до погашення – 1.8%-5.9%).

Корпоративні облігації класифіковані як такі, що обліковуються за амортизованою вартістю та не мають забезпечення. Корпоративні облігації не торгуються на ринку. Станом на 31 грудня 2022 року строк погашення корпоративних облігацій, деномінованих у гривні, – 2023 рік, дохідність до погашення – 16% (на 31 грудня 2021 року – строк погашення корпоративних облігацій, деномінованих у гривні, – 2022 рік, дохідність до погашення – 16%).

Станом на 31 грудня 2022 року та 2021 року інвестиції у боргові цінні папери не прострочені. Резерв під очікувані кредитні збитки за інвестиціями у боргові цінні папери станом на 31 грудня 2022 року та 2021 року не формувался.

10. Дебіторська заборгованість, у тому числі дебіторська заборгованість за страховою діяльністю

<i>У тисячах гривень</i>	31 грудня 2022 року	31 грудня 2021 року
Дебіторська заборгованість за договорами прямого страхування	821,796	694,101
Розрахунки з Моторним (транспортним) страховим бюро України (МТСБУ)	185,179	160,183
Розрахунки по відшкодуванню завданих збитків (регресні вимоги)	65,724	75,827
Дебіторська заборгованість з перестраховування	19,143	20,483
Інша дебіторська заборгованість	89,562	101,615
Мінус резерв під кредитні збитки	(7,209)	(3,396)
Всього дебіторської заборгованості, у тому числі дебіторської заборгованості за страховою діяльністю	1,174,195	1,048,813

Станом на 31 грудня 2022 року у Компанії було 7 дебіторів (на 31 грудня 2021 року – 7 дебіторів) із загальною сумою заборгованості понад 10,000 тисяч гривень. Розмір цієї заборгованості складав

385,757 тисяч гривень, або 33% всієї дебіторської заборгованості (на 31 грудня 2021 року – 307,821 тисяча гривень, або 28% всієї дебіторської заборгованості).

Дебіторська заборгованість станом на 31 грудня 2022 року та 2021 року незабезпечена.

Нижче поданий аналіз дебіторської заборгованості, у тому числі дебіторської заборгованості за страховою діяльністю, за кредитною якістю станом на 31 грудня 2022 року та 2021 року:

У % від валової вартості (у тисячах гривень)	31 грудня 2022 року				31 грудня 2021 року			
	Рівень збитків	Валова балансова вартість	Кредитні збитки	Чиста балансова вартість	Рівень збитків	Валова балансова вартість	Кредитні збитки	Чиста балансова вартість
<i>Дебіторська заборгованість за договорами прямого страхування та дебіторська заборгованість з перестрахування</i>								
- поточна	0%	780,033	-	780,033	0%	620,925	-	620,925
- прострочена менше ніж 30 днів	0%	58,232	-	58,232	0%	90,602	-	90,602
- прострочена більш ніж на 30 днів	60%	2,674	(1,613)	1,061	83%	3,057	(2,536)	521
Всього дебіторської заборгованості за договорами прямого страхування та перестрахування		840,939	(1,613)	839,326	-	714,584	(2,536)	712,048
Розрахунки з МТСБУ	0%	185,179	-	185,179	0%	160,183	-	160,183
Всього розрахунків з МТСБУ		185,179	-	185,179	0%	160,183	-	160,183
<i>Інша дебіторська заборгованість</i>								
- поточна	0%	83,966	-	83,966	0%	100,755	-	100,755
- прострочена більш ніж на 90 днів	100%	5,596	(5,596)	-	100%	860	(860)	-
Всього іншої дебіторської заборгованості		89,562	(5,596)	83,966	-	101,615	(860)	100,755
Розрахунки по відшкодуванню завданих збитків (очікувані регреси)	0%	65,724	-	65,724	0%	75,827	-	75,827
Всього розрахунків по відшкодуванню завданих збитків (очікуваних регресів)		65,724	-	65,724	0%	75,827	-	75,827
Всього дебіторської заборгованості		1,181,404	(7,209)	1,174,195		1,052,209	(3,396)	1,048,813

Дебіторська заборгованість прострочена понад 30 днів включає дебіторську заборгованість за контрактами зі страхування відповідальності власників транспортних засобів та інших видів страхування, оскільки такі контракти продовжують свою дію до кінця терміну незалежно від надходження оплати по контрактах.

За іншими контрактами страхування, у випадку прострочення терміну сплати страхового платежу понад 30 днів, відповідні договори страхування вважаються такими, що припинили свою дію.

Дебіторська заборгованість Групи є короткостроковою.

Інформацію щодо залишків за операціями з пов'язаними сторонами подано в Примітці 31.

Інформацію щодо кредитного, валютного ризиків та ризику ліквідності подано в Примітці 26.

11. Обладнання та інші основні засоби

	Транс- портні засоби	Вироб- ниче та інше облад- нання	Інші основні засоби	Незавер- шені капі- тальні вкладе- ння	Будівлі, примі- щення, земельні ділянки	Всього
<i>У тисячах гривень</i>						
Первісна вартість на 1 січня 2021 року	47,057	76,069	36,721	-	169,651	329,498
Накопичений знос на 1 січня 2021 року	(25,315)	(55,557)	(33,213)	-	(73,828)	(187,913)
Балансова вартість на 1 січня 2021 року	21,742	20,512	3,508	-	95,823	141,585
Надходження	7,222	3,024	1,253	7,444	31,474	50,417
Переведення до іншої категорії	386	4,552	2,506	(7,444)	-	-
Вибуття	(2,625)	(717)	(6,899)	-	(22,031)	(32,272)
Первісна вартість на 31 грудня 2021 року	52,040	82,928	33,581	-	179,094	347,643
Амортизаційні відрахування	(8,199)	(9,664)	(4,979)	-	(17,353)	(40,195)
Переведення до іншої категорії	-	-	-	-	-	-
Вибуття	-	95	6,899	-	1,424	8,418
Накопичений знос на 31 грудня 2021 року	(33,514)	(65,126)	(31,293)	-	(89,757)	(219,690)
Балансова вартість на 31 грудня 2021 року	18,526	17,802	2,288	-	89,337	127,953
Надходження	4,288	3,326	874	29,991	25,299	63,778
Переведення до іншої категорії	9,940	8,784	2,174	(23,629)	(35,258)	(38,259)
Вибуття	(10,414)	(814)	(1,134)	-	(33,593)	(45,955)
Первісна вартість на 31 грудня 2022 року	55,854	94,224	35,495	6,362	135,272	327,207
Амортизаційні відрахування	(9,909)	(8,129)	(3,942)	-	(27,459)	(49,439)
Переведення до іншої категорії	301	2,103	520	-	35,064	37,988
Вибуття	8,432	778	1,096	-	12,938	23,244
Накопичений знос на 31 грудня 2022 року	(34,690)	(70,374)	(33,619)	-	(69,214)	(207,897)
Балансова вартість на 31 грудня 2022 року	21,164	23,850	1,876	6,362	66,058	119,310

12. Нематеріальні активи

<i>У тисячах гривень</i>						Всього
Первісна вартість на 1 січня 2021 року						106,878
Амортизаційні відрахування						(11,598)
Накопичений знос на 1 січня 2021 року						(54,985)
Балансова вартість на 1 січня 2021 року						51,893
Надходження						37,369
Вибуття						(4,147)
Первісна вартість на 31 грудня 2021 року						140,100
Амортизаційні відрахування						(10,659)
Вибуття						4,147
Накопичений знос на 31 грудня 2021 року						(61,497)
Балансова вартість на 31 грудня 2021 року						78,603
Надходження						96,705
Вибуття						-
Первісна вартість на 31 грудня 2022 року						236,805
Амортизаційні відрахування						(16,675)
Вибуття						-
Накопичений знос на 31 грудня 2022 року						(78,172)
Балансова вартість на 31 грудня 2022 року						158,633

Станом на 31 грудня 2022 року та 2021 року нематеріальні активи Групи включали програмне забезпечення та придбані ліцензії.

13. Гудвіл

Нижче показані зміни гудвілу в результаті придбання дочірніх компаній:

<i>У тисячах гривень</i>	2022 рік	2021 рік
Валова балансова вартість на 1 січня	101,126	101,126
Балансова вартість на 1 січня	101,126	101,126
Балансова вартість на 31 грудня	101,126	101,126
Валова балансова вартість на 31 грудня	101,126	101,126
Балансова вартість на 31 грудня	101,126	101,126

Тест на знецінення гудвілу

Гудвіл розподіляється між одиницями, що генерують грошові кошти (ОГГК), які аналізуються на найнижчому рівні у структурі Групи, на якому керівництво здійснює контроль гудвілу, але не вище рівня операційного сегменту. Гудвіл розподілений таким чином:

<i>У тисячах гривень</i>	31 грудня 2022 року	31 грудня 2021 року
ПрАТ «СК «АРКС»	27,505	27,505
ПрАТ «СК «Універсальна»	73,621	73,621
Загальна балансова вартість гудвілу	101,126	101,126

Вартість відшкодування кожної ОГГК визначалася на основі розрахунку вартості використання. У цих розрахунках використовуються прогнози грошових потоків на основі затверджених керівництвом фінансових бюджетів на 5-річний період. Грошові потоки за межами 5-річного періоду екстраполюються із використанням прогнозних темпів зростання, зазначених нижче. Темпи зростання не перевищують довгострокові темпи зростання, прогнозовані для галузі економіки, в якій ОГГК здійснює свою діяльність.

Станом на 31 грудня 2022 року та 2021 року не відбулось знецінення в жодній ОГГК.

Станом на 31 грудня 2022 року керівництво провело перевірку на зменшення корисності для ідентифікованих одиниць, які генерує грошові кошти, і вартість очікуваного відшкодування була оцінена як вища за балансову вартість, таким чином, економічне зменшення корисності одиниць, що генерують грошові кошти, не було визнано. Суму відшкодування було визначено на основі оцінки вартості використання.

У тесті на знецінення керівництво використовувало традиційний підхід з одним найбільш імовірним сценарієм, за яким невизначеності та ризики бути включені у ставку дисконтування.

При оцінці вартості використання очікувані майбутні грошові потоки дисконтуються до їх теперішньої вартості з використанням ставки дисконту до оподаткування, яка відображає поточну ринкову оцінку вартості грошей у часі та виключає ризики, характерні для активу. Ставка дисконту до оподаткування, використана в тесті на знецінення, станом на 31 грудня 2022 року становила 33.7%. Керівництво відобразило ідентифіковані ризики та невизначеності, пов'язані з поточним економічним середовищем, у ставці дисконтування. Це сфера суттєвого судження.

Група в тесті на знецінення брала за основу останні бюджети і довгострокові прогнозні розрахунки. Ці бюджети та прогнозні розрахунки для цілей тестування на знецінення охоплюють період у п'ять років. Грошові потоки після п'ятирічного періоду екстраполюються з використанням оціночного темпу зростання 5%.

Темп зростання не перевищує середні довгострокові темпи зростання для страхового сектору економіки, в якому працюють одиниця, які генерують грошові кошти.

Група оцінила ключові припущення, використані для визначення суми відшкодування для одиниць, що генерують грошові кошти. Під час такої оцінки розглядався один сценарій. Основні вхідні дані такого сценарію визначалися темпом зростання валових страхових премій та комбінованим коефіцієнтом, які є найважливішими для визначення очікуваних грошових потоків у страховій галузі. Значення, присвоєні ключовим припущенням, представляють оцінку керівництвом майбутніх

тенденцій у бізнесі. В результаті перевірки на знецінення на звітну дату збитків від знецінення виявлено не було.

Керівництво також розраховало чутливість ключових оцінок, використаних для тесту на знецінення, як ставки дисконтування до оподаткування та темпу зростання отриманих страхових платежів, що є головними припущеннями у прогнозів грошових потоків. Аналіз чутливості показує зміни в ключових припущеннях, які призведуть до того, що сума відшкодування генеруючої одиниці буде меншою за її балансову вартість на кінець звітного періоду. Аналіз чутливості базується на зміні суттєвого припущення, зберігаючи всі інші припущення постійними. Аналіз чутливості може не відображати фактичну зміну відшкодуваної суми одиниці, що генерує грошові кошти, оскільки малоймовірно, що зміни в припущеннях відбуватимуться ізольовано одна від одної.

Можливі обґрунтовані зміни в ключових припущеннях не призвели б до того, що сума очікуваного відшкодування одиниці, що генерує грошові кошти, буде меншою за її балансову вартість на кінець звітного періоду.

14. Поточне зобов'язання з податку на прибуток та податок на дохід за договорами страхування

Станом на 31 грудня 2022 року Група має зобов'язання зі сплати податку на прибуток та податку на дохід за договорами страхування за результатами діяльності у 2022 фінансовому році у розмірі 45,783 тисячі гривень (на 31 грудня 2021 року – у розмірі 55,477 тисяч гривень).

Поточне зобов'язання з податку на прибуток та податку на дохід за договорами страхування включено до поточних зобов'язань станом на 31 грудня 2022 року та 2021 року.

15. Суми, що підлягають сплаті перестраховикам

Група здійснює перестрахові операції, переважно з перестраховиками-нерезидентами, які характеризуються високим рейтингом фінансової надійності.

Нижче поданий аналіз сум, що підлягають сплаті перестраховикам, за строком погашення:

<i>У тисячах гривень</i>	31 грудня 2022 року	31 грудня 2021 року
До запитання та до 1 року	311,877	135,291
Всього сум, що підлягають сплаті перестраховикам	311,877	135,291

Аналіз сум, що підлягають сплаті перестраховикам, за валютами поданий у Примітці 26.

Інформацію щодо залишків за операціями з пов'язаними сторонами подано в Примітці 31.

16. Суми, що підлягають сплаті страховим агентам та власникам страхових полісів

<i>У тисячах гривень</i>	31 грудня 2022 року	31 грудня 2021 року
<i>Фінансова кредиторська заборгованість за страховою діяльністю:</i>		
Комісії до сплати страховим агентам	316,372	284,895
Страхові відшкодування та викупні суми до виплати	114	506
Всього фінансової кредиторської заборгованості за страховою діяльністю	316,486	285,401
<i>Нефінансова кредиторська заборгованість за страховою діяльністю:</i>		
Аванси, отримані від страхувальників	57,817	63,445
Всього нефінансової кредиторської заборгованості за страховою діяльністю	57,817	63,445
Всього сум, що підлягають сплаті страховим агентам та власникам страхових полісів	374,303	348,846

Станом на 31 грудня 2022 року та 2021 року вся кредиторська заборгованість перед агентами та власниками страхових полісів віднесена до категорії поточних зобов'язань.

Аналіз сум, що підлягають сплаті страховим агентам та власникам страхових полісів, за строками погашення поданий у Примітці 26.

17. Зобов'язання з оренди

Група станом на звітну дату визнала зобов'язання з оренди наступним чином:

<i>У тисячах гривень</i>	31 грудня 2022 року	31 грудня 2021 року
Короткострокові зобов'язання з оренди	21,685	30,706
Довгострокові зобов'язання з оренди	27,985	35,374
Всього зобов'язань з оренди	49,670	66,080

Загальна сума грошових платежів за орендою у 2022 році склала 37,286 тисяч гривень з врахуванням процентних витрат за зобов'язаннями з оренди, за 2021 рік – 34,587 тисяч гривень.

Процентні витрати за зобов'язаннями з оренди, включені до фінансових витрат у 2022 році, склали 5,947 тисяч гривень, а у 2021 році – 6,144 тисячі гривень.

Договори оренди не передбачають жодних ковенантів, окрім забезпечення виконання зобов'язань за орендованими активами, які належать орендодавцю.

Витрати, які стосуються короткострокової оренди, які не відображені у складі витрат з оренди, включені до адміністративних та інших операційних витрат (див. Примітку 24).

У таблиці нижче представлено аналіз зобов'язань за фінансовою діяльністю та змін у сумі зобов'язань за фінансовою діяльністю Групи за кожен представлений у звітності період. Сплата основної суми зобов'язання з оренди представлена у звіті про рух грошових коштів у складі грошових потоків від фінансової діяльності, сплата відсотків – у складі грошових потоків від операційної діяльності.

Рух зобов'язань з оренди протягом 2022 року та 2021 року:

<i>У тисячах гривень</i>	2022 рік	2021 рік
Зобов'язання за фінансовою діяльністю на 1 січня	66,080	72,024
Грошові потоки	(37,286)	(34,587)
Нараховані проценти	5,947	6,144
Укладання нових договорів оренди	10,777	21,310
Розірвання договору оренди	(11,200)	(12,770)
Переоцінка зобов'язань з оренди, пов'язана з модифікацією оренди та зміною інших умов	8,244	15,097
Курсові різниці	7,108	(1,138)
Зобов'язання за фінансовою діяльністю на 31 грудня	49,670	66,080

У таблиці далі показані зобов'язання з оренди за строком погашення, що залишився. Суми у таблиці – це недисконтовані грошові потоки за угодами (до вирахування майбутніх фінансових витрат). Ці недисконтовані грошові потоки відрізняються від сум, відображених у звіті про фінансовий стан, оскільки суми у звіті про фінансовий стан базуються на дисконтованих грошових потоках.

Якщо сума, що підлягає виплаті, не є фіксованою, сума в таблиці визначається виходячи з умов, існуючих станом на кінець звітного періоду. Валютні виплати перераховуються із використанням обмінного курсу спот станом на кінець звітного періоду.

Далі подано порівняльний аналіз зобов'язань з оренди станом на 31 грудня 2022 року та 2021 року за строками погашення на основі недисконтованих грошових потоків:

	Всього майбутніх платежів, включаючи майбутні виплати основної суми та процентів	
<i>У тисячах гривень</i>	31 грудня 2022 року	31 грудня 2021 року
До запитання та до 1 місяця	2,281	3,010
Від 1 до 3 місяців	4,646	6,081
Від 3 до 12 місяців	21,391	26,788
Від 12 місяців до 5 років	31,080	37,918
Понад 5 років	-	383
Всього майбутніх платежів	59,398	74,180

Аналіз зобов'язання з оренди за валютами поданий у Примітці 26.

18. Забезпечення та інші зобов'язання

Забезпечення та інші зобов'язання складаються з таких компонентів:

<i>У тисячах гривень</i>	31 грудня 2022 року	31 грудня 2021 року
<i>Інші фінансові зобов'язання</i>		
Інші поточні зобов'язання	8,119	7,667
Нарахування за іншими витратами і платежами	75,452	22,632
Поточні зобов'язання з оплати праці	861	3,111
Всього інших фінансових зобов'язань	84,432	33,410
<i>Інші нефінансові зобов'язання</i>		
Забезпечення під інші виплати працівникам	99,283	71,033
Забезпечення на виплату відпусток працівникам	34,643	33,157
Забезпечення під судові позови	16,000	16,000
Забезпечення під виплати керівництву на основі акцій	26,534	7,011
Зобов'язання за податками, крім податку на прибуток	28	625
Всього інших нефінансових зобов'язань	176,488	127,826
Всього забезпечень та інших зобов'язань	260,920	161,236

Забезпечення під судові позови представляє собою резервування сум додаткових претензій, пред'явлених Групі застрахованою особою щодо отримання страхового відшкодування.

Забезпечення інших виплат персоналу станом на 31 грудня 2022 року та 2021 року представляють собою переважно забезпечення на виплату премій персоналу.

Керівництво очікує, що вся сума забезпечень, окрім забезпечень під виплати керівництву на основі акцій, сформованих станом на 31 грудня 2021 року, буде використана до кінця 2022 року. Забезпечення під виплати керівництву на основі акцій очікується до використання у 2026 році.

Інформацію щодо залишків за операціями з пов'язаними сторонами подано в Примітці 31.

Інформацію щодо валютного ризику та ризику ліквідності подано в Примітці 26. Станом на 31 грудня 2022 року та 2021 року всі інші фінансові та нефінансові зобов'язання Групи, окрім забезпечень під виплати керівництву на основі акцій, є поточними зобов'язаннями.

У сумі забезпечень протягом 2022 року відбулись наступні зміни:

<i>У тисячах гривень</i>	Забезпечення на виплату відпусток працівникам	Забезпечення під інші виплати працівникам	Забезпечення під судові позови	Забезпечення під виплати керівництву на основі акцій	Всього
Балансова вартість на 1 січня 2021 року	29,375	80,993	13,471	421	124,260
Відрахування до резерву, віднесені на прибуток або збиток	36,574	90,036	2,529	6,590	135,729
Використання/сторнування резерву	(32,792)	(99,996)	-	-	(132,788)
Балансова вартість на 31 грудня 2021 року	33,157	71,033	16,000	7,011	127,201
Відрахування до резерву, віднесені на прибуток або збиток	38,724	127,529	-	19,523	185,776
Використання/сторнування резерву	(37,238)	(99,279)	-	-	(136,517)
Балансова вартість на 31 грудня 2022 року	34,643	99,283	16,000	26,534	176,460

Виплати на основі акцій. У лютому 2021 року Наглядова рада Компанії ухвалила рішення про надання винагород вищому управлінському персоналу за планом компенсаційних виплат на основі акцій. План компенсаційних виплат на основі акцій призначений для надання винагород управлінському персоналу за довгостроковою програмою заохочень, щоб приносити прибуток акціонерам у довгостроковій перспективі. Усі винагороди надаються за умови завершення працівниками періоду надання відповідних послуг (набуття права на винагороди), який складає п'ять років. Винагороди, набуття права на які не відбулося, підлягають анулюванню в момент припинення трудових відносин.

Виплати на основі акцій надаються за ціною виконання, яка дорівнює нулю. План надає управлінському персоналу право на грошові виплати після п'яти років роботи в Компанії. Сума до виплати визначатиметься на основі ціни акцій Fairfax Financial Holdings Limited (Канада) станом на кінець періоду набуття права (25 лютого 2026 року). Fairfax Financial Holdings Limited здійснює фактичний контроль Компанії.

Право на участь у плані надається на розсуд Наглядової ради, і жодна посадова особа не має договірних прав брати участь у плані чи отримувати будь-які гарантовані виплати.

У лютому 2022 року Наглядова рада Компанії ухвалила рішення про надання винагород вищому управлінському персоналу за додатковим планом компенсаційних виплат на основі акцій. Сума до виплати за додатковим планом визначатиметься на основі ціни акцій Fairfax Financial Holdings Limited (Канада) станом на кінець періоду набуття права (18 лютого 2027 року).

Протягом періоду, що закінчився 31 грудня 2022 року, Група мала наступну схему виплат на основі акцій:

Протягом 2022 і 2021 років Група мала наступні схеми виплат на основі акцій:

Схема	План компенсаційних виплат на основі акцій (2021-2026)	План компенсаційних виплат на основі акцій (2022-2027)
Характер схеми	Фантомні акції	Фантомні акції
Період набуття права	Набуття права на всі винагороди настає за період п'яти років	Набуття права на всі винагороди настає за період п'яти років
Класифікація за МСФЗ 2	Розрахунок грошовими коштами	Розрахунок грошовими коштами

Плани компенсаційних виплат на основі акцій були класифіковані як виплати на основі акцій із розрахунком грошовими коштами, оскільки преміальні виплати будуть реалізовані Компанією за рахунок надання грошових коштів працівникам, і Група має зобов'язання розрахуватися за операцією, виплата за якою здійснюється на основі акцій із використанням грошових коштів.

До 2021 року винагороди не надавались, і станом на 31 грудня 2022 і 31 грудня 2021 року не було набуто права на жодну винагороду.

У консолідованому звіті про фінансовий стан були визнані наступні зобов'язання, що стосуються зобов'язань Групи з виплат на основі акцій, розрахунки за якими здійснюються грошовими коштами:

У тисячах гривень	31 грудня 2022 р.	31 грудня 2021 р.
Зобов'язання з виплат на основі акцій		
Загальна балансова вартість зобов'язання з виплат на основі акцій, розрахунки за якими здійснюються грошовими коштами	26,534	7,011
Поточна частина зобов'язання з виплат на основі акцій	-	-
Довгострокова частина зобов'язання з виплат на основі акцій	26,534	7,011

Нижче показано загальну суму витрат, що виникають внаслідок операцій, виплати за якими здійснюються на основі акцій, визнаних протягом періоду у складі адміністративних та інших операційних витрат у звіті про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід (див. Примітку 24):

Витрати	2022 рік	2021 рік
Схеми виплат, розрахунки за якими здійснюються грошовими коштами	19,523	6,590
Всього витрат	19,523	6,590

19. Страхові резерви та частка перестраховиків у страхових резервах

<i>У тисячах гривень</i>	31 грудня 2022 року	31 грудня 2021 року
Загальні суми		
Резерв незароблених премій	2,099,741	2,271,183
Резерв на покриття збитків	1,321,076	473,854
Резерв непередбачуваного ризику	118,000	118,000
Резерв нетто-премій за договорами страхування життя	45,150	40,480
Резерв витрат на ведення справи та резерв бонусів за договорами страхування життя	16,598	17,185
Всього страхових резервів, загальна сума	3,600,565	2,920,702
Частка перестраховиків		
Резерв незароблених премій	(138,423)	(121,812)
Резерв на покриття збитків	(807,477)	(53,776)
Резерв витрат на ведення справи та резерв бонусів за договорами страхування життя	(75)	(78)
Всього частка перестраховика у страхових резервах	(945,975)	(175,666)
Чисті суми резервів		
Резерв незароблених премій	1,961,543	2,149,371
Резерв на покриття збитків	513,374	420,078
Резерв непередбачуваного ризику	118,000	118,000
Резерв нетто-премій за договорами страхування життя	45,075	40,480
Резерв витрат на ведення справи та резерв бонусів за договорами страхування життя	16,598	17,107
Всього страхових резервів, чиста сума	2,654,590	2,745,036

У сумах страхових резервів відбулись наступні зміни:

У тисячах гривень	Загальна сума	Частка перестра- ховиків в резервах	Чиста сума
Резерв незароблених премій на 31 грудня 2020 року	1,816,105	(104,237)	1,711,868
Страхові премії підписані	4,968,301	(356,503)	4,611,798
Премії зароблені	(4,513,222)	339,390	(4,173,832)
Резерв незароблених премій на 31 грудня 2021 року	2,271,183	(121,350)	2,149,833
Страхові премії підписані	4,433,459	(288,722)	4,144,737
Премії зароблені	(4,604,901)	271,873	(4,333,028)
Резерв незароблених премій на 31 грудня 2022 року	2,099,741	(138,423)	1,961,318
Резерв на покриття збитків на 31 грудня 2020 року	494,115	(39,221)	454,894
Понесені збитки на страхові відшкодування	1,957,234	(33,698)	1,923,536
Страхові відшкодування виплачені	(1,859,495)	18,681	(1,840,814)
Резерв на покриття збитків на 31 грудня 2021 року	591,854	(54,238)	537,616
Понесені збитки на страхові відшкодування	2,368,081	(760,546)	1,607,535
Страхові відшкодування виплачені	(1,520,859)	7,232	(1,513,627)
Резерв на покриття збитків на 31 грудня 2022 року	1,439,076	(807,552)	631,524
Резерв нетто-премій за договорами страхування життя на 31 грудня 2020 року	27,933	(1,156)	26,777
Збільшення за період, чиста сума	12,547	1,078	13,625
Резерв нетто-премій за договорами страхування життя на 31 грудня 2021 року	40,480	(78)	40,402
Збільшення за період, чиста сума	4,670	3	4,673
Резерв нетто-премій за договорами страхування життя на 31 грудня 2022 року	45,150	(75)	45,075
Резерв витрат на ведення справи та резерв бонусів за договорами страхування життя на 31 грудня 2020 року	13,403	-	13,403
Збільшення за період, чиста сума	3,782	-	3,782
Резерв витрат на ведення справи та резерв бонусів за договорами страхування життя на 31 грудня 2021 року	17,185	-	17,185
Збільшення за період, чиста сума	(587)	-	(587)
Резерв витрат на ведення справи та резерв бонусів за договорами страхування життя на 31 грудня 2022 року	16,598	-	16,598
Всього страхових резервів на 31 грудня 2020 року	2,351,556	(144,614)	2,206,942
Зміни за період	569,146	(31,052)	538,094
Всього страхових резервів на 31 грудня 2021 року	2,920,702	(175,666)	2,745,036
Зміни за період	679,863	(770,309)	(90,446)
Всього страхових резервів на 31 грудня 2022 року	3,600,565	(945,975)	2,654,590

Інформацію щодо залишків за операціями з пов'язаними сторонами подано в Примітці 31.

Станом на 31 грудня 2022 року усі страхові резерви класифіковані як поточні зобов'язання та активи відповідно, крім частини резерву незароблених премій у сумі 29,198 тисяч гривень, частини математичних резервів у сумі 38,961 тисяча гривень та частини частки перестраховиків у резерві незароблених премій у сумі 11,283 тисячі гривень, які є довгостроковими.

Станом на 31 грудня 2021 року усі страхові резерви класифіковані як поточні зобов'язання та активи відповідно, крім частини резерву незароблених премій у сумі 46,735 тисяч гривень, частини математичних резервів у сумі 27,024 тисячі гривень та частини частки перестраховиків у резерві незароблених премій у сумі 17,451 тисяча гривень, які є довгостроковими.

Станом на 31 грудня 2022 року Група розраховувала та визнавала у складі капіталу резерв коливань збитковості за договорами обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів у сумі 21,906 тисяч гривень

Далі подано аналіз резерву незароблених премій станом на 31 грудня 2022 року та 2021 року за строками погашення:

<i>У тисячах гривень</i>	31 грудня 2022 року	31 грудня 2021 року
До запитання та до 1 місяця	130,562	110,882
Від 1 до 3 місяців	227,077	238,309
Від 3 до 12 місяців	1,712,903	1,875,251
Від 12 місяців до 5 років	29,151	46,680
Понад 5 років	48	61
Всього резерву незароблених премій	2,099,741	2,271,183

Далі подано аналіз математичних резервів станом на 31 грудня 2022 року та 2021 року за строками погашення:

<i>У тисячах гривень</i>	31 грудня 2022 року	31 грудня 2021 року
До запитання та до 1 місяця	7,535	5,554
Від 1 до 3 місяців	3,558	2,197
Від 3 до 12 місяців	27,868	22,890
Від 12 місяців до 5 років	22,577	26,827
Понад 5 років	210	197
Всього математичних резервів	61,748	57,665

20. Зареєстрований капітал

Номінальна зареєстрована сума акціонерного капіталу Компанії станом на 31 грудня 2022 року складає 793,912 тисяч гривень (на 31 грудня 2021 року – 793,912 тисяч гривень).

Учасники Компанії станом на 31 грудня 2022 року та 2021 року складають:

<i>У тисячах гривень, крім частки участі</i>	Частка участі, %	Номінальна вартість
Учасник		
FFHL Group Ltd. (Канада)	70%	555,535
Європейський банк реконструкції та розвитку (Велика Британія)	30%	238,377
Всього зареєстрованого капіталу	100.00%	793,912

Протягом 2022 та 2021 років змін у складі учасників не відбувалосьь.

Протягом 2022 і 2021 років Компанія не оголошувала і не виплачувала дивіденди.

21. Аналіз страхових премій, виплат та витрат

Аналіз страхових премій, виплат та витрат у розрізі Компаній Групи за 2022 рік подано нижче:

<i>У тисячах гривень</i>	ПрАТ «СК «Універсальна»	ПрАТ «СК «АРКС»	ТДВ «АРКС ЛАЙФ»	Всього
Премії підписані, загальна сума	1,403,371	2,763,815	266,273	4,433,459
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	(119,657)	291,099	-	171,442
Премії зароблені, загальна сума	1,283,714	3,054,914	266,273	4,604,901
Премії, передані у перестрахування	(193,326)	(94,712)	(684)	(288,722)
Зміна частки перестраховика у резерві незароблених премій	41,503	(24,654)	-	16,849
Чисті премії зароблені	1,131,891	2,935,548	265,589	4,333,028
Збитки відшкодовані та витрати на врегулювання збитків	(385,873)	(1,085,102)	(49,884)	(1,520,859)
Дохід за регресами	22,699	66,212	-	88,911
Страхові відшкодування, отримані від перестраховиків	178	7,054	-	7,232
Чисті відшкодування виплачені	(362,996)	(1,011,836)	(49,884)	(1,424,716)
Зміни в резервах на покриття збитків, загальна сума	(94,057)	(742,645)	(14,603)	(851,305)
Зміна частки перестраховиків у резервах на покриття збитків	62,694	691,004	(237)	753,461
Зміна у резерві на покриття збитків, чиста сума	(31,363)	(51,641)	(14,840)	(97,844)
Чиста сума понесених витрат на страхові відшкодування	(394,359)	(1,063,477)	(64,724)	(1,522,560)
Аквізиційні витрати понесені впродовж року	(454,079)	(725,064)	(151,264)	(1,330,407)
Зміна відстрочених аквізиційних витрат	19,375	(100,948)	-	(81,573)
Аквізиційні витрати	(434,704)	(826,012)	(151,264)	(1,411,980)
Інші витрати страхової діяльності	(13,286)	(326)	-	(13,612)
Чистий результат від страхової діяльності до вирахування адміністративних та інших операційних витрат	289,542	1,045,733	49,601	1,384,876

Аналіз страхових премій, виплат та витрат у розрізі Компаній Групи за 2021 рік подано нижче:

У тисячах гривень	ПрАТ «СК «Універсальна»	ПрАТ «СК «АРКС»	ТДВ «АРКС ЛАЙФ»	Всього
Премії підписані, загальна сума	1,242,324	3,405,070	320,907	4,968,301
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	(95,219)	(359,860)	-	(455,079)
Премії зароблені, загальна сума	1,147,105	3,045,210	320,907	4,513,222
Премії, передані у перестраховування	(192,746)	(163,402)	(355)	(356,503)
Зміна частки перестраховика у резерві незароблених премій	13,759	4,509	-	18,268
Чисті премії зароблені	968,118	2,886,317	320,552	4,174,987
Збитки відшкодовані та витрати на врегулювання збитків	(409,511)	(1,401,114)	(48,870)	(1,859,495)
Дохід за регресами	33,667	120,558	-	154,225
Страхові відшкодування, отримані від перестраховиків	6,048	12,633	-	18,681
Чисті відшкодування виплачені	(369,796)	(1,267,923)	(48,870)	(1,686,589)
Зміни в резервах на покриття збитків, загальна сума	(27,130)	(67,789)	(19,149)	(114,068)
Зміна частки перестраховиків у резервах на покриття збитків	10,597	2,881	(694)	12,784
Зміна у резерві на покриття збитків, чиста сума	(16,533)	(64,908)	(19,843)	(101,284)
Чиста сума понесених витрат на страхові відшкодування	(386,329)	(1,332,831)	(68,713)	(1,787,873)
Аквізиційні витрати понесені впродовж року	(389,730)	(924,020)	(187,716)	(1,501,466)
Зміна відстрочених аквізиційних витрат	12,947	120,880	-	133,827
Аквізиційні витрати	(376,783)	(803,140)	(187,716)	(1,367,639)
Інші витрати страхової діяльності	(8,920)	-	-	(8,920)
Чистий результат від страхової діяльності до вирахування адміністративних та інших операційних витрат	196,086	750,346	64,123	1,010,555

22. Аквізиційні витрати

У тисячах гривень

Відстрочені аквізиційні витрати на 31 грудня 2020 року	488,408
Витрати, понесені впродовж року	1,313,750
Витрати, амортизація яких відноситься на прибуток чи збиток	(1,179,923)
Відстрочені аквізиційні витрати на 31 грудня 2021 року	622,235
Витрати, понесені впродовж року	1,179,143
Витрати, амортизація яких відноситься на прибуток чи збиток	(1,260,716)
Відстрочені аквізиційні витрати на 31 грудня 2022 року	540,662

Аквізиційні витрати включають переважно комісії, виплачені агентам та брокерам.

Компанія з страхування життя не формує відстрочені аквізиційні витрати.

Станом на 31 грудня 2022 року відстрочені аквізиційні витрати класифіковані як поточні активи, крім частини у сумі 293 тисячі гривень, яка є довгостроковою. Станом на 31 грудня 2021 року відстрочені аквізиційні витрати класифіковані як поточні активи, крім частини у сумі 8,673 тисячі гривень, яка є довгостроковою.

23. Інвестиційні доходи

У тисячах гривень	2022 рік	2021 рік
Процентні доходи за банківськими депозитами і грошовими коштами та їх еквівалентами	151,138	79,931
Процентні доходи за інвестиціями у боргові цінні папери	161,401	148,973
Інший інвестиційний дохід	982	957
Всього інвестиційних доходів	313,521	229,861
Інвестиційні витрати	(6,425)	(10,478)
Всього чистих інвестиційних доходів	307,096	219,383

24. Адміністративні та інші операційні витрати

У тисячах гривень	2022 рік	2021 рік
Витрати на персонал	548,875	429,985
Інформаційно-консультаційні послуги та ІТ витрати	64,539	46,369
Амортизація і знос	62,979	60,867
Витрати, пов'язані зі страховою діяльністю (превентивні заходи в страхуванні)	39,357	47,650
Реклама та маркетинг	24,770	34,757
Витрати на утримання та обслуговування приміщень та транспорту	25,760	24,126
Плата за банківські послуги	13,364	21,124
Професійні послуги, в т.ч. аудит	5,785	17,269
Витрати на Наглядову Раду та витрати холдингу	3,213	8,969
Матеріальні витрати	6,310	6,601
Витрати на зв'язок	5,017	3,767
Операційна оренда	3,800	2,090
Витрати на відрядження та представницькі витрати	1,111	1,569
Інші операційні витрати	9,683	9,249
Всього адміністративних та інших операційних витрат	814,563	714,392

Витрати, які стосуються короткострокової оренди та оренди активів з низькою вартістю, включаються до адміністративних та інших операційних витрат:

У тисячах гривень	2022 рік	2021 рік
Витрати, які стосуються короткострокової оренди	3,800	2,090

Інформацію щодо операцій із пов'язаними сторонами надано в Примітці 31.

25. Витрати з податку на прибуток та податку на дохід за договорами страхування

Витрати з податку на прибуток складаються з таких компонентів:

У тисячах гривень	2022 рік	2021 рік
Поточний податок	165,815	69,763
Відстрочений податок	(360)	(12,330)
Витрати з податку на прибуток за рік	165,455	57,433
Нараховані витрати з податку на дохід за договорами страхування	127,332	144,633
Зміна балансу капіталізованого податку на дохід за договорами страхування	6,560	(14,269)
Всього податку на дохід за договорами страхування	133,892	130,364
Всього податку на прибуток та податку на дохід за договорами страхування	299,347	187,797

Зобов'язання за сплатою поточного податку на прибуток включене до складу поточних зобов'язань станом на 31 грудня 2022 року та 2021 року.

Податок на прибуток визначається згідно з діючим законодавством України, а саме – згідно з Податковим кодексом України:

- Об'єктом оподаткування податком на прибуток підприємств є прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку), визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності, на різниці, які виникають відповідно до положень Податкового кодексу України;
- Об'єктом оподаткування податком на дохід за договорами страхування є сума страхових платежів, страхових внесків, страхових премій, нарахованих за договорами страхування.

Таким чином, у 2021-2022 роках Група сплачувала податок на прибуток на загальних підставах за ставкою 18% від фінансового результату до оподаткування, визначеного у цій консолідованій фінансовій звітності та відкоригованого на податкові різниці.

Крім того, Група сплачувала податок на дохід за ставкою 3% від суми страхових премій, нарахованих за договорами страхування.

Звірка очікуваних та фактичних податкових витрат представлена нижче:

<i>У тисячах гривень</i>	2022 рік	2021 рік
Прибуток до оподаткування	1,039,445	455,574
Нараховані витрати з податку на дохід за договорами страхування	(127,332)	(144,633)
Прибуток до оподаткування податком на прибуток	912,113	310,941
Теоретична сума податку на прибуток за встановленою законом ставкою податку 18% (у 2021 році – 18%)	164,180	55,969
Податковий ефект статей, які не враховуються для цілей оподаткування:		
- дохід, звільнений від оподаткування	(507)	-
- витрати, що не включаються до валових витрат	-	432
Використання раніше невизнаних перенесених податкових збитків	-	(425)
Інші різниці	1,782	1,457
Витрати з податку на прибуток за рік	165,455	57,433
Податок на дохід за договорами страхування	133,892	130,364
Всього витрат з податку на прибуток та податку на дохід за договорами страхування	299,347	187,797

Відмінності між правилами оподаткування в Україні та МСФЗ призводять до виникнення певних тимчасових різниць між балансовою вартістю активів та зобов'язань для цілей фінансового звітування та їхньою податковою базою. Нижче показаний податковий вплив змін цих тимчасових різниць, насамперед, щодо створення забезпечень під майбутні витрати.

Податковий ефект змін тимчасових різниць за 2022 та 2021 рік був таким:

	31 грудня 2020 року	Віднесено на прибуток або збиток	31 грудня 2021 року	Віднесено на прибуток або збиток	31 грудня 2022 року
Податковий ефект тимчасових різниць, які зменшують/(збільшують) суму оподаткування:					
Забезпечення та інші зобов'язання	39,776	12,984	52,760	391	53,151
Інші різниці	770	(50)	720	(28)	692

Відстрочений податковий актив	40,546	12,934	53,480	363	53,843
-------------------------------	--------	--------	--------	-----	--------

Станом на 31 грудня 2022 та 2021 року актив із відстроченого податку на прибуток був включений до складу необоротних активів. Керівництво очікує, що відстрочений податковий актив станом на 31 грудня 2022 року буде повністю реалізований до кінця 2023 року, за винятком частини відстроченого податкового активу у розмірі 4,776 тисячі гривень, яку буде реалізовано до 2027 року.

26. Управління фінансовими та страховими ризиками

Функція управління ризиками в Групі здійснюється стосовно фінансових ризиків, а також операційних, страхових та юридичних ризиків. Фінансові ризики складаються з ринкового ризику (який включає валютний ризик, ризик процентної ставки та ціновий ризик), кредитного ризику та ризику ліквідності. Управління операційними та юридичними ризиками спрямоване на забезпечення належного функціонування внутрішніх процедур та політики для скорочення цих ризиків до мінімуму.

Кредитний ризик. Група наражається на кредитний ризик, який визначається як ризик повного або часткового невиконання контрагентом зобов'язань за договором, що призводить до фінансових збитків Групи. Основні статті, у зв'язку з якими у Групі виникає кредитний ризик, – це грошові кошти та їх еквіваленти, депозити в банках та дебіторська заборгованість, у тому числі дебіторська заборгованість за страховою діяльністю та перестраховуванням, інвестиції у боргові цінні папери.

Управління кредитним ризиком. Кредитний ризик – це суттєвий ризик для бізнесу Групи, отже, керівництво приділяє особливу увагу управлінню кредитним ризиком.

Оцінювання кредитного ризику для управління ризиками – це складний процес, який потребує використання моделей, оскільки ризик змінюється залежно від ринкових умов, очікуваних грошових потоків і з плином часу. Оцінювання кредитного ризику за портфелем активів вимагає додаткового оцінювання ймовірності настання дефолту, відповідних коефіцієнтів збитковості й кореляції дефолтів між контрагентами. Значна концентрація кредитного ризику обмежується розміщенням грошових коштів та їх еквівалентів і депозитів у банках, які характеризуються незначним кредитним ризиком, та інвестиціями у державні боргові цінні папери.

Система класифікації кредитного ризику.

Для оцінки кредитного ризику та класифікації фінансових інструментів за сумою кредитного ризику Група використовує підхід, заснований на оцінці категорій ризику локальними рейтинговими агентствами, які мають статус уповноважених згідно законодавства України. Перелік уповноважених рейтингових агентств та вся інформація, що є обов'язковою до розкриття публікується на сайті Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку.

Кредитні рейтинги порівнюються за єдиною національною рейтинговою шкалою, яка затверджена постановою Кабінету Міністрів України №665 від 26 квітня 2007 року, що зазначена нижче:

Рейтинг позичальника інвестиційного рівня

uaAAA	Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом uaAAA характеризуються найвищою кредитоспроможністю у порівнянні до інших українських позичальників або боргових інструментів
uaAA	Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом uaAA характеризуються дуже високою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами
uaA	Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом uaA характеризується високою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності чутливий до несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов
uaBBB	Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом uaBBB характеризується достатньою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності залежить від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов

Рейтинг позичальника спекулятивного рівня

uaBB	Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом uaBB характеризуються кредитоспроможністю, нижче за достатню порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Висока залежність рівня кредитоспроможності від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов
------	---

uaB	Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом uaB характеризуються низькою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Дуже висока залежність рівня кредитоспроможності від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов
uaCCC	Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом uaCCC характеризується дуже низькою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Потенційна вірогідність дефолту
uaCC	Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом uaCC характеризуються високою вірогідністю дефолту
uaC	Очікується дефолт за борговими зобов'язаннями позичальника
uaD	Дефолт. Виплати відсотків і основної суми за борговими зобов'язаннями позичальника припинені без досягнення згоди кредиторів щодо реструктуризації заборгованості до настання строку платежу

Такі рейтинги застосовуються до таких фінансових інструментів: грошові кошти та їх еквіваленти, депозити в банках та інвестиції у боргові цінні папери.

Інвестиції в державні облігації України на 31 грудня 2022 року класифікуються як CCC+/C за кредитним рейтингом для довгострокових боргових зобов'язань в національній і іноземній валюті та як C за кредитним рейтингом для короткострокових боргових зобов'язань в національній і іноземній валюті (згідно рейтингового агентства Standard&Poor's, який присвоює кредитний рейтинг України (рейтинг України за національною шкалою станом на 31 грудня 2022 року становить "uaBB").

Група для власного аналізу визначає можливий рівень ймовірності настання дефолту для розрахунку величини резерву під очікувані кредитні збитки. На щомісячній основі Група проводить тестування портфеля фінансових інвестицій на предмет дефолту.

У випадку, коли результат тестування має матеріальний вплив на портфель фінансових інвестицій, Група визнає резерв під очікувані кредитні збитки, який зменшує балансову величину фінансового активу. У випадку несуттєвого впливу такий резерв не формується.

Група проводить якісний аналіз контрагента для прийняття рішень стосовно розміщення грошових активів. Група в основному інвестує у державні цінні папери (облігації внутрішньої державної позики) та розміщує депозити в банках високого інвестиційного рівня (банки що належать державі або міжнародним банківським групам). Для кожного контрагента Група встановлює індивідуальні ліміти на суму розміщення грошових активів. Як наслідок, в результаті якісного аналізу та постійного тестування у поданій консолідованій фінансовій звітності Група не створювала резерв на покриття збитків від знецінення активів в разі можливого невиконання контрагентом зобов'язань за договором.

Група вважає, що у разі наявності у банківської установи кредитного рейтингу не нижче ніж uaAAA, який затверджено рейтинговим агентством, вплив кредитного ризику, який може призвести до знецінення коштів майже відсутній.

Група визначає актив таким, що має ознаки значного збільшення кредитного ризику (SICR), коли погашення за фінансовим інструментом прострочене більше, ніж на 30 днів.

Група визначає дефолт як ситуацію, коли виконується один або декілька із зазначених критеріїв:

- Наявна прострочена заборгованість більш ніж на 90 днів;
- Присвоєння рейтингу uaD;
- Переконливі докази погіршення платіжної дисципліни, тобто будь-які фактори, що можуть вплинути на можливість клієнта виконувати зобов'язання перед Компанією згідно з договором.

Станом на 31 грудня 2022 та 2021 року Група не мала кредитів юридичним особам. Також Група не видає фінансових гарантій та не має зобов'язань з кредитування.

Максимальний рівень кредитного ризику Групи, в цілому, відображається у балансовій вартості фінансових і страхових активів у консолідованому звіті про фінансовий стан.

Група не видає фінансових гарантій та не має зобов'язань з кредитування.

Ринковий ризик. Група наражається на ринкові ризики. Ринкові ризики пов'язані з відкритими позиціями за (а) валютами та (б) процентними ставками, які великою мірою залежать від загальних та специфічних ринкових змін. Керівництво встановлює ліміти сум ризику, що може бути прийнятий

Групою, та щоденно контролює їх дотримання. Проте застосування такого підходу не запобігає виникненню збитків за межами цих лімітів у випадку більш суттєвих ринкових змін.

Валютний ризик. Валютний ризик – це ризик того, що вартість фінансових інструментів буде коливатися внаслідок зміни курсів обміну валют.

У поданій нижче таблиці наведений аналіз валютного ризику Групи станом на 31 грудня 2022 року:

У тисячах гривень	Гривні	Долари США	Євро	Всього
Грошові кошти та їх еквіваленти	833,352	353,233	24,403	1,210,988
Депозити в банках	632,010	140,207	2,914	775,131
Інвестиції у боргові цінні папери	1,063,406	763,009	-	1,826,415
Дебіторська заборгованість, в тому числі за страховою діяльністю	1,063,144	76,917	94,134	1,174,195
Всього монетарних фінансових та страхових активів	3,591,912	1,333,366	121,451	4,986,729
Комісії до сплати страховим агентам	316,422	-	-	316,422
Суми, що підлягають сплаті перестраховикам	158,421	80,647	72,809	311,877
Зобов'язання з оренди	33,977	15,693	-	49,670
Інші фінансові зобов'язання	72,610	5,760	6,062	84,432
Всього монетарних фінансових та страхових зобов'язань	581,494	102,100	78,871	762,465
Чиста балансова позиція	2,950,418	1,231,266	42,580	4,224,264

У поданій нижче таблиці наведений аналіз валютного ризику Групи станом на 31 грудня 2021 року:

У тисячах гривень	Гривні	Долари США	Євро	Всього
Грошові кошти та їх еквіваленти	386,428	54,475	7,915	448,818
Депозити в банках	777,036	67,155	-	844,191
Інвестиції у боргові цінні папери	1,222,446	485,982	-	1,708,428
Дебіторська заборгованість, в тому числі за страховою діяльністю	975,628	69,710	3,475	1,048,813
Всього монетарних фінансових та страхових активів	3,361,538	677,322	11,390	4,050,250
Комісії до сплати страховим агентам	(285,401)	-	-	(285,401)
Суми, що підлягають сплаті перестраховикам	(70,279)	(59,557)	(5,455)	(135,291)
Зобов'язання з оренди	(41,001)	(25,079)	-	(66,080)
Інші фінансові зобов'язання	(32,881)	(342)	(187)	(33,410)
Всього монетарних фінансових та страхових зобов'язань	(429,562)	(84,978)	(5,642)	(520,182)
Чиста балансова позиція	2,932,976	592,344	5,748	3,530,068

Нижче в таблиці наведено аналіз чутливості прибутку або збитку та капіталу до обґрунтовано можливих змін курсів обміну на звітну дату при незмінності всіх інших змінних:

У тисячах гривень	31 грудня 2022 року Вплив на прибуток або збиток та капітал	31 грудня 2021 року Вплив на прибуток або збиток та капітал
Зміцнення долара США на 20%	201,928	97,144
Послаблення долара США на 10%	(100,964)	(48,572)
Зміцнення євро на 20%	6,983	943
Послаблення євро на 10%	(3,492)	(471)

Аналіз розраховувався лише для монетарних залишків, номінованих у валютах, відмінних від функціональної валюти Компанії.

Ризик процентної ставки. Група наражається на ризик у зв'язку з впливом коливань домінуючих рівнів ринкової процентної ставки на її фінансовий стан та грошові потоки. Процентна маржа може збільшуватися в результаті таких змін, але може також зменшуватися або приносити збитки в разі несподіваних змін. Цей ризик є наявним для державних цінних паперів. Група не має фінансових

зобов'язань (боргових інструментів) чутливих до цього ризику. Керівництво Групи не встановлює ліміти прийнятного рівня невідповідності процентних ставок, але здійснює моніторинг тренду змін рівнів ринкової процентної ставки.

Якби станом на 31 грудня 2022 року процентні ставки були на 100 базисних пунктів нижче (у 2021 році – на 100 базисних пунктів нижче) при незмінності всіх інших змінних, прибуток за рік був б на 11,490 тисяч гривень більше (у 2021 році – на 20,606 тисяч гривень більше) у зв'язку зі збільшенням справедливої вартості фінансових активів з фіксованою процентною ставкою, облікованих за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через прибутки/збитки.

Якби станом на 31 грудня 2022 року процентні ставки були на 100 базисних пунктів вище (у 2021 році – на 100 базисних пунктів вище) при незмінності всіх інших змінних, прибуток за рік був б на 11,257 тисяч гривень менше (у 2021 році – на 20,041 тисяч гривень менше) у зв'язку зі зменшенням справедливої вартості фінансових активів з фіксованою процентною ставкою, облікованих за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через прибутки/збитки.

Ризик ліквідності. Ризик ліквідності – це ризик того, що підприємство зіткнеться з труднощами при виконанні зобов'язань, пов'язаних з фінансовими зобов'язаннями. Група щодня стикається з вимогами оплати від постачальників товарів і послуг та заявами страхувальників (вигодонабувачів) за договорами страхування про страхові випадки. Група має достатньо коштів для виконання більшості перерахованих вимог. Крім того, надходження грошових коштів, пов'язані з доходом від страхових премій, також є джерелом грошових ресурсів для виконання поточних зобов'язань. Станом на 31 грудня 2022 року та 2021 року всі фінансові зобов'язання Групи погашаються за вимогою або протягом 1 року після закінчення звітного періоду, окрім зобов'язання з оренди. Аналіз кредиторської заборгованості перед перестраховиками за термінами погашення наведено у Примітці 15. Аналіз зобов'язання з оренди за строками погашення наведено у Примітці 17. Недисконтовані грошові потоки за фінансовими зобов'язаннями згідно з договорами, окрім зобов'язань з оренди, приблизно дорівнюють балансовій вартості даних фінансових зобов'язань. Термін погашення дебіторської заборгованості не перевищує одного року. Періоди погашення резерву незароблених премій та математичних резервів (та частки перестраховика у резерві незароблених премій) та відстрочених аквізиційних витрат наведено відповідно у Примітках 19 і 22.

Страховий ризик. Страховий ризик у межах будь-якого договору страхування – це ймовірність настання страхової події та невизначеність суми відповідного відшкодування. По самій суті договору страхування, цей ризик є випадковим і, внаслідок цього, непередбачуваним.

Для портфеля договорів страхування, де теорія ймовірності використовується для визначення ціни договору та створення резервів, основний ризик, впливу якого зазнає Група, полягає в тому, що фактичні виплати перевищать балансову вартість страхових зобов'язань. Це може відбутися в результаті того, що регулярність або розмір виплат будуть вищі, ніж за оціночними даними. Страхові випадки мають випадковий характер, і фактична кількість і сума виплат будуть із року в рік відрізнятися від даних, передбачених страховими моделями.

Як показує досвід, чим більший портфель подібних договорів страхування, тим менша відносна мінливість очікуваного результату. Крім того, якщо портфель договорів страхування є більш диверсифікованим, зміни в якій-небудь з його підгруп матимуть менший вплив на портфель у цілому.

Група контролює страховий ризик шляхом:

- стратегії андерайтингу та проактивного моніторингу ризику. Група встановлює ліміти максимально можливої суми страхових збитків, які вона може відшкодувати, і передає відповідні контрольні повноваження співробітникам з урахуванням їх професійної компетентності. Оцінка потенційних нових продуктів проводиться з метою всебічного аналізу пов'язаних із ними ризиків і виправданості таких ризиків з точки зору майбутніх доходів.
- укладання відповідних договорів перестраховування. Група прагне диверсифікувати діяльність з перестраховування, використовуючи як договори облігаторного перестраховування, так і договори факультативного перестраховування.

Група здійснює страхову діяльність виключно в Україні, переважно всі договори страхування укладаються в українських гривнях (окрім договорів із нерезидентами з авіастрахування, які укладаються в доларах США або євро). Керівництво аналізує концентрацію страхового ризику за напрямками страхової діяльності (див. Примітку 21).

Аналіз залежності резервів на покриття збитків від використаних припущень. Для оцінки залежності збитків, які виникли, але не заявлені по видам страхування, за якими резерв розраховується з використанням актуарних методів (див. Примітку 3) були використані наступні припущення:

- збільшення кожного з коефіцієнтів розвитку збитковості і коефіцієнту очікуваних збитків протягом звітного періоду у середньому на 10% для аналізу впливу інфляції на збитки;
- збільшення резервів на покриття збитків по неврегульованих вимогах на 5%, для того щоб проаналізувати ефект змін в оцінках резерву збитків по неврегульованих вимогах;
- збільшення курсу іноземних валют на 10% (для таких видів страхування як авіастрахування, зелена карта та туризм) з метою аналізу ефекту від змін оцінок резерву заявлених збитків.

За результатами аналізу залежності від використаних припущень резерву збитків, які виникли, але не заявлені по видам страхування, за якими резерв розраховується з використанням актуарних методів, зміна резерву в порівнянні з базовим сценарієм є несуттєвою станом на 31 грудня 2022 року та 31 грудня 2021 року.

Група прийняла рішення не наводити розкриття щодо розвитку збитковості, оскільки невизначеність щодо суми та строків відшкодувань за страховими договорами, як правило, вирішується протягом одного року.

27. Управління капіталом

Управління капіталом Групи спрямоване на досягнення наступних цілей: (i) дотримання вимог до капіталу компаній Групи, встановлених страховим регулятором (Національний банк України); і (ii) забезпечення здатності компаній групи функціонувати в якості безперервно діючих підприємств. Група вважає, що загальна сума капіталу, управління яким здійснюється, дорівнює сумі капіталу, показаного у звіті про фінансовий стан. Станом на кінець кожного звітного періоду Група аналізує наявну суму власного капіталу та може її коригувати шляхом виплати дивідендів учасникам або повернення капіталу часникам.

На компанії Групи поширюються зовнішні вимоги до капіталу. Основні зовнішні вимоги до капіталу - це мінімальна сума статутного капіталу, а також різні нормативи платоспроможності. Відповідно до Закону України «Про страхування» №85/96-вр від 7 березня 1996 року зі змінами та доповненнями:

- мінімальний розмір статутного капіталу страховика, який займається видами страхування іншими, ніж страхування життя становить еквівалент 1,000 тисяч євро за обмінним курсом валюти України;
- мінімальний розмір статутного капіталу страховика, який займається страхування життя становить еквівалент 1,500 тисяч євро за обмінним курсом валюти України;

Компанії Групи дотримувались всіх зовнішньо встановлених вимог до капіталу станом на 31 грудня 2022 року та 2021 року (включаючи вимоги, встановлені Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг у Положенні № 850 про обов'язкові критерії і нормативи достатності капіталу та платоспроможності, ліквідності, прибутковості, якості активів та ризиковості операцій страховика).

28. Умовні та інші зобов'язання

У 2022 році, після початку російського широкомасштабного військового вторгнення в Україну 24 лютого 2022 року, ПрАТ «СК «Універсальна» отримало листи-повідомлення на суттєві суми щодо заяви подій, які страхувальники розглядають як потенційне настання страхового випадку по авіаційному страхуванню. Відповідальність згідно відповідних договорів обов'язкового страхування цивільних повітряних суден є перестрахована міжнародних перестраховиків з незначною часткою утримання ПрАТ «СК «Універсальна». Страхова сума за укладеними договорами складає 408,020 тис. доларів США, частка передана в перестрахування складає 407,980 тис. доларів США, власне утримання Страховика – 40 тис. доларів США. Договорами страхування та перестрахування, які укладає компанія, чітко передбачені страхові випадки та виключення із страхових випадків. ПрАТ «СК «Універсальна», відповідно до МСФЗ, формує страхові резерви за заявленими претензіями, покриття яких передбачено договорами страхування.

Судові процедури. В ході нормального ведення бізнесу Група час від часу одержує претензії. Виходячи з власної оцінки та внутрішніх і зовнішніх професійних консультацій, керівництво Компанії вважає, що вони не призведуть до якихось значних збитків понад суму резервів, відображених у цій консолідованій фінансовій звітності.

У 2019 році офісом великих платників податків Державної фіскальної служби України (надалі – «ОФІС») відповідно до затвердженого плану-графіку проведення документальних планових виїзних перевірок платників податків за 2019 рік була проведена планова виїзна документальна перевірка Компанії ПрАТ «СК «АРКС» з питань дотримання вимог податкового, валютного та іншого законодавства за період з 01 квітня 2016 року по 31 березня 2019 року та правильності нарахування,

обчислення та сплати єдиного соціального внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за період з 1 січня 2015 року по 31 березня 2019 року.

За результатами перевірки ПрАТ «СК «АРКС», загальна сума донарахувань податкового зобов'язання та штрафних санкцій склала 100,992 тисячі гривень, включаючи нарахування додаткового податкового зобов'язання з податку на прибуток у сумі 80,793 тисячі гривень та нарахування штрафних санкцій у сумі 20,199 тисяч гривень.

Відповідно, 18 жовтня 2019 року ПрАТ «СК «АРКС» подало позов до Окружного адміністративного суду м. Києва щодо оскарження додаткових нарахувань та штрафних санкцій. Станом на звітну дату ПрАТ «СК «АРКС» виграло спір у першій та другій судовій інстанції по даній справі. У березні 2023 року ПрАТ «СК «АРКС» отримало позитивне судове рішення у касаційній інстанції по цій справі.

ПрАТ «СК «АРКС» не погоджується з висновками ОФІСУ, що ґрунтуються на припущеннях та неповному аналізі наданих до перевірки документів. На думку ПрАТ «СК «АРКС», вказані висновки є необґрунтованими та такими що, на думку ПрАТ «СК «АРКС», не відповідають чинному податковому законодавству.

Керівництво Групи не створювало резерву, пов'язаного з цією справою, оскільки у результаті внутрішнього аналізу та консультацій з зовнішнім юридичним радником з цього питання воно впевнене, що настання значних збитків не є ймовірним.

Податкове законодавство. Податкове, валютне та митне законодавство України може тлумачитися по-різному й часто змінюватися. Відповідні місцеві та центральні органи можуть оскаржувати тлумачення цього законодавства керівництвом Групи та його застосування до операцій і діяльності Групи.

Останні події в Україні свідчать про те, податкові органи України можуть займати більш агресивну позицію у своєму тлумаченні законодавства та проведенні податкових перевірок, застосовуючи більш складний підхід. Ці фактори в поєднанні з зусиллями податкових органів, спрямованих на збільшення податкових надходжень у відповідь на зростання бюджетного тиску, можуть призвести до збільшення рівня і частоти податкових перевірок. Зокрема, існує ймовірність того, що операції та діяльність, які раніше не оскаржувалися, можуть бути оскаржені. В результаті податкові органи можуть нарахувати істотні додаткові суми податків, штрафів та пені. Податкові органи можуть перевіряти податкові питання у фінансових періодах протягом трьох календарних років після їх закінчення. За певних обставин перевірка може стосуватися довших періодів.

Керівництво Групи вважає, що станом на звітну дату його тлумачення та дотримання відповідного законодавства є обґрунтованим, та готове відстоювати позицію Групи з податкових питань, втім не виключено, що податкові органи можуть не погоджуватися з таким тлумаченням.

Трансфертне ціноутворення. У 2021 році набули чинності зміни в українських правилах трансфертного ціноутворення, що стосувалися введення трирівневої документації з трансфертного ціноутворення. Разом з тим, вартісні критерії для визнання операцій контрольованими залишаються незмінними. Так, операції вважаються контрольованими для цілей трансфертного ціноутворення, якщо обсяг усіх операцій з одним і тим же контрагентом перевищує 10 мільйонів гривень, за вирахуванням непрямих податків за умови, що загальна сума річного доходу платника податків перевищує 150 мільйонів гривень, за вирахуванням непрямих податків. Кінцевий термін подання звіту про контрольовані операції – 1 жовтня року, що настає за звітним. В 2022 році змін щодо правил трансфертного ціноутворення не відбувалось.

Підхід Групи до питань трансфертного ціноутворення заснований на принципах розумності, базується на роз'ясненнях Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), наявних роз'ясненнях від податкових органів України, а також відповідає міжнародній практиці.

З огляду на той факт, що практика застосування правил трансфертного ціноутворення в Україні ще остаточно не сформувалась, а щодо аналізу операцій страхових компаній взагалі відсутня, і тлумачення законодавства податковими органами невідоме, практично відсутня судова практика з питань застосування законодавства з трансфертного ціноутворення, та наявний лише обмежений перелік роз'яснень податкових органів з цього питання, вплив оскарження компетентними органами трансфертного ціноутворення Компанії не можна достовірно оцінити. Проте зрештою він може виявитись суттєвим для фінансового стану та/чи операцій Групи в цілому залежно від того, як податкові органи застосовуватимуть норми законодавства.

29. Справедлива вартість фінансових інструментів

Справедлива вартість фінансових активів та зобов'язань, що відображаються за амортизованою вартістю, станом на 31 грудня 2022 року та 2021 року приблизно дорівнює їх балансовій вартості ("Рівень 3" в ієрархії справедливої вартості, крім грошових коштів і їх еквівалентів, віднесених до категорії "Рівень 1").

Справедлива вартість фінансових активів і зобов'язань рівня 3 за ієрархією справедливої вартості була оцінена за допомогою методики дисконтування грошових потоків.

Інвестиції у державні боргові цінні папери та інвестиційна нерухомість, які станом на 31 грудня 2022 та 2021 року обліковуються за справедливою вартістю, зміни якої відображаються у складі прибутку або збитку були оцінені з використанням порівняльних даних ринку. За ієрархією справедливої вартості інвестиції у державні боргові цінні папери відносяться до категорії "Рівень 2" станом на 31 грудня 2022 року ("Рівень 1" станом на 31 грудня 2021 року). За ієрархією справедливої вартості інвестиційна нерухомість відноситься до категорії "Рівень 3".

30. Представлення фінансових інструментів за категоріями оцінки

Для цілей оцінки МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» встановлює такі категорії фінансових активів:

- (а) фінансові активи, що оцінюються за справедливою вартістю через прибуток чи збиток;
- (б) боргові інструменти, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід;
- (в) інструменти капіталу, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід
- (г) фінансові активи, що оцінюються за амортизованою вартістю.

Станом на 31 грудня 2022 року та 2021 року усі фінансові активи та зобов'язання Групи відображалися за амортизованою вартістю, окрім інвестицій у державні боргові цінні папери, які обліковуються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через прибуток або збиток.

31. Операції з пов'язаними сторонами

Сторони зазвичай вважаються пов'язаними, якщо вони знаходяться під спільним контролем або якщо одна сторона має можливість контролювати іншу або може мати значний вплив на іншу сторону при прийнятті фінансових чи операційних рішень. Під час розгляду кожного випадку відносин, що можуть являти собою відносини між пов'язаними сторонами, увага приділяється суті цих відносин, а не лише їх юридичній формі.

Розкриття інформації щодо операцій із пов'язаними особами за 2022 та 2021 роки подано нижче.

Станом на 31 грудня 2022 року та 2021 року залишки за операціями з пов'язаними сторонами були такими:

У тисячах гривень	31 грудня 2022 року		31 грудня 2021 року	
	Компанії під спільним контролем	Ключовий управлінський персонал	Компанії під спільним контролем	Ключовий управлінський персонал
Активи:				
Страхова та інша дебіторська заборгованість:				
- дебіторська заборгованість за операціями перестрахування	43	-	359	-
- інша дебіторська заборгованість	-	-	23	-
Частка перестраховиків у резерві незароблених премій	5,653	-	9,100	-
Частка перестраховиків у резерві на покриття збитків	2,046	-	1,577	-
Зобов'язання:				
Суми, що підлягають сплаті перестраховикам	19,332	-	11,068	-
Забезпечення та інші зобов'язання:				
- забезпечення під інші виплати працівникам	-	50,532	-	30,512
- забезпечення на виплату відпусток працівникам	-	6,607	-	4,343
- інші резерви	1,371	-	1,894	1,533
- інші фінансові та нефінансові зобов'язання	43	-	187	427
Математичні резерви	-	-	-	170

Нижче наведено статті доходів та витрат по операціях з пов'язаними сторонами за 2022 рік та 2021 роки:

У тисячах гривень	2022 рік		2021 рік	
	Компанії під спільним контролем	Ключовий управлінський персонал	Компанії під спільним контролем	Ключовий управлінський персонал
Премії підписані, загальна сума	10,294	-	-	359
Премії, передані у перестрахування	(3,743)	-	(22,838)	-
Зміна частки перестраховика у резерві незароблених премій	(1,765)	-	2,496	-
Страхові відшкодування, загальна сума	(1,604)	-	(2,476)	-
Страхові відшкодування, отримані від перестраховиків	332	-	1,773	-
Адміністративні та інші операційні витрати	(893)	(102,923)	(11,113)	(68,008)
Інші доходи	1,832	-	1,072	-

Адміністративні та інші операційні витрати за операціями з основним управлінським персоналом складаються з компенсації основному управлінському персоналу, що включає заробітну плату у розмірі 33,866 тисяч гривень (2021 рік: 31,142 тисячі гривень), короткострокові премії у розмірі 45,062 тисячі гривень (2021 рік: 24,314 тисяч гривень), внески на соціальне страхування у розмірі 1,853 тисячі гривень (2021 рік: 2,118 тисяч гривень), витрати на схеми виплат на основі акцій, розрахунки за якими здійснюються грошовими коштами у розмірі 19,523 тисячі гривень (2021 рік: 6,590 тисяч гривень) та винагороду Наглядової ради у розмірі 2,619 тисяч гривень (2021 рік: 3,844 тисячі гривень).

32. Події після закінчення звітного періоду

- Національний банк розширив можливості для страхових компаній зі сплати страхових платежів за договорами перестрахування, укладеними з перестраховиками-нерезидентами. З 14 лютого 2023 року страховики мають змогу здійснювати платежі за відповідними договорами без обмежень за датою укладання таких договорів за виконання низки умов.

З метою спрощення процедури проведення платежів з перестрахування за кордон Національний банк створює Перелік страховиків та встановлює порядок ухвалення рішення щодо включення та виключення страховика з відповідного переліку, а також підстави для залишення звернення без розгляду.

Для включення до Переліку страховиків необхідно надіслати відповідне звернення до НБУ.

Включення страховиків до переліку відбуватиметься за умови дотримання ними низки вимог, а саме:

– відсутності упродовж року до дати подання звернення та протягом періоду перебування в Переліку страховиків застосованих до страховика заходів впливу за порушення вимог законодавства у сфері фінансового моніторингу (крім письмового застереження) у сфері реалізації спеціальних економічних та інших санкцій;

– відповідності вимогам щодо прозорості структури власності, дотримання нормативів платоспроможності, достатності капіталу та ризиковості операцій, дотримання вимог щодо ділової репутації страховика, його власників істотної участі та керівників.

ПрАТ «СК «Універсальна» подало запит на включення до Переліку страховиків, що мають право здійснювати операції із нерезидентами та відповідно до рішення №21/418-рк від 13 березня 2023 року Комітету з питань нагляду та регулювання діяльності небанківських фінансових установ про включення страховика до Переліку була включена до Переліку страховиків, що мають право здійснювати операції з перестраховиками-нерезидентами.

ПрАТ «СК «АРКС» подало запит на включення до Переліку страховиків, що мають право здійснювати операції із нерезидентами та відповідно до рішення №21/420-рк від 13 березня 2023 року Комітету з питань нагляду та регулювання діяльності небанківських фінансових установ про включення страховика до Переліку була включена до Переліку страховиків, що мають право здійснювати операції з перестраховиками-нерезидентами.

- 23 березня 2023 року ПрАТ «СК «АРКС» отримало позитивне рішення у касаційній інстанції щодо судового спору з офісом великих платників податків Державної фіскальної служби України, інформація про який розкрита у примітці 28.

Інших подій після 31 грудня 2022 року, інформація про які вимагає розкриття в цій консолідованій фінансовій звітності, не відбулося.

Директор

Музичко О.В.

Додаток 1

до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги
до фінансової звітності»

Підприємство: **ТОВ «ЕФ.-ЕФ.-ЕЙЧ. ЮКРЕЙН ХОЛДІНГЗ»**

Територія

Організаційно-правова форма господарювання

Вид економічної діяльності

Середня кількість працівників

Адреса, телефон уповноваженої особи НФГ

Київ

Товариство з обмеженою

відповідальністю

інша професійна, наукова та технічна діяльність, н. в. і. г.

1149

01133 КИЇВ, бульвар Лесі Українки, 9. тел.: 044 2816150

Дата (рік, місяць, число)

за СДРПОУ

за КОАТУУ

за КОПФГ

за КВЕД

КОДИ

01 січня 2023 р.

43163736

8038500000

240

74.90

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

КОНСОЛІДОВАНИЙ БАЛАНС

(Звіт про фінансовий стан)

на 31 грудня 2022 р.

Форма N 1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	78,602	158,633
первісна вартість	1001	140,100	236,807
накопичена амортизація	1002	61,498	78,174
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби	1010	127,953	119,310
первісна вартість	1011	309,655	327,207
знос	1012	181,702	207,897
Інвестиційна нерухомість	1015	10,368	9,277
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	10,368	9,277
Знос інвестиційної нерухомості	1017		
Довгострокові біологічні активи	1020		
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021		
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035	1,122,836	396,441
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	2,930	2,220
Відстрочені податкові активи	1045	53,480	53,842
Гудвіл	1050	101,126	101,126
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	622,235	540,662
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	157,601	178,574
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	2,279,520	1,560,086
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	345	417
Виробничі запаси	1101	345	417
Незавершене виробництво	1102		
Готова продукція	1103		
Товари	1104		
Поточні біологічні активи	1110		
Депозити перестрахування	1115		
Векселі одержані	1120		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	691,773	820,245
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами з бюджетом	1130	12,354	17,668
у тому числі з податку на прибуток	1135	2,605	2,329
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1136	2,281	
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1140	2,474	6,605
Інша поточна дебіторська заборгованість	1145		
Поточні фінансові інвестиції	1155	137,919	120,911
Гроші та їх еквіваленти	1160	1,430,498	2,205,818
Готівка	1165	448,819	1,210,989
Рахунки в банках	1166	7	10
Витрати майбутніх періодів	1167	447,942	1,210,979
Частка перестраховика у страхових резервах	1170	258	334
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1180	175,666	945,976
резервах збитків або резервах належних виплат	1181	78	75
резервах незароблених премій	1182	54,239	807,702
	1183	121,349	138,198

інших страхових резервах	1184		
Інші оборотні активи	1190	139,399	125,835
Усього за розділом II	1195	3,042,109	5,457,127
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	5,321,629	7,017,213
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	793,912	793,912
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401		
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410	215,656	215,656
Емісійний дохід	1411		
Накопичені курсові різниці	1412		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	624,428	1,342,621
Неоплачений капітал	1425		
Вилучений капітал	1430		
Інші резерви	1435		21,906
Усього за розділом I	1495	1,633,996	2,374,095
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Пенсійні зобов'язання	1505		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515	35,374	27,985
Довгострокові забезпечення	1520	7,011	26,534
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	7,011	26,534
Цільове фінансування	1525		
Благодійна допомога	1526		
Страхові резерви	1530	2,920,702	3,600,565
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	57,665	61,748
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	591,854	1,439,076
резерв незароблених премій	1533	2,271,183	2,099,741
інші страхові резерви	1534		
Інвестиційні контракти	1535		
Призовий фонд	1540		
Резерв на виплату джек-поту	1545		
Усього за розділом II	1595	2,963,087	3,655,084
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Векселі видані	1605		
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	30,312	21,685
товари, роботи, послуги	1615	3,460	42,064
розрахунками з бюджетом	1620	56,155	46,080
у тому числі з податку на прибуток	1621	55,477	45,783
розрахунками зі страхування	1625	146	284
розрахунками з оплати праці	1630	3,325	932
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	677	27
Поточна кредиторська заборгованість за учасниками	1640		
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645		
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	477,576	458,903
Поточні забезпечення	1660	151,696	414,360
Доходи майбутніх періодів	1665		
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670		
Інші поточні зобов'язання	1690	1,199	3,698
Усього за розділом III	1695	724,546	988,034
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	5,321,629	7,017,213

Керівник

Музичко Олександр Васильович

Головний бухгалтер

не передбачено

(підпис)

(підпис)

Підприємство : ТОВ «ЕФ-ЕФ-ЕЙЧ. ЮКРЕЙН ХОЛДІНГЗ»

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ
01 січня 2023 р.
43163736

Консолідований звіт про фінансові
результати (Звіт про сукупний дохід)
за 12 місяців 2022 року

Форма №2 Код за ДКУД 1801003

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	-	-
Чисті зароблені страхові премії	2010	4,333,028	4,174,987
Премії підписані, валова сума	2011	4,433,459	4,968,301
Премії, передані у перестрахування	2012	(288,722)	(356,504)
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	171,442	(455,078)
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	16,849	18,268
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	-	-
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(1,446,914)	(1,719,713)
Валовий:			
прибуток		-	-
збиток	2090	2,886,114	2,455,274
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2095	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2105	(4,992)	(17,407)
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2110	(92,852)	(83,876)
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2111	(846,313)	(97,738)
Інші операційні доходи	2112	753,461	13,862
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2120	191,704	47,956
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2121	-	-
Адміністративні витрати	2122	-	-
Витрати на збут	2130	(743,476)	(651,010)
Інші операційні витрати	2150	(1,411,980)	(1,365,822)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2180	(153,139)	(106,183)
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2181	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:	2182	-	-
прибуток		-	-
збиток	2190	671,379	278,932
Дохід від участі в капіталі	2195	-	-
Інші фінансові доходи	2200	-	-
Інші доходи	2220	306,461	223,694
Дохід від благодійної допомоги	2240	243,437	41,667
Фінансові витрати	2241	-	-
Втрати від участі в капіталі	2250	(6,046)	(6,604)
Інші витрати	2255	-	-
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2270	(175,786)	(82,114)
Фінансовий результат до оподаткування:	2275	-	-
прибуток		-	-
збиток	2290	1,039,445	455,575
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2295	-	-
Прибуток (збиток) від припинення діяльності після оподаткування	2300	(299,346)	(187,798)
Чистий фінансовий результат:	2305	-	-
прибуток		-	-
збиток	2350	740,099	267,777
ІІ. СУКУПНИЙ ДОХІД	2355	-	-
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-

Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	740,099	267,777
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			-
Матеріальні затрати	2500	10,239	3,767
Витрати на оплату праці	2505	471,962	159,460
Відрахування на соціальні заходи	2510	80,282	26,186
Амортизація	2515	64,136	26,382
Інші операційні витрати	2520	1,681,976	788,149
Разом	2550	2,308,595	2,123,015
IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ			
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

Керівник

Музичко Олексій Васильович

(підпис)

Головний бухгалтер

не передбачено

(підпис)

Підприємство : ТОВ «ЕФ.-ЕФ.-ЕЙЧ. ЮКРЕЙН ХОЛДІНГЗ»

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ
01 січня 2023 р.
43163736

Консолідований звіт про рух грошових
коштів (за прямим методом)
за 12 місяців 2022 року

Форма №3 Код за ДКУД 1801004

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	-	-
Повернення податків і зборів у тому числі податку на додану вартість	3005	2	21
Цільового фінансування	3006	-	-
надходження від отримання субсидій, дотацій	3010	4,089	3,488
Надходження авансів від покупців і замовників	3011	-	-
Надходження від повернення авансів	3015	-	-
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3020	14,582	-
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3025	35,580	2,133
Надходження від операційної оренди	3035	1	-
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3040	753	1,154
Надходження від страхових премій	3045	-	-
Надходження фінансових установ від повернення позик	3050	4,207,420	4,755,210
Інші надходження	3055	-	-
Витрачання на оплату:	3095	264,674	432,144
Товарів (робіт, послуг)	3100	-	-
Праці	3105	(655,755)	(793,798)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(396,737)	(329,019)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(86,563)	(71,819)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(407,423)	(301,689)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(302,795)	(203,724)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(403)	(2,855)
Витрачання на оплату авансів	3135	(104,210)	(95,097)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	-	-
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	-	-
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(2,252,239)	(2,765,631)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	-	-
Інші витрачання	3190	-	-
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	(226,530)	(603,028)
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	-	-
необоротних активів	3205	947,336	850,218
Надходження від отриманих:		847	2,241
відсотків	3215	-	-
дивідендів	3220	264,721	248,411
Надходження від деривативів	3225	-	-
Надходження від погашення позик	3230	-	-
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	1,513	1,498
Інші надходження	3250	-	-
Витрачання на придбання:		1,120,102	1,493,897
фінансових інвестицій	3255	-	-
необоротних активів	3260	(965,999)	(1,088,921)
Виплати за деривативами	3270	(121,517)	(45,169)
Витрачання на надання позик	3275	-	-
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	(1,355)	(1,830)
Інші платежі	3290	-	-
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	(1,036,783)	(1,591,247)
		208,865	(130,902)

III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності		-	-
Надходження від:		-	-
Власного капіталу	3300	-	-
Отримання позик	3305	-	-
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	-	-
Інші надходження	3340	-	-
Витрачання на:		-	-
Викуп власних акцій	3345	-	-
Погашення позик	3350	-	-
Сплату дивідендів	3355	-	-
Витрачання на сплату відсотків	3360	-	-
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(32,424)	(29,982)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	-	-
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	-	-
Інші платежі	3390	-	-
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	(32,424)	(29,982)
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	678,295	168,282
Залишок коштів на початок року	3405	448,818	281,310
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	83,876	(774)
Залишок коштів на кінець року	3415	1,210,989	448,818

Керівник

Музичко Олексій Васильович

(підпис)

Головний бухгалтер

не передбачено

(підпис)

Підприємство: ТОВ «БФ-БФ-БІЧ ЮКРЕЙН ХОЛДІНГЗ»

Дата (рік, місяць, число)
01 січня 2023 р.
за ЄДРПОУ
43163736

Консолідований звіт про власний
за 12 місяців 2022 року

Стаття	Код рядка	Зарегістрований капітал	Капітал у довідках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Непокритий прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Інші резерви	Всього
Залишок на початок року	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Коригування: Зміна облікової політики	4000	793,912	-	215,656	-	624,428	-	-	-	1,633,996
Виправлення помилок	4005	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни	4010	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни	4090	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Скоригований залишок на початок року	4095	793,912	-	215,656	-	624,428	-	-	-	1,633,996
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100	-	-	-	-	740,099	-	-	-	740,099
Інший сукупний дохід за звітний період	4110	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Доходівка (ущітка) необоротних активів	4111	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Доходівка (ущітка) фінансових інструментів	4112	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Накопичені курсові різниці	4113	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих і спільних підприємств	4114	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інший сукупний дохід	4116	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Розподіл прибутку:										
Виплати власникам (дивіденди)	4200	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Справування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Відрахування до резервного капіталу	4210	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Сума чистого прибутку, належна до бюджету відповідно до законодавства	4215	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Сума чистого прибутку на створення спеціальних (цільових) фондів	4220	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Сума чистого прибутку на матеріальне заохочення	4225	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Внески учасників:										
Внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення капіталу:										
Викуп акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Зменшення номінальної вартості акцій	4280	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Придбання (продаж) неkontrolованої частки в дочірньому підприємстві	4291	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом зміни у капіталі	4295	-	-	215,656	-	718,193	-	-	21,906	740,099
Залишок на кінець року	4300	793,912	-	215,656	-	1,342,621	-	-	21,906	2,374,095

Керівник

Музичко Олександр Васильович

Головний бухгалтер

не передано

(підпис)

(підпис)